

Hoe veilig is Valkenswaard?

Veiligheidsmonitor gemeente Valkenswaard 2023

Juni 2024

Colofon

Uitgave

Ipsos I&O
Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam

Zuiderval 70
7543 EZ Enschede

Rapportnummer

2024/151

Datum

juli 2024

Opdrachtgever

Gemeente Valkenswaard

Auteurs

Wieneke Ruysenaars
Wouter Andringa (red.)

Copyright

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inhoudsopgave

Samenvatting	5
1 Inleiding	12
1.1 Over de Veiligheidsmonitor	12
1.2 Steekproef en respons	12
1.3 Vragenlijst	13
1.4 Analyse	13
1.5 Presentatie van cijfers	14
1.6 Leeswijzer	15
2 Leefbaarheid woonbuurt	17
2.1 Fysieke voorzieningen	17
2.2 Sociale cohesie	20
2.3 Oordeel over de woonbuurt	23
2.4 Functioneren gemeente	25
2.5 Voorzieningen in de buurt	27
3 Overlast in de buurt	32
3.1 Totale overlast	32
3.2 Fysieke verloedering	32
3.3 Sociale overlast	36
3.4 Verkeersoverlast	39
3.5 Milieuoverlast	42
3.6 Aanpak van buurtproblemen	44
4 Veiligheidsbeleving	46
4.1 Veiligheidsbeleving in de buurt	46
4.2 Veiligheidsbeleving algemeen	51
4.3 Verwachte kans op slachtofferschap	52
4.4 Discriminatie	53
4.5 Weerbaarheid	56
5 Slachtofferschap traditionele criminaliteit	60
5.1 Slachtofferschap traditionele criminaliteit	60
5.2 Slachtofferschap geweldsdelicten	62
5.3 Slachtofferschap vermogensdelicten	64
5.4 Slachtofferschap vandalismedelicten	66

6	Slachtofferschap online criminaliteit	69
6.1	Slachtofferschap online criminaliteit	69
6.2	Slachtofferschap online oplichting of fraude	72
6.3	Hacken	73
6.4	Online bedreiging of intimidatie	74
7	Preventie	76
7.1	Preventief gedrag	76
7.2	Preventieve maatregelen in en om de woning	79
7.3	Online preventie	82
7.4	Buurtpreventie	84
8	Burgers en politie	87
8.1	Contacten burgers met politie	87
8.2	Controle door de politie	89
8.3	Functioneren politie in de buurt	90
8.4	Functioneren politie in het algemeen	93
9	Bijlage - Trends en patronen in de landelijke Veiligheidsmonitor	95
9.1	Landelijke trends in de Veiligheidsmonitor	95
9.2	Patronen in de Veiligheidsmonitor	100

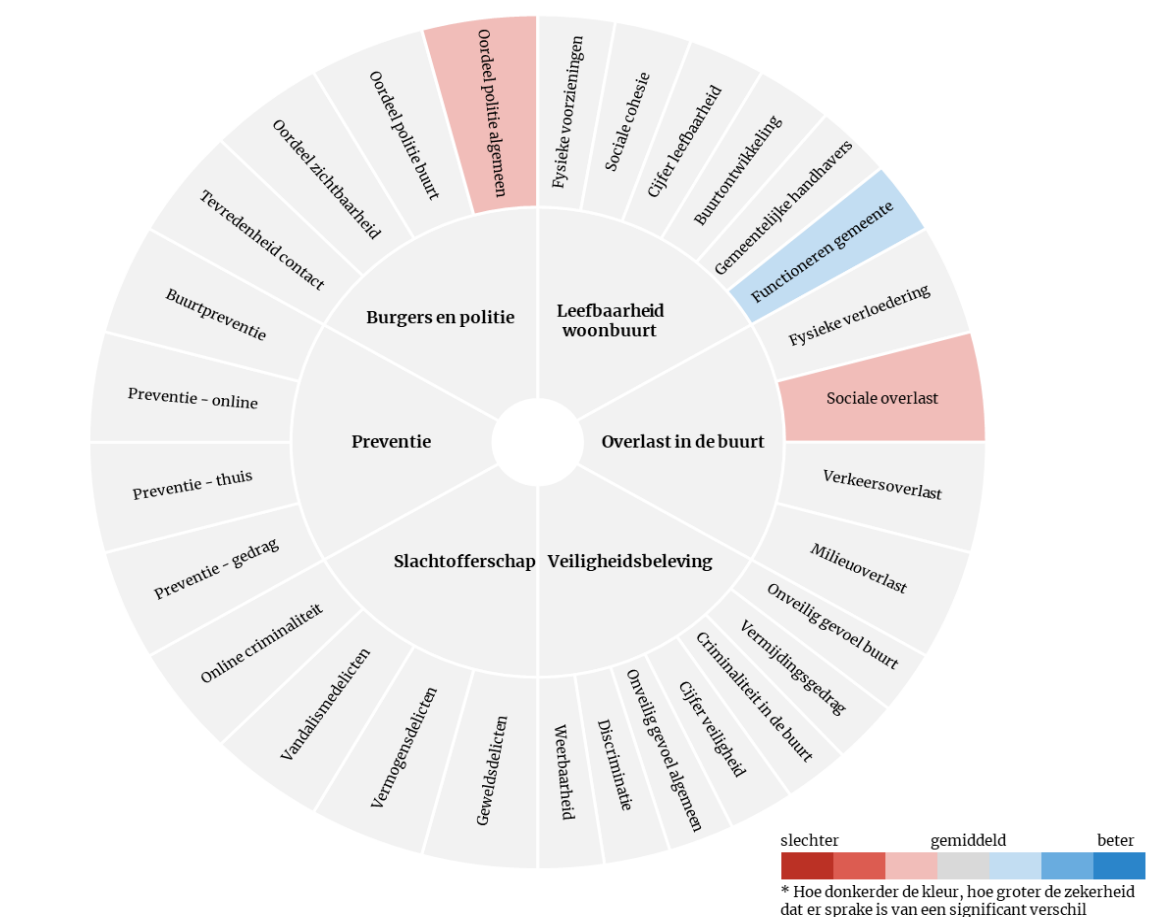
Samenvatting

Hieronder zijn de belangrijkste resultaten van de Veiligheidsmonitor Valkenswaard 2023 beschreven. Allereerst door middel van een situatiebeschrijving en ontwikkelingen per veiligheidsthema tussen 2021 en 2023 en daarna door verder in te zoomen op benchmarks.

In de zonnestraal worden de resultaten van Valkenswaard vergeleken met de vorige meting in 2021. Op de diverse veiligheidsthema's geven de resultaten een zeer stabiel beeld.

De leefbaarheid van de woonbuurt wordt overwegend vergelijkbaar met 2021 beoordeeld. Wel is de tevredenheid van inwoners over het functioneren van de eigen gemeente als het gaat om de aanpak van leefbaarheid en veiligheid verbeterd. De totale beleving van buurtoverlast is goed vergelijkbaar met 2021, al komt sociale overlast als specifieke vorm nu vaker voor. Ook op het gebied van veiligheidsbeleving, slachtofferschap van criminaliteit en genomen preventiemaatregelen zijn de resultaten zeer stabiel. Tot slot zijn ook de resultaten rondom de tevredenheid over de politie goed vergelijkbaar met 2021, al is de beoordeling van burgers over het functioneren van de politie in het algemeen gedaald.

Figuur 1.1 – Leefbaarheid en veiligheid in Valkenswaard t.o.v. 2021

Leefbaarheid woonomgeving: de inwoners van Valkenswaard beoordelen hun woonbuurt met een gemiddeld rapportcijfer van 7,7. Deze beoordeling is vergelijkbaar met 2021.

De meeste inwoners van Valkenswaard zijn tevreden over de fysieke voorzieningen in de buurt, waaronder het onderhoud van de openbare ruimte en de speelplekken voor kinderen. De totale tevredenheid over de fysieke voorzieningen is gelijk gebleven aan 2021. Veruit de meeste inwoners vinden dat de mensen in de buurt op een prettige manier met elkaar omgaan. De totale score voor sociale cohesie is vergelijkbaar met 2021.

Terwijl veruit de meeste inwoners vinden dat de leefbaarheid in de woonbuurt in het afgelopen jaar gelijk is gebleven, vindt 14 procent dat deze vooruit is gegaan en ziet 12 procent een achteruitgang. Het percentage vooruitgang is een toename ten opzichte van 2021. Het oordeel over de leefbaarheid van de woonbuurt is vergelijkbaar met 2021. Over het functioneren van de eigen gemeente als het gaat om de aanpak van leefbaarheid en veiligheid is de helft van de inwoners tevreden. Dit aandeel is toegenomen ten opzichte van 2021. Hoewel ruim driekwart van de inwoners zelden of nooit een gemeentelijke handhaver in de buurt ziet, is de tevredenheid over het functioneren van de handhavers onder degenen die wel gemeentelijke handhavers zien gelijk gebleven aan 2021.

Overlast in de buurt: ongeveer vier op de tien inwoners ervaren veel overlast op één of meer terreinen. De totale overlast is vergelijkbaar met 2021.

Van de diverse soorten overlast in Valkenswaard komt verkeersoverlast het meeste voor, gevolgd door fysieke verloedering, milieuoverlast en sociale overlast. De sociale overlast in Valkenswaard is toegenomen ten opzichte van 2021, de andere vormen van overlast zijn ongeveer gelijk gebleven. De totale overlast, oftewel het aandeel inwoners dat overlast ervaart van minimaal een van de genoemde soorten, is vergelijkbaar met 2021. Te hard rijden, hondenpoep en parkeerproblemen zijn de drie buurtproblemen die de inwoners als eerste aangepakt zouden willen zien.

Veiligheidsbeleving: het gemiddelde rapportcijfer voor de veiligheid in de eigen woonbuurt bedraagt 7,6. Deze beoordeling is onveranderd t.o.v. 2021.

Veruit de meeste inwoners voelen zich veilig in de eigen buurt. Een op de tien voelt er zich wel eens onveilig. Dit aandeel is gelijk aan 2021 en is aanzienlijk kleiner dan het deel dat zich *in het algemeen* wel eens onveilig voelt. Net als in 2021 vindt 4 procent van de inwoners dat er *veel criminaliteit* in de buurt is. Terwijl ruim zes op de tien inwoners ervaren dat de criminaliteit in de buurt het afgelopen jaar gelijk is gebleven, ziet 8 procent hierin een toename. Vier procent ervaart een afname van de criminaliteit in de buurt. Het aandeel inwoners dat zich in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek gediscrimineerd heeft gevoeld is met 7 procent onveranderd gebleven.

Ook de eigen inschatting die inwoners maken van hun persoonlijke weerbaarheid is gelijk gebleven aan 2021. De mate waarin vermijdingsgedrag voorkomt is niet veranderd ten opzichte van 2021, net als de geschatte kans op slachtofferschap van een delict of voorval, zoals oplichting via internet of inbraak.

Slachtofferschap: 17 procent van de inwoners werd slachtoffer van traditionele criminaliteit en 16 procent heeft te maken gehad met online criminaliteit. In beide gevallen zijn de cijfers vergelijkbaar met 2021.

Van de ondervonden vormen van traditionele criminaliteit kreeg men het vaakst te maken met vermogensdelicten, gevolgd door geweldsdelicten en vernielingen. De genoemde vormen van traditionele criminaliteit kwamen in vergelijkbare mate voor als in 2021. Van de inwoners die in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek slachtoffer werden van online criminaliteit, kregen de meesten te maken met online oplichting of fraude. Dit deed zich in 2021 in vergelijkbare mate voor. Ook het aandeel van de inwoners dat slachtoffer werd van andere vormen van online criminaliteit, zoals hacken en online bedreiging is vergelijkbaar met 2021.

Preventie: het aantal maatregelen die inwoners nemen om zichzelf en hun bezittingen te beschermen is gelijk gebleven aan 2021. Dit geldt voor zowel preventieve maatregelen in en rondom de woning als voor online preventie.

Inwoners van Valkenswaard treffen gemiddeld 2,0 van maximaal zes maatregelen *in en rondom de woning*. Het plaatsen van extra veiligheidssloten of buitenverlichting met sensor komt daarbij het vaakst voor. De score voor preventieve maatregelen in en rondom de woning is gelijk aan 2021. Voor *online* preventie nemen de inwoners gemiddeld 2,5 maatregelen (ook van maximaal zes), waarbij met name gekozen wordt voor sterke wachtwoorden. De score voor online preventie is vergelijkbaar met 2021.

Volgens 29 procent van de inwoners wordt door iemand in het huishouden (inwoner zelf of iemand anders) actief aan een *buurtpreventie-app* deelgenomen. Bij een derde van de inwoners is men zelf, of iemand anders uit het huishouden aangemeld bij *Burgernet*. De mate van buurtpreventie ligt op vergelijkbaar niveau als in 2021.

Contact burgers en politie: 41 procent van de inwoners is tevreden over functioneren van de politie in de buurt. Dit aandeel is vergelijkbaar met 2021. Het deel van de burgers dat tevreden is over het functioneren van de politie in het algemeen bedraagt 48 procent en is afgenomen.

In Valkenswaard heeft 28 procent van de inwoners in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek contact gehad met de politie. In de meeste gevallen ging het om de politie in de buurt. Bijna driekwart (71%) van degenen die contact hebben gehad met de politie is (zeer) tevreden over het laatste contact. De mate van contact en de beoordeling van het contact zijn niet veranderd t.o.v. 2021.

Vier op de tien inwoners (41%) zijn tevreden over het *functioneren* van de politie in de buurt. Over de *zichtbaarheid* van de politie in de buurt is 34 procent tevreden. De beoordeling van zowel het functioneren als de zichtbaarheid van de politie in de buurt is vergelijkbaar met 2021. Wel is de beoordeling van drie stellingen over het functioneren van de politie in de buurt verbeterd. Burgers zijn nu vaker van mening dat de politie makkelijk te benaderen is. Ook onderschrijven zij in sterkere mate dat de politie de burgers in de buurt bescherming biedt. Daarnaast is het aandeel dat vindt dat de politie *weinig contact* heeft met de inwoners afgenomen. Over het functioneren van de politie *in het algemeen* is bijna de helft van de burgers tevreden (48%). Dit aandeel is afgenomen ten opzichte van 2021 (52%).

Wijken vergeleken

Wijken vergeleken: Het Gegraaf scoort minder goed op de thema's leefbaarheid en veiligheid dan gemiddeld in Valkenswaard. Ook het thema preventie scoort er relatief laag. In Hoge Akkers wordt de leefbaarheid van de woonbuurt juist bovengemiddeld beoordeeld. Daarnaast is de veiligheidsbeleving op een aantal punten beter dan gemiddeld in de gemeente.

Op de thema's leefbaarheid en veiligheid scoort **Hoge Akkers** net als in 2021 beter dan gemiddeld in Valkenswaard. Op meerdere vlakken is de beoordeling **significant hoger**, waaronder de rapportcijfers voor leefbaarheid en veiligheid in de woonbuurt en de schaalscore voor sociale cohesie. Sociale overlast komt er minder vaak voor, en relatief weinig inwoners ervaren veel criminaliteit in de buurt.

In **Het Gegraaf** zijn de resultaten rondom leefbaarheid en veiligheid **lager dan gemiddeld** in Valkenswaard. Dit is terug te zien in zowel het rapportcijfer voor de leefbaarheid als het rapportcijfer voor de veiligheid van de woonbuurt. Ook de schaalscore voor sociale cohesie blijft achter. Preventieve maatregelen worden er minder vaak genomen, terwijl men er in betrekkelijk hoge mate het idee heeft van veel criminaliteit in de buurt. Het Gegraaf vertoont globaal een vergelijkbaar beeld met 2021. De wijk **Geenhoven** onderscheidt zich op enkele vlakken negatief binnen de gemeente. De leefbaarheid wordt minder goed beoordeeld en er is vaker dan gemiddeld overlast van milieu en verkeer. De mate van preventie is er relatief laag. In **Borkel en Schaft** zijn de scores overwegend gemiddeld, al voelt men zich er iets vaker onveilig in de buurt.

Inwoners zijn er minder tevreden over de aanpak van de gemeente m.b.t. veiligheid en leefbaarheid en over het functioneren van de gemeentelijke handhavers.

In de wijk **Centrum** is het beeld meer divers. Inwoners zijn er bovengemiddeld tevreden over de aanpak van leefbaarheid en veiligheid door de gemeente. Daarbij hebben zij een relatief hoge beoordeling voor het functioneren van gemeentelijke handhavers en de zichtbaarheid van de politie in de buurt. De wijk scoort lager dan gemiddeld op onder meer verkeersoverlast en het aantal genomen preventieve maatregelen thuis.

De **overige wijken** Turfberg, Kerkakkers, Dommelen-Noord, Dommelen-Zuid scoren overheersend gemiddeld binnen de gemeente.

Valkenswaard vergeleken

Benchmark: Valkenswaard scoort op veel gebieden beter dan de referentiegebieden. Met name ten opzichte van landelijk worden de thema's rondom leefbaarheid en veiligheid positiever beoordeeld, maar ook ten opzichte van veiligheidsregio Brabant-Zuidoost en basisteam Dommelstroom zijn de scores op diverse vlakken minstens even goed. Basisteam Dommelstroom laat op een aantal gebieden betere resultaten zien dan Valkenswaard, waaronder ten aanzien van de sociale cohesie.

Leefbaarheid

De fysieke kwaliteit van de woonomgeving wordt in Valkenswaard beter beoordeeld dan gemiddeld in Nederland en in basisteam Dommelstroom. Op basis van sociale cohesie scoort Valkenswaard beter dan landelijk, maar lager dan in het basisteam Dommelstroom. Het rapportcijfer voor de leefbaarheid in de woonbuurt is in Valkenswaard hoger dan het landelijk gemiddelde. Bovendien is de totaal ervaren overlast in de buurt lager dan landelijk. Het totaalbeeld in Valkenswaard over de ontwikkeling van de woonbuurt is duidelijk positiever dan in de drie referentiegebieden

Over het functioneren van de eigen gemeente als het gaat om de aanpak van leefbaarheid en veiligheid is de tevredenheid in Valkenswaard groter dan in de referentiegebieden. Hoewel men in Valkenswaard minder vaak gemeentelijke handhavers ziet, is de beoordeling over het functioneren van de handhavers vergelijkbaar met de referentiegebieden.

Veiligheidsbeleving

In alle referentiegebieden is het aandeel inwoners dat zich wel eens onveilig voelt in de eigen buurt groter dan in Valkenswaard. Ook het aandeel dat zich in het algemeen wel eens onveilig voelt is er hoger. Vier procent van de inwoners van Valkenswaard vindt dat er *veel criminaliteit* in de buurt is, wat minder is dan in de referentiegebieden. Ook zien minder burgers van Valkenswaard een toename van de criminaliteit dan in de referentiegebieden.

Over de veiligheid van de woonomgeving zijn de inwoners positiever dan landelijk, maar het rapportcijfer is lager dan in basisteam Dommelstroom. Slachtofferschap van één of meer vormen van traditionele criminaliteit komt minder vaak voor dan landelijk en in de veiligheidsregio Brabant-Zuidoost.

In alle referentiegebieden kreeg men vaker dan in Valkenswaard te maken met een vermogensdelict, met fietsdiefstal. Ongeveer evenveel inwoners van Valkenswaard werden slachtoffer van online criminaliteit als gemiddeld in de referentiegebieden.

Contact politie

Bijna driekwart van de burgers die contact hadden met de politie in de eigen gemeente is tevreden over dat contact. Landelijk en in de veiligheidsregio Brabant-Zuidoost is de tevredenheid vergelijkbaar, maar in basisteam Dommelstroom is deze groter. Het *functioneren* van de politie in de buurt wordt in Valkenswaard beter beoordeeld dan in de referentiegebieden, en over de *zichtbaarheid* van de politie in de buurt is men in Valkenswaard positiever dan landelijk en in basisteam Dommelstroom.

Inleiding

1 Inleiding

De Veiligheidsmonitor is een tweejaarlijks terugkerend bevolkingsonderzoek naar veiligheid, leefbaarheid en slachtofferschap. De Veiligheidsmonitor wordt uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van Justitie en Veiligheid, gemeenten en politie. In 2023 heeft Valkenswaard meegedaan aan de Veiligheidsmonitor. Dit rapport doet verslag van dit grootschalige onderzoek. Achtereenvolgens bespreken we in dit inleidende hoofdstuk de achtergrond van de Veiligheidsmonitor (par. 1.1), de steekproef en respons (par. 1.2), de vragenlijst (par. 1.3), de weging en analyse (par. 1.4), de presentatie van cijfers (par. 1.5) en de leeswijzer (par. 1.6).

1.1 Over de Veiligheidsmonitor

Het Ministerie van Justitie en Veiligheid laat tweejaarlijks 65.000 enquêtes onder de Nederlandse bevolking afnemen door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en Ipsos I&O. Individuele gemeenten kunnen zich aansluiten bij de Veiligheidsmonitor (deelnemers). Deelnemers aan de Veiligheidsmonitor kopen enquêtes in bij Ipsos I&O, bovenop de enquêtes die vanuit het landelijke deel voor hun eigen gemeente beschikbaar zijn. Daarbij kunnen deelnemers zelf kiezen met welke frequentie ze aan de Veiligheidsmonitor willen deelnemen (tweejaarlijks of anders).

Meer informatie over de Veiligheidsmonitor is na te lezen op de website van de Veiligheidsmonitor (www.veiligheidsmonitor.nl).

1.2 Steekproef en respons

Voor dit onderzoek is door het CBS een aselechte steekproef getrokken van 3.524 inwoners¹ uit de Basisregistratie Personen (BRP) van de gemeente Valkenswaard. Bij het trekken van de steekproef is rekening gehouden met het schaalniveau waarop de gemeente Valkenswaard informatie wenst te ontvangen. De gemeente wil graag inzicht in de ervaren veiligheid op gemeente- en wijkniveau.

De geselecteerde inwoners kregen in augustus 2023 een brief thuis met een persoonlijke uitnodiging voor deelname aan het onderzoek en konden vervolgens tot november de online vragenlijst invullen. Aan non-responders is tweemaal een herinnering per post gestuurd.

In totaal hebben 1.255 van de 3.524 geselecteerde inwoners een volledige vragenlijst ingevuld. Dit komt neer op een respons van 35,6 procent. Het landelijke responspercentage van de Veiligheidsmonitor 2023 bedraagt 33,1 procent. Er hebben 68 inwoners van Valkenswaard deelgenomen aan de landelijke Veiligheidsmonitor.

---

¹ Het betreft inwoners van 15 jaar en ouder in particuliere huishoudens. Dit is exclusief inwoners die verblijven in instellingen, inrichtingen en tehuizen.

Deze zijn toegevoegd aan het respondentenbestand. De totale respons in Valkenswaard komt daarmee uit op 1.323. In de separate bijlage tabellenboek is de responsverdeling opgenomen, uitgesplitst naar persoonlijke kenmerken. Tabel 1.1 toont de respons per wijk.

Tabel 1.1 – Respons per wijk

Wijknaam	Respons	Responspercentage (Ipsos I&O)
Centrum	151	36,7%
Geenhoven	164	41,7%
Turfberg	143	40,2%
Hoge Akkers	165	31,4%
Kerkakkers	157	34,1%
Het Gegraaf	151	36,2%
Dommelen-Noord	145	42,9%
Dommelen-Zuid	175	21,5%
Borkel en Schaft	72	35,6%
Valkenswaard	1.323	36,7%

1.3 Vragenlijst

De vragenlijst van de Veiligheidsmonitor bestaat uit 11 standaard vragenblokken waarin verschillende onderwerpen op het gebied van leefbaarheid en veiligheid aan bod komen. Daarnaast heeft Valkenswaard gebruik gemaakt van de vrije ruimte van de vragenlijst om vragen over lokale onderwerpen toe te voegen. Het kader hieronder geeft een overzicht van de verschillende onderwerpen in de vragenlijst van Valkenswaard.

Overzicht van vraagblokken in vragenlijst van de Veiligheidsmonitor:

- Leefbaarheid woonbuurt
- Beleving overlast in de buurt
- Veiligheidsbeleving
- Slachtofferschap
- Tevredenheid laatste politie-contact en controle door politie
- Oordeel functioneren politie in de buurt

- Oordeel functioneren politie algemeen
- Oordeel functioneren gemeente
- Preventie
- Discriminatie
- Vrije ruimte: voorzieningen in de buurt
- Achtergrondkenmerken

1.4 Analyse

Voor steekproefonderzoek is het van groot belang dat de steekproef op grond waarvan uitspraken worden gedaan zo veel mogelijk representatief is voor de populatie waarnaar wordt gegeneraliseerd. Om de representativiteit van de steekproef te vergroten is een weging toegepast. Weging is een rekenkundige bewerking, die ervoor zorgt dat een eventuele scheefheid van de respons ten opzichte van de populatie wordt gecorrigeerd.

Dit gebeurt door bevolkingsgroepen die in de respons onder- dan wel oververtegenwoordigd zijn zwaarder of juist minder zwaar in de resultaten mee te laten tellen. Aan het databestand van de Veiligheidsmonitor is door het CBS een weging toegevoegd. In deze weging zijn onder andere de volgende kenmerken meegenomen: leeftijd, geslacht, huishoudgrootte, stedelijkheidsgraad en herkomst. De steekproef van de Veiligheidsmonitor is dankzij de weging op deze kenmerken representatief voor de bevolking van gemeente Valkenswaard.

1.5 Presentatie van cijfers

In dit rapport worden de resultaten voornamelijk op twee wijzen gepresenteerd:

- Een deel van de resultaten wordt gepresenteerd in de vorm van percentages, bijvoorbeeld het percentage personen dat ergens tevreden over is. Bij de berekening van de percentages in deze rapportage is de werkwijze van het CBS gevolgd: de ‘weigert’- en ‘weet niet’-antwoorden zijn *niet* buiten beschouwing gelaten.
- In dit rapport wordt veel gebruik gemaakt van zogenoemde schaalscores. Dit zijn cijfermatige samenvattingen van meerdere met elkaar samenhangende vragen. Bij de berekening van deze scores is de werkwijze van het CBS gevolgd: de waarde van iedere schaalscore varieert op een schaal tussen 0 en 10. Bij de berekening van de schaalscores zijn de ‘weigert’- en ‘weet niet’-antwoorden, eveneens conform CBS-werkwijze, *wel* buiten beschouwing gelaten.

Let op! Een schaalscore staat niet gelijk aan een rapportcijfer, omdat de indicatoren zijn samengesteld op basis van percentages en niet op basis van rapportcijfers.

De uitkomsten van Valkenswaard zijn in dit rapport afgezet tegen de resultaten in het basisteam Dommelstroom, de veiligheidsregio Brabant-Zuidoost en de landelijke cijfers over 2023 (Nederland). De uitkomsten volgens de geografische indeling van de politie (basisteam, district en politie-eenheid) zijn opgenomen in de bijlage tabellenboek.

Tabel 1.2 – Geografische indeling gemeente Valkenswaard

Basisteam(s)	District	Veiligheidsregio	Eenheid
Dommelstroom	Helmond	Brabant-Zuidoost	Oost-Brabant

Verschillen tussen de resultaten van de referentiegebieden en de gemeente Valkenswaard, en tussen de resultaten van de wijken en het gemiddelde van de gemeente Valkenswaard, worden beschreven als deze *statistisch significant* zijn. Het is dan minimaal 95 procent zeker dat de resultaten ook daadwerkelijk van elkaar verschillen en het gevonden verschil niet te wijten is aan toeval. Ook verschillen tussen de uitkomsten van 2023 en 2021 voor de gemeente Valkenswaard en de gebieden van de gemeente worden alleen beschreven als deze significant zijn.

Bij enkele resultaten in het rapport kan het voorkomen dat er vermeld wordt dat deze *indicatief* zijn. Er zijn dan minder dan 50 waarnemingen om dit resultaat op te baseren, omdat de bijbehorende vraag slechts aan een gedeelte van de respondenten is gesteld. Dit is bijvoorbeeld het geval bij ‘tevredenheid over contact met de politie’, die vragen zijn alleen aan inwoners gesteld die in het afgelopen jaar daadwerkelijk contact met de politie hebben gehad. In dit soort gevallen wil *indicatief* zeggen dat dit specifieke resultaat niet als representatief kan worden beschouwd voor de hele populatie.

1.6 Leeswijzer

In de hoofdstukken 2 tot en met 4 worden de resultaten gepresenteerd over achtereenvolgens de leefbaarheid van de woonbuurt, beleving van buurtoverlast en veiligheidsbeleving. De hoofdstukken 5 en 6 gaan in op slachtofferschap van traditionele criminaliteit en online criminaliteit. Hoofdstuk 7 geeft een beeld van genomen preventiemaatregelen en buurtpreventie en hoofdstuk 8 behandelt de tevredenheid over de politie. In hoofdstuk 9 geven we een korte samenvatting van landelijke trends en patronen in de Veiligheidsmonitor.

Bij dit rapport horen verder een Excel-bestand ('tabellenboek') met alle uitkomsten van de Veiligheidsmonitor en een overzicht van de Indicatoren Kernbeleid Veiligheid (volgens VNG-model) voor Valkenswaard, en de vragenlijst. Deze zijn als separate bijlagen meegeleverd.

Leefbaarheid woonbuurt

2 Leefbaarheid woonbuurt

Dit hoofdstuk gaat over de leefbaarheid van de woonomgeving in Valkenswaard. In paragraaf 2.1 wordt de door inwoners ervaren kwaliteit van fysieke voorzieningen in de woonbuurt beschreven. In paragraaf 2.2 staat de betrokkenheid van inwoners bij de woonbuurt, oftewel de sociale cohesie in Valkenswaard centraal. Paragraaf 2.3 beschrijft hoe de inwoners de leefbaarheid beoordelen en hoe zij de ontwikkeling van de buurt ervaren. Paragraaf 2.4 sluit af met de tevredenheid over het functioneren van de gemeente als het gaat om leefbaarheid en veiligheid, en over zichtbaarheid van de gemeentelijke handhavers.

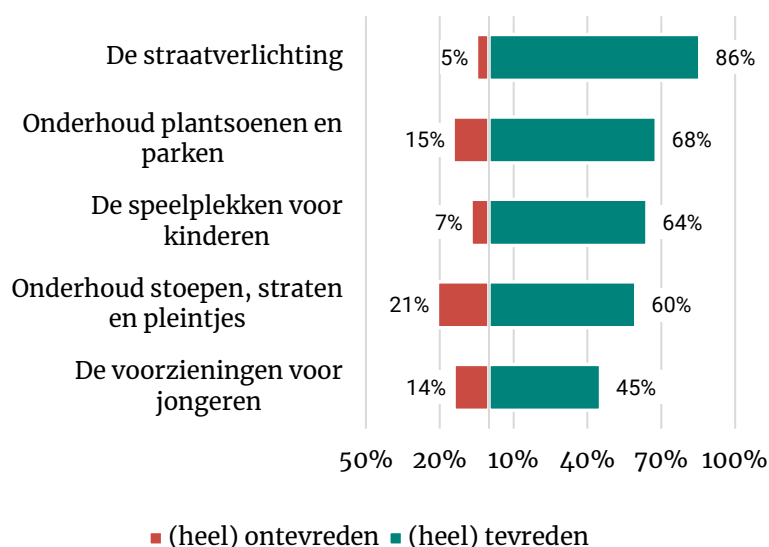
2.1 Fysieke voorzieningen

De aanwezigheid van fysieke voorzieningen en het onderhoud hiervan kunnen van invloed zijn op de leefbaarheid van de eigen woonbuurt. Inwoners is gevraagd hoe tevreden zij zijn over vijf voorzieningen in hun eigen leefomgeving (Figuur 2.1). Daarnaast is op basis van de scores op deze vijf stellingen een schaalscore 'fysieke kwaliteit' berekend (Figuur 2.2).

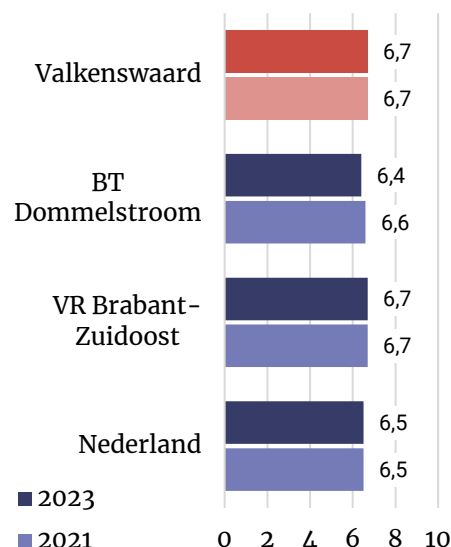

De schaalscores voor fysieke kwaliteit zijn berekend op basis van de vijf stellingen over fysieke voorzieningen. De schaalscore kan variëren tussen 0 en 10. Hoe hoger de score, des te meer inwoners de kwaliteit van de aanwezige fysieke voorzieningen waarderen.

Figuur 2.1 – Tevredenheid fysieke voorzieningen

Figuur 2.2 – Fysieke kwaliteit (schaalscore)

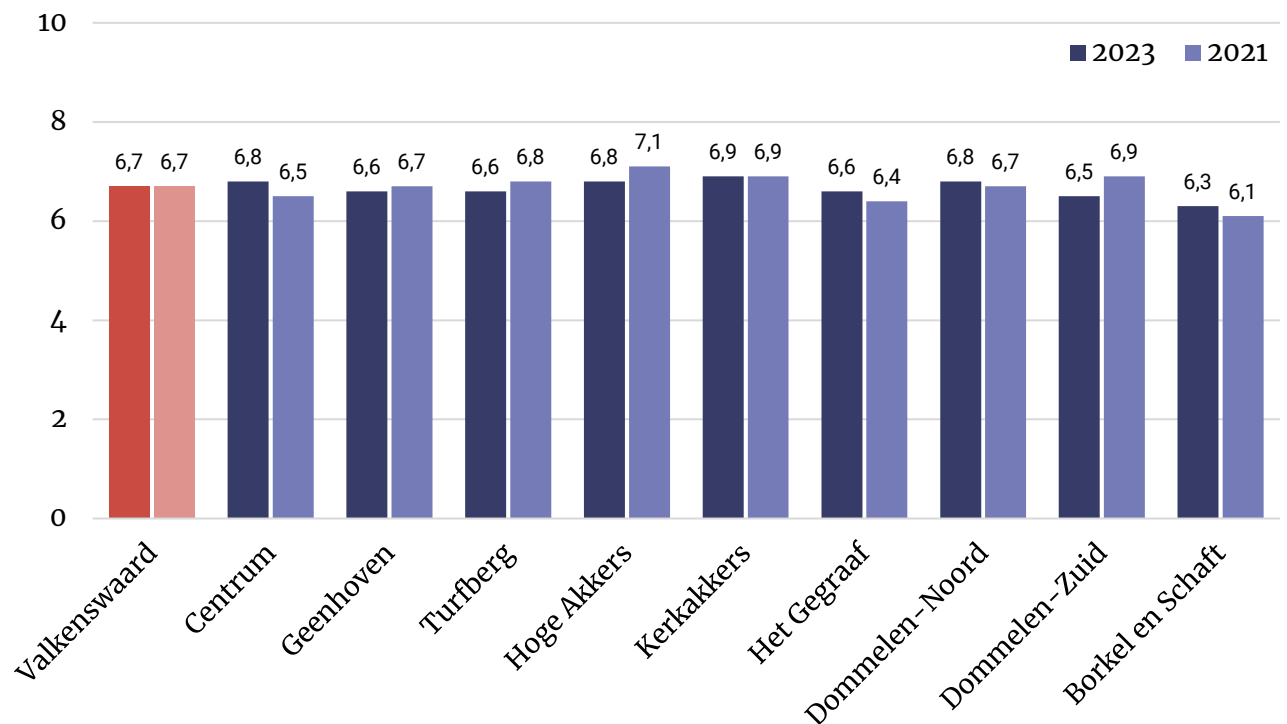
Een ruime meerderheid van de inwoners van Valkenswaard is tevreden over de straatverlichting. Over het onderhoud van de plantsoenen en parken en over de speelplekken voor kinderen is ongeveer twee derde van de inwoners positief. De voorzieningen voor jongeren in de buurt, zoals sportvelden of een buurthuis worden het minst goed beoordeeld: hierover is minder dan de helft van de inwoners tevreden (45%). Een betrekkelijk groot deel (circa 40%) van de inwoners is over de voorzieningen voor jongeren niet tevreden en niet ontevreden, of heeft er geen oordeel over.

De schaalscore van Valkenswaard voor de fysieke kwaliteit van de woonomgeving bedraagt 6,7 en is daarmee gelijk gebleven ten opzichte van 2021. De score is gelijk aan die van de veiligheidsregio Brabant-Zuidoost, maar significant hoger dan gemiddeld in Nederland (6,5) en in het basisteam Dommelstroom (6,4). De hogere score ten opzichte van Nederland is het gevolg van meer tevredenheid over zowel de speelplekken voor kinderen als de straatverlichting en het onderhoud van plantsoenen en parken. De hogere score ten opzichte van basisteam Dommelstroom komt door een hogere beoordeling van de speelplekken voor kinderen en het onderhoud van plantsoenen en parken.

64% van de inwoners is tevreden over de speelplekken voor kinderen. De tevredenheid is hoger dan landelijk en in het basisteam Dommelstroom.

Figuur 2.3 – Schaalscores fysieke kwaliteit per wijk

In alle wijken ligt de schaalscore voor de fysieke kwaliteit van de woonomgeving in 2023 rondom het gemiddelde in Valkenswaard. Wel zijn er op basis van de onderliggende aspecten een aantal verschillen. In Borkel en Schaft zijn inwoners minder tevreden dan gemiddeld in de gemeente over zowel het onderhoud van de plantsoenen en parken als over de straatverlichting en de speelplekken voor kinderen. Wat dat laatste aspect betreft, ligt de beoordeling tussen de wijken nogal uiteen. Terwijl de wijken Centrum, Geenhoven en Borkel en Schaft significant lager scoren op speelplekken voor kinderen, zijn inwoners van Turfberg en Hoge Akkers hierover juist bovengemiddeld tevreden. Verder valt op dat de straatverlichting in Geenhoven bovengemiddeld scoort, terwijl men daar in Dommelen-Noord en Borkel en Schaft juist *minder* tevreden over is. Verder hebben inwoners van Kerkakkers een betrekkelijk hoge beoordeling voor de voorzieningen voor jongeren.

Er zijn geen significante verschillen in de schaalscores van de wijken voor de fysieke kwaliteit van de woonomgeving ten opzichte van 2021. Wel is de tevredenheid over de speelplekken voor kinderen in de wijk Dommelen-Zuid gedaald.

Tabel 2.1 – Stellingen fysieke kwaliteit per wijk (percentage (heel) tevreden)

	Onderhoud stoepen, straten en pleintjes	Onderhoud plantsoenen en parken	De straatverlichting	De speelplekken voor kinderen	De voorzieningen voor jongeren
Centrum	62%	72%	88%	53%	40%
Geenhoven	59%	72%	91%	57%	41%
Turfberg	58%	66%	88%	72%	47%
Hoge Akkers	61%	72%	89%	76%	50%
Kerkakkers	58%	66%	90%	70%	58%
Het Gegraaf	57%	66%	88%	70%	42%
Dommelen- Noord	63%	73%	79%	66%	50%
Dommelen- Zuid	61%	65%	87%	65%	40%
Borkel en Schaft	50%	50%	59%	37%	45%
Valkenswaard	60%	68%	86%	64%	45%

Uitleg tabel

De zogenaamde stoplichttabel laat zien hoe inwoners uit verschillende wijken oordelen over de fysieke voorzieningen in de wijk ten opzichte van het gemeentelijk gemiddelde. Dit is per wijk en per stelling met verschillende kleuren aangegeven:

Rood: negatiever dan het gemeentelijk gemiddelde

Grijs: vergelijkbaar met het gemeentelijk gemiddelde

Blauw: positiever dan het gemeentelijk gemiddelde

2.2 Sociale cohesie

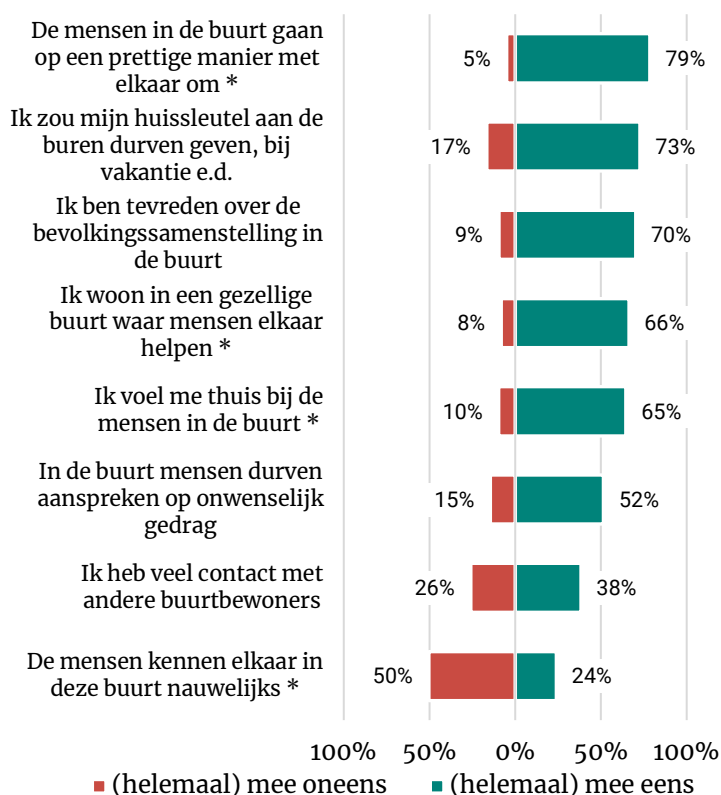
De leefbaarheid van een woonbuurt wordt niet alleen bepaald door de aanwezigheid en kwaliteit van fysieke voorzieningen. Ook de sociale cohesie in de woonbuurt speelt hierbij een rol. Bij sociale cohesie gaat het om de mate waarin burgers vinden dat zij zelf en anderen betrokken zijn bij hun woonbuurt. Aan de inwoners zijn acht stellingen voorgelegd over sociale cohesie (Figuur 2.4). Daarnaast is op basis van de scores op vier van de acht voorgelegde stellingen een schaalscore berekend (Figuur 2.5).

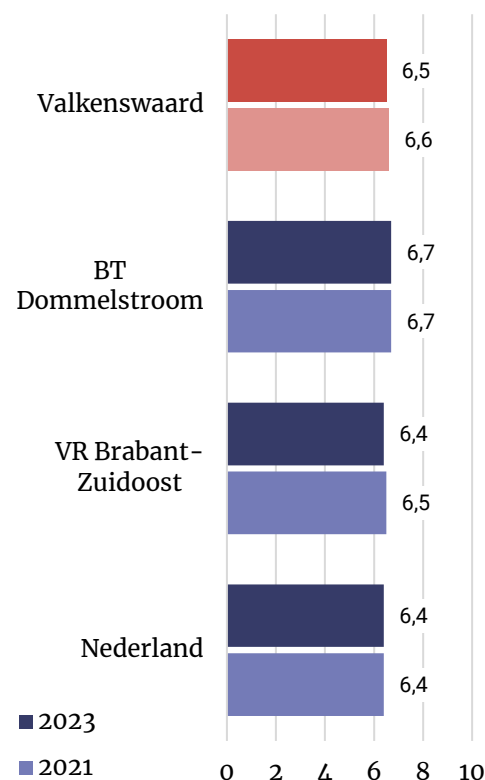
De schaalscores voor sociale cohesie zijn berekend op basis van de stellingen ‘de mensen gaan in deze buurt op een prettige manier met elkaar om’, ‘ik voel me thuis bij de mensen in de buurt’, ‘ik woon in een gezellige buurt waar mensen elkaar helpen’ en ‘de mensen kennen elkaar in deze buurt nauwelijks’. De schaalscore kan variëren tussen 0 en 10. Hoe hoger de score, des te positiever men is over de sociale cohesie in de eigen woonbuurt.

Figuur 2.4 – Stellingen over sociale cohesie

* in schaalscore sociale cohesie

Figuur 2.5 – Sociale cohesie (schaalscore)

Bijna acht op de tien inwoners van Valkenswaard zijn het eens met de stelling dat de mensen in de buurt op een prettige manier met elkaar omgaan. Bijna driekwart durft de huissleutel aan de burens te geven bij langere afwezigheid. Het grootste deel van de inwoners (70%) is bovendien tevreden over de bevolkingssamenstelling in de buurt en ervaart in een gezellige buurt te wonen waar mensen elkaar helpen (66%). Daarentegen zegt slechts iets meer dan een derde van de inwoners veel contact met andere inwoners te hebben (38%).

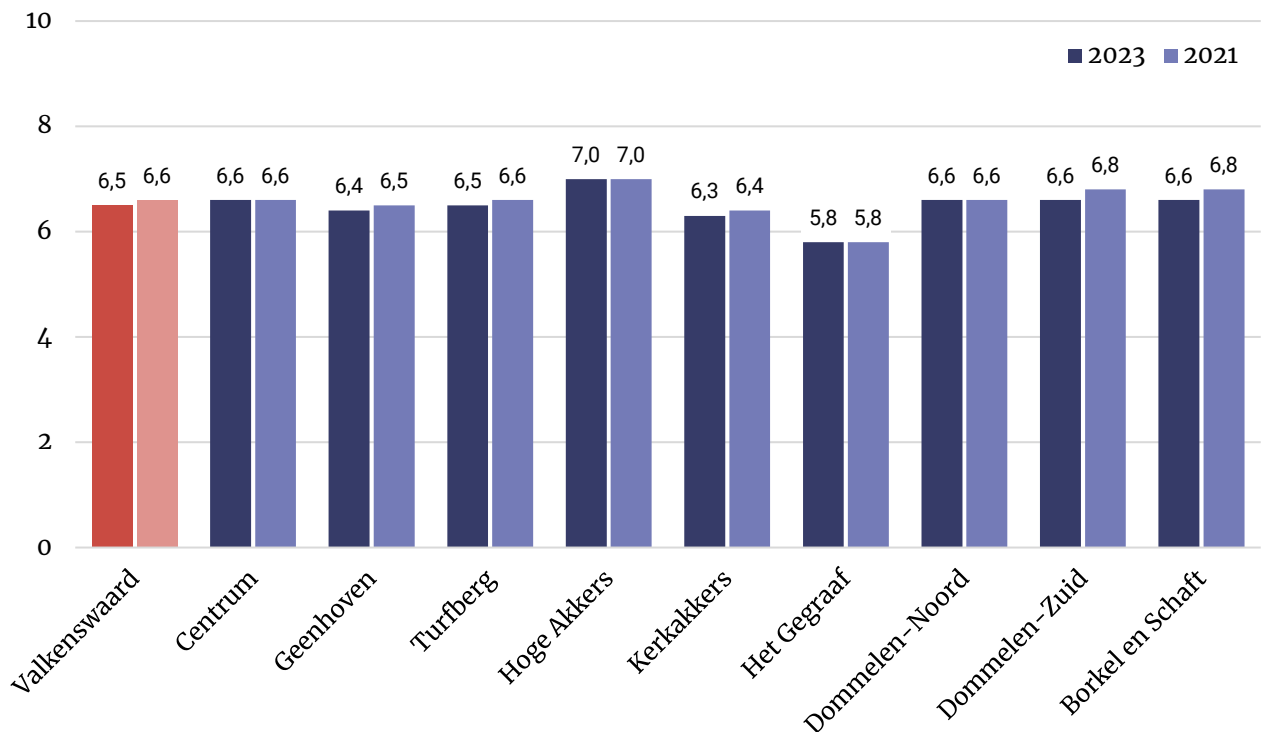
De schaalscore voor sociale cohesie in Valkenswaard bedraagt 6,5 en is vergelijkbaar met 2021 (6,6). De score is hoger dan landelijk (6,4), maar lager dan in het basisteam Dommelstroom (6,7). Vergelijken met de landelijke cijfers blijkt dat de inwoners van Valkenswaard vaker vinden dat de mensen in de buurt op een prettige manier met elkaar omgaan. Ook ervaren ze in sterkere mate dan gemiddeld in Nederland in een gezellige buurt te wonen waarin de mensen elkaar helpen. Ook is de tevredenheid over de bevolkingssamenstelling hoger dan landelijk.

Ten opzichte van basisteam Dommelstroom geven inwoners van Valkenswaard daarentegen vaker aan dat mensen in de buurt elkaar nauwelijks kennen. Zij ervaren daarnaast in minder sterke mate een prettige omgang onderling. Ook is er in Valkenswaard minder tevredenheid dan in Dommelstroom over onder meer de bevolkingssamenstelling en de mate waarin men zich thuis voelt bij de mensen in de buurt.

66% zegt in een gezellige buurt te wonen waar mensen elkaar helpen.
Dit aandeel is hoger dan landelijk.

Figuur 2.6 – Schaalscores sociale cohesie per wijk

In de meeste wijken ligt de schaalscore voor sociale cohesie op of rond het gemeentelijke gemiddelde. Uitzondering zijn de wijken Hoge Akkers, waar de schaalscore relatief *hoog* is (7,0) en Het Gegraaf waar de score juist *lager* is dan gemiddeld (5,8). De bovengemiddelde score in Hoge Akkers is met name het gevolg van bevestiging van de stelling dat de mensen in de buurt prettig met elkaar omgaan. In Het Gegraaf is het omgekeerde het geval; hier ervaart men juist minder vaak een prettige omgang. Daarnaast worden in Het Gegraaf ook de andere 7 stellingen rondom sociale cohesie significant minder goed beoordeeld dan gemiddeld in Valkenswaard.

In Geenhoven ervaart men minder vaak dan gemiddeld in Valkenswaard in een gezellige buurt te wonen waar mensen elkaar helpen. Ook voelt men zich minder thuis bij de mensen in de buurt. Desondanks ligt de schaalscore voor sociale cohesie in Geenhoven rond het gemeentelijke gemiddelde.

Over het afgeven van de huissleutel aan burens bij langere afwezigheid zijn de meningen in de wijken verdeeld. In Hoge Akker en Dommelen-Zuid is men in bovengemiddelde mate bereid om dit te doen, terwijl inwoners van Het Gegraaf, Kerkakkers en Borkel en Schaft dit juist *minder* vaak aandurven.

Ten opzichte van 2021 zijn er geen significante verschillen in de schaalscores voor de sociale cohesie in de wijken. Op basis van de stellingen zijn er wel een aantal verschillen. Zo heeft men in Geenhoven in *mindere mate* dan in 2021 veel contact met andere buurtinwoners. In Turfberg is dit aandeel juist *toegenomen*. In Kerkakkers durven meer inwoners dan in 2021 anderen in de buurt aan te spreken op onwenselijk gedrag. Tot slot geven inwoners van Borkel en Schaft in minder sterke mate aan dan in 2021 dat de mensen in de buurt op een prettige manier met elkaar omgaan.

Tabel 2.2 – Stellingen schaalscore sociale cohesie per wijk (percentage (helemaal) mee eens)

	De mensen in de buurt kennen elkaar nauwelijks	De mensen in de buurt gaan op een prettige manier met elkaar om	Ik woon in een gezellige buurt waar mensen elkaar helpen	Ik voel me thuis bij de mensen in de buurt
Centrum	23%	80%	69%	74%
Geenhoven	29%	78%	56%	56%
Turfberg	27%	78%	68%	68%
Hoge Akkers	20%	88%	67%	72%
Kerkakkers	31%	80%	64%	58%
Het Gegraaf	32%	66%	54%	46%
Dommelen-Noord	18%	77%	69%	66%
Dommelen-Zuid	21%	82%	73%	66%
Borkel en Schaft	16%	70%	67%	62%
Valkenswaard	24%	79%	66%	65%

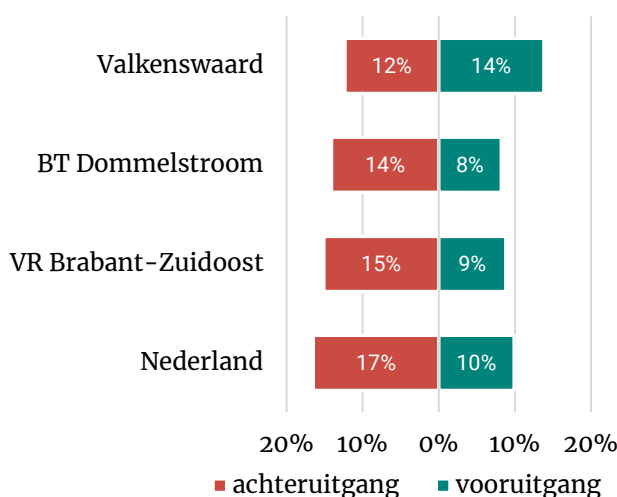
Tabel 2.3 – Overige stellingen sociale cohesie per wijk (percentage (helemaal) mee eens)

	Ik heb veel contact met andere buurtinwoners	Ik ben tevreden over de bevolkings-samenstelling in de buurt	Huissleutel aan burendurven geven bij langere afwezigheid	In de buurt mensen durven aanspreken op onwenselijk gedrag
Centrum	36%	73%	71%	57%
Geenhoven	30%	71%	69%	47%
Turfberg	46%	72%	72%	56%
Hoge Akkers	42%	74%	83%	54%
Kerkakkers	36%	75%	64%	54%
Het Gegraaf	26%	57%	65%	43%
Dommelen-Noord	43%	67%	75%	50%
Dommelen-Zuid	41%	75%	81%	48%
Borkel en Schaft	37%	57%	61%	54%
Valkenswaard	38%	70%	73%	52%

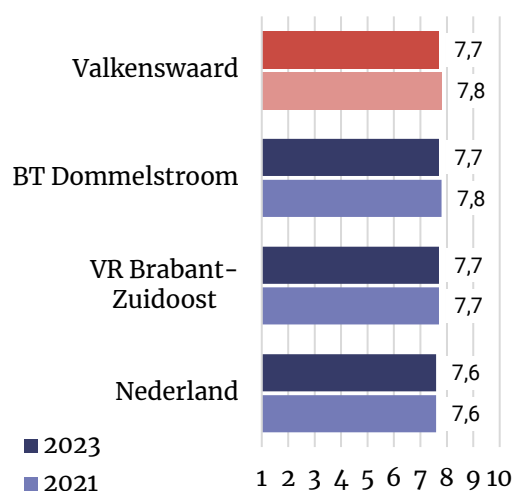
2.3 Oordeel over de woonbuurt

De inwoners van Valkenswaard is ook een aantal algemene vragen voorgelegd over de ontwikkeling van hun eigen woonbuurt. Vindt men dat de eigen buurt in het afgelopen jaar vooruit of achteruit is gegaan? Het oordeel over de ontwikkeling van de woonbuurt wordt uitgedrukt in het aandeel inwoners dat zegt dat de buurt vooruit is gegaan en het aandeel dat vindt dat de buurt achteruit is gegaan (Figuur 2.7). Ook is gevraagd naar een oordeel over hoe prettig men het vindt om in de buurt te wonen (Figuur 2.8).

Figuur 2.7 – Ontwikkeling woonbuurt (percentage)

Figuur 2.8 – Oordeel leefbaarheid woonbuurt (rapportcijfer)

Meer dan een tiende van de inwoners van Valkenswaard (14%) vindt dat de woonbuurt in het afgelopen jaar vooruit is gegaan. Daarentegen ziet 12 procent juist een achteruitgang. De meeste inwoners van Valkenswaard (71%) vinden dat de buurt gelijk is gebleven. Het totaalbeeld van inwoners van Valkenswaard over de ontwikkeling van de woonbuurt is duidelijk positiever dan in de referentiegebieden. Zowel landelijk als in veiligheidsregio Brabant-Zuidoost en in basisteam Dommelstroom zien minder inwoners dan in Valkenswaard een vooruitgang in de ontwikkeling van de woonbuurt. Daarbij zien zij vaker dan in Valkenswaard een achteruitgang.

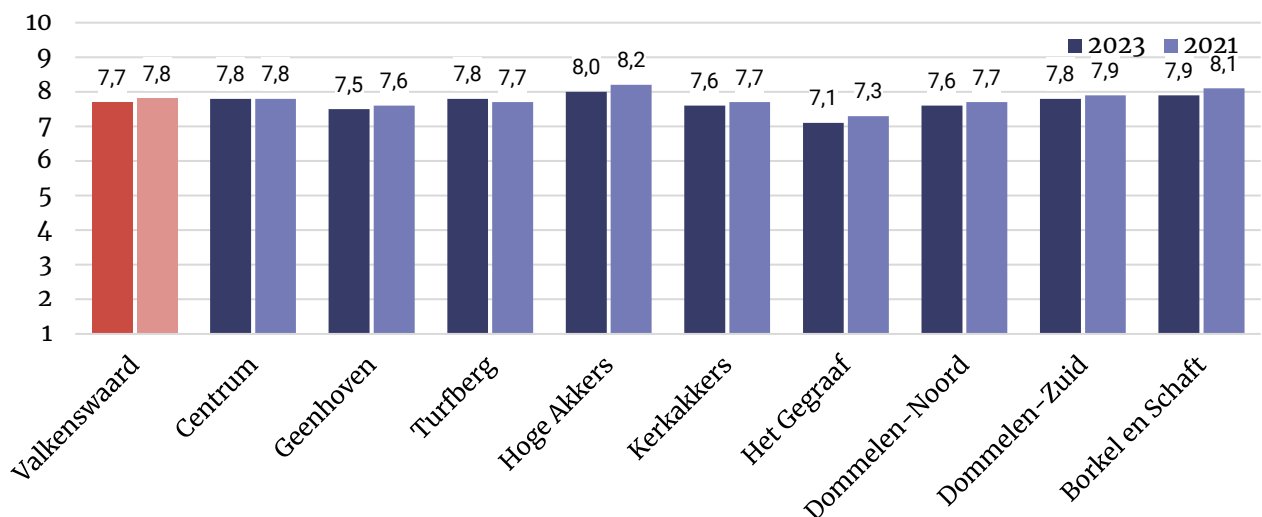
Het gemiddelde rapportcijfer voor prettig wonen in de gemeente Valkenswaard bedraagt een 7,7. De inwoners geven hun woonbuurt hiermee een hogere beoordeling voor leefbaarheid dan de inwoners van Nederland (7,6). In de overige referentiegebieden is de beoordeling vergelijkbaar met Valkenswaard. Ten opzichte van 2021 is het gemiddelde rapportcijfer in Valkenswaard niet significant veranderd.

14% van de inwoners ervaart een vooruitgang van de woonbuurt. Dit aandeel is hoger dan in de referentiegebieden.

In Hoge Akkers is het rapportcijfer voor de leefbaarheid (8,0) significant hoger dan gemiddeld in de gemeente. Daarentegen is het cijfer in twee wijken lager dan gemiddeld, namelijk in Het Gegraaf (7,1) en Geenhoven (7,5). In geen van de wijken is het rapportcijfer voor de leefbaarheid significant veranderd ten opzichte van 2021.

Figuur 2.9 – Oordeel leefbaarheid woonbuurt per wijk (rapportcijfer)

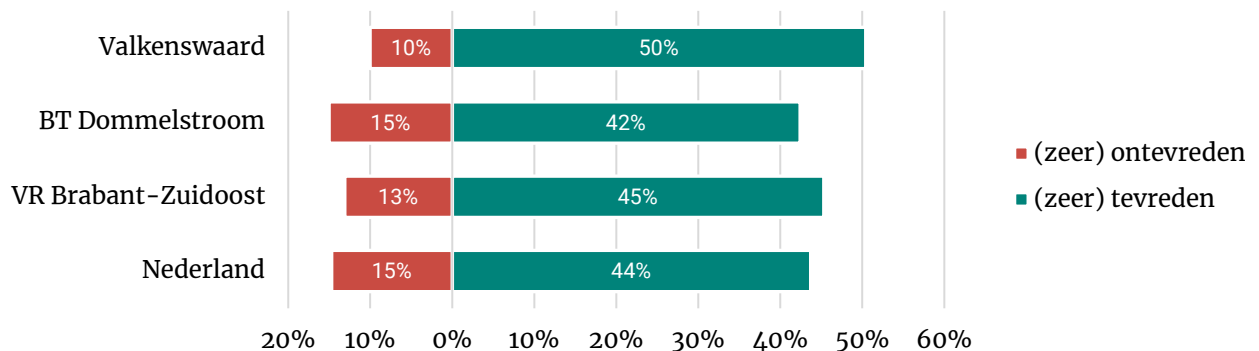

2.4 Functioneren gemeente

De inwoners is gevraagd om een oordeel te geven over het totale functioneren van de gemeente Valkenswaard op het gebied van leefbaarheid en veiligheid (Figuur 2.10).

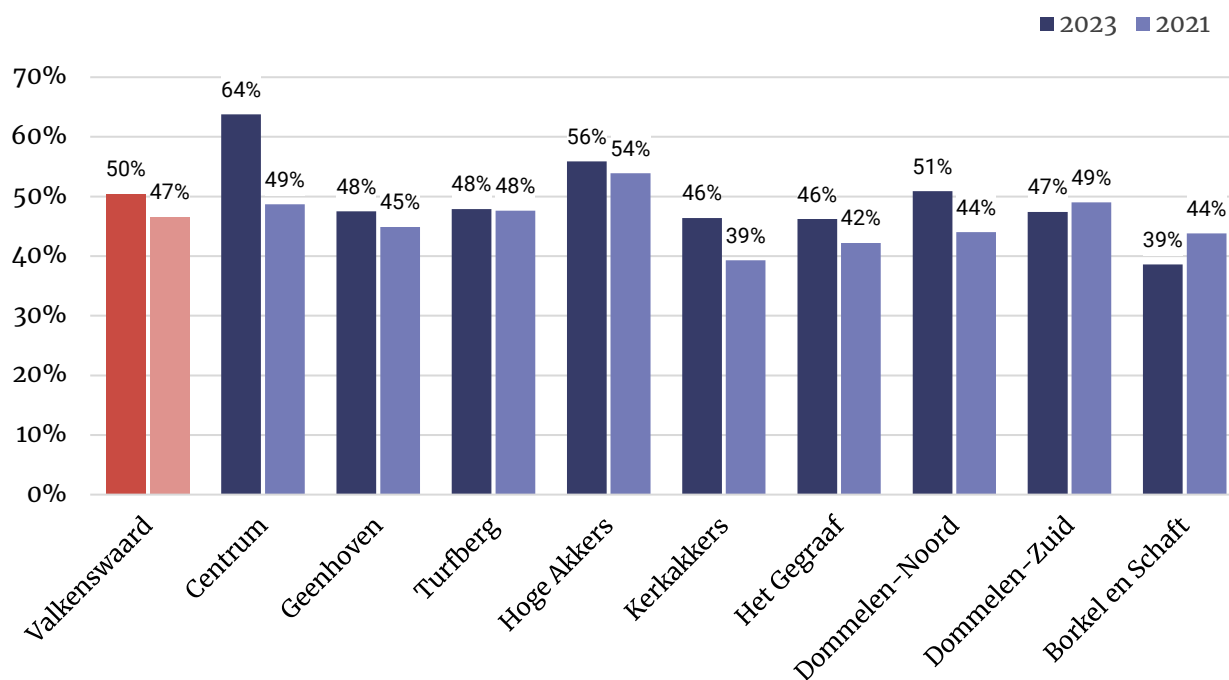
Figuur 2.10 – Oordeel totale functioneren gemeente op aanpak leefbaarheid en veiligheid (percentage)

De helft van de inwoners van Valkenswaard is (zeer) tevreden over het functioneren van de eigen gemeente als het gaat om de aanpak van leefbaarheid en veiligheid. Dit percentage is significant hoger dan in de referentiegebieden. In Valkenswaard is de tevredenheid tussen 2021 en 2023 toegenomen van 47 naar 50 procent.

In de meeste wijken ligt de beoordeling van het functioneren van de gemeente rond het gemiddelde in Valkenswaard. Uitzonderingen zijn de wijken Centrum en Borkel en Schaft. In Centrum is de tevredenheid flink toegenomen ten opzichte van 2021, waardoor deze nu significant hoger is dan gemiddeld. In Borkel en Schaft is daarentegen een betrekkelijk *klein* deel van de inwoners tevreden over het functioneren van de gemeente ten aanzien van leefbaarheid en veiligheid. Behalve de genoemde stijging in Centrum, zijn er in de wijken geen significante verschillen in de beoordeling ten opzichte van 2021.

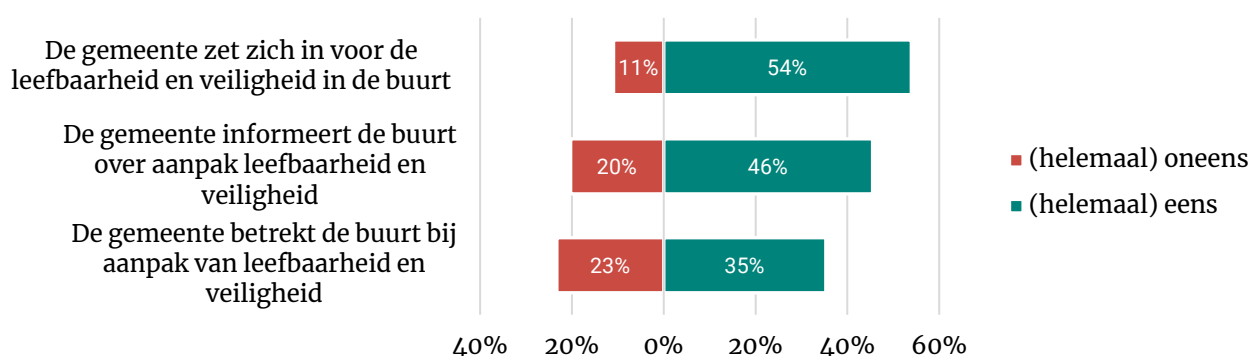
Figuur 2.11 – Oordeel totale functioneren gemeente op aanpak leefbaarheid en veiligheid per wijk (percentage (zeer) tevreden)

Naast het algemeen oordeel is door middel van drie specifieke stellingen bepaald hoe inwoners denken over de aanpak van leefbaarheid en veiligheid door de gemeente. De stellingen zijn alleen voorgelegd aan inwoners die een oordeel konden geven over het functioneren van de gemeente op het gebied van leefbaarheid en veiligheid. Dit betreft 91 procent van de inwoners.

Ongeveer de helft van de betrokken inwoners vindt dat de gemeente zich inzet voor de leefbaarheid en veiligheid in de buurt (54%). Minder dan de helft (46%) oordeelt dat de gemeente de buurt informeert over die aanpak en ongeveer een derde (35%) vindt dat de gemeente de buurt betreft bij het aanpakken van leefbaarheid en veiligheid. De eerste twee stellingen worden in Valkenswaard vaker onderschreven dan in de referentiegebieden.

Figuur 2.12 – Oordeel functioneren gemeente, basis: inwoners die een totaaloordeel hebben gegeven over functioneren gemeente op aanpak leefbaarheid en veiligheid)

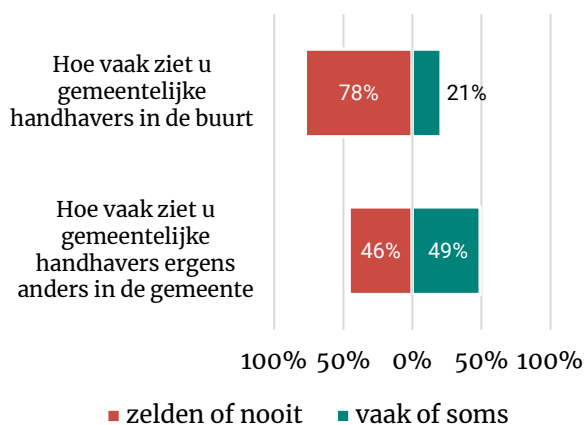
Gemeentelijke handhavers

Aan inwoners van Valkenswaard is ook gevraagd wat volgens hen de zichtbaarheid is van gemeentelijke handhavers in de eigen buurt en ergens anders in de gemeente (Figuur 2.13). Inwoners die gemeentelijke handhavers hebben gezien, konden vervolgens ook een oordeel geven over het functioneren van deze handhavers (Figuur 2.14). Gemeentelijke handhavers houden zich bezig met het vergroten van de leefbaarheid en veiligheid.

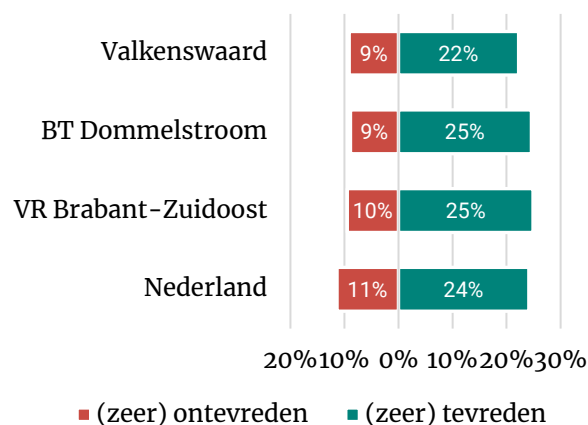
Ruim driekwart van de inwoners (78%) ziet zelden of nooit een gemeentelijke handhaver in de buurt. Bijna de helft (46%) van de inwoners ziet ook elders in de gemeente zelden of nooit een handhaver. Van de inwoners die wel gemeentelijke handhavers zien is (net als in 2021) 22 procent tevreden over het functioneren van de handhavers. De meeste inwoners zijn er niet tevreden en niet ontevreden over, of hebben er geen oordeel over.

De zichtbaarheid van gemeentelijke handhavers in de eigen buurt is in Valkenswaard lager dan in de referentiegebieden: zowel landelijk als in basisteam Dommelstroom en veiligheidsregio Brabant-Zuidoost ziet men vaker gemeentelijke handhavers in de buurt. De tevredenheid over het functioneren van gemeentelijke handhavers in Valkenswaard is vergelijkbaar met de referentiegebieden.

Figuur 2.13 – Zichtbaarheid gemeentelijke handhavers (percentage)

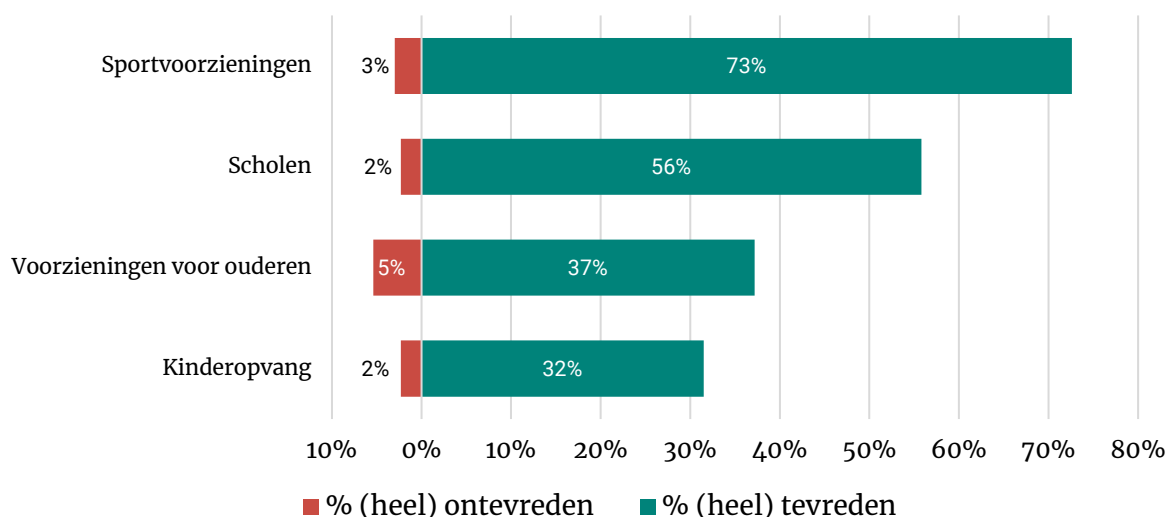
Figuur 2.14 – Tevredenheid functioneren gemeentelijke handhavers (basis: inwoners die vaak of soms gemeentelijke handhavers zien)

2.5 Voorzieningen in de buurt

Valkenswaard heeft in 2023 gebruik gemaakt van de vrije ruimte van het onderzoek om nog een aantal aanvullende vragen te stellen over de voorzieningen in de buurt en de leefomgeving. Hierbij is aan inwoners gevraagd hoe tevreden of ontevreden zij zijn over onder meer de sportvoorzieningen en scholen in hun buurt.

Figuur 2.15 – Tevredenheid voorzieningen in de buurt

In Valkenswaard is bijna driekwart van de inwoners (heel) tevreden over de sportvoorzieningen in de buurt (73%). Over het aanbod van scholen is ruim de helft van de inwoners (heel) tevreden (56%), al heeft bijna een op de drie inwoners hier geen oordeel over. De voorzieningen voor ouderen, zoals een ontmoetingsplek, maaltijdvoorziening of dagopvang worden door 37 procent van de inwoners positief beoordeeld, maar ook hier geldt dat een aanzienlijk deel (36%) geen oordeel heeft. Over de kinderopvang in de buurt is ongeveer een derde van de inwoners tevreden (32%). Ruim de helft van de inwoners kan de kinderopvang echter niet beoordelen.

De tevredenheid over de scholen in de buurt is in de wijken Turfberg en Dommelen-Zuid relatief hoog. Daarentegen is de beoordeling in Het Gegraaf juist betrekkelijk laag. De kinderopvang wordt in Kerkakkers hoger beoordeeld dan gemiddeld in Valkenswaard, terwijl de tevredenheid hierover in Borkel en Schaft relatief laag is. In Borkel en Schaft is ook de tevredenheid over de sportvoorzieningen lager dan gemiddeld. In Hoge Akkers zijn inwoners positiever dan gemiddeld in de gemeente over de voorzieningen voor ouderen.

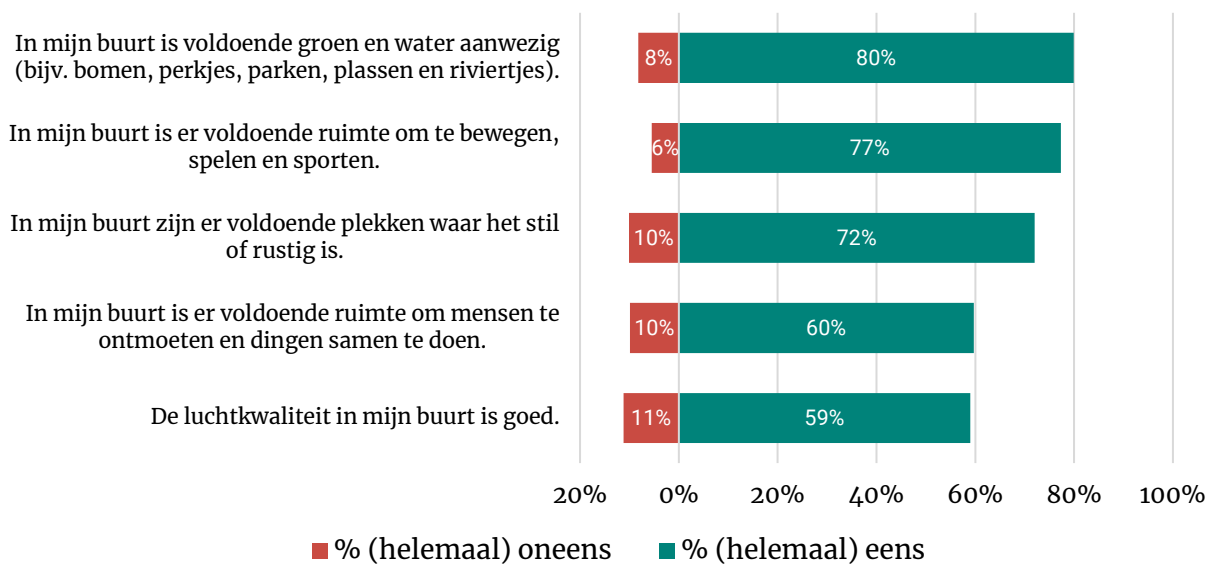
Tabel 2.4 – Oordeel voorzieningen in de buurt per wijk (percentage (zeer) tevreden)

	Sportvoorzieningen	Scholen	Voorzieningen voor ouderen	Kinderopvang
Centrum	70%	50%	40%	31%
Geenhoven	76%	51%	32%	28%
Turfberg	75%	67%	38%	25%
Hoge Akkers	78%	58%	46%	31%
Kerkakkers	69%	54%	39%	44%
Het Gegraaf	72%	40%	43%	29%
Dommelen-Noord	81%	60%	40%	40%
Dommelen-Zuid	70%	61%	28%	34%
Borkel en Schaft	44%	45%	33%	17%
Gemeente	73%	56%	37%	32%

Vervolgens zijn er vijf stellingen aan de inwoners voorgelegd over de voorzieningen in de leefomgeving. Uit de resultaten blijkt dat een ruime meerderheid tevreden is over het aanwezige groen en water in de buurt (80%). Acht procent is hierover echter *ontevreden*. Ook over de ruimte om te spelen, bewegen en sporten zijn veruit de meeste inwoners positief (77%). Ruim zeven op de tien inwoners (72%) ervaren dat er in de buurt voldoende plekken te vinden zijn waar het stil of rustig is.

De hoeveelheid ruimte om mensen te ontmoeten en dingen samen te doen (60%) en de luchtkwaliteit in de buurt worden minder vaak als positief ervaren (59%). Het percentage inwoners dat *ontevreden* is over deze voorzieningen ligt, net als bij de andere stellingen, rond de 10 procent.

Figuur 2.16 – Stellingen over voorzieningen in de buurt

In de mate waarin de stellingen worden onderschreven scoren de meeste wijken rond het gemeentelijke gemiddelde. In de wijk Centrum wordt echter de luchtkwaliteit in de buurt relatief laag beoordeeld. Ook vindt men er minder vaak voldoende plekken waar het stil of rustig is. In Borkel en Schaft zijn inwoners het juist met deze twee stellingen bovengemiddeld vaak (helemaal) eens en ook in Kerkakkers is de ervaren luchtkwaliteit juist bovengemiddeld goed.

In Geenhoven ervaren inwoners in betrekkelijk lage mate dat er voldoende groen en water aanwezig is in de buurt. Tot slot vinden relatief weinig inwoners van Turfberg dat er voldoende ruimte is voor sociaal contact: de helft van de inwoners is het eens met de stelling dat er in de buurt voldoende ruimte is om mensen te ontmoeten en om dingen samen te doen. Gemiddeld is dit aandeel in Valkenswaard 60 procent.

Tabel 2.5 – Stellingen over voorzieningen in de buurt per wijk (percentage (helemaal) eens)

	Voldoende ruimte om te bewegen, spelen en sporten.	Voldoende groen en water aanwezig.	Voldoende ruimte om mensen te ontmoeten en dingen samen te doen.	De luchtkwaliteit in mijn buurt is goed.	Voldoende plekken waar het stil of rustig is.
Centrum	77%	74%	67%	51%	59%
Geenhoven	76%	69%	57%	61%	68%
Turfberg	79%	79%	50%	56%	75%
Hoge Akkers	84%	86%	63%	53%	76%
Kerkakkers	76%	78%	68%	72%	77%
Het Gegraaf	75%	79%	62%	51%	68%
Dommelen-Noord	80%	89%	64%	66%	76%
Dommelen-Zuid	75%	82%	55%	59%	73%
Borkel en Schaft	68%	89%	61%	76%	89%
Gemeente	77%	80%	60%	59%	72%

Overlast in de buurt

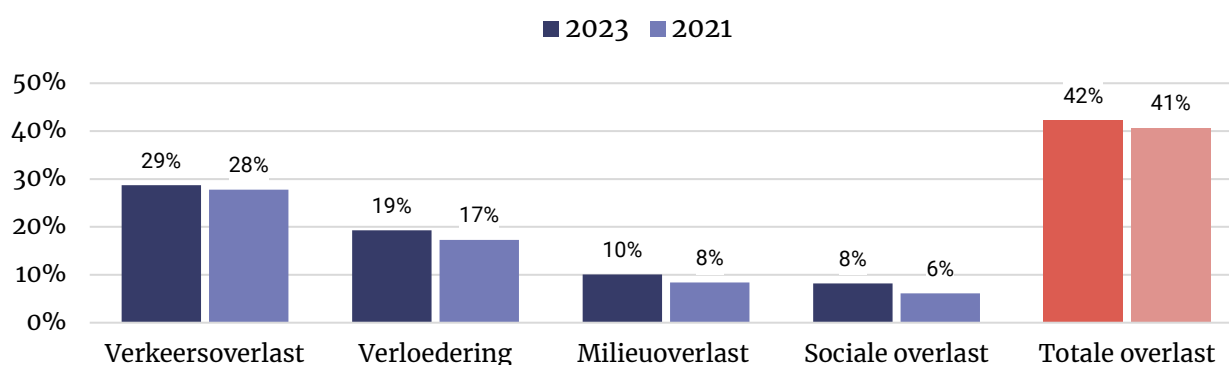
3 Overlast in de buurt

In dit hoofdstuk staat de door de inwoners van Valkenswaard ervaren overlast in hun buurt centraal. Eerst volgt een totaalbeeld van de verschillende vormen van overlast (paragraaf 3.1), daarna worden de uitkomsten per type overlast nader toegelicht: fysieke verloedering (par. 3.2), sociale overlast (par. 3.3), verkeersoverlast (par. 3.4) en milieuoverlast (par. 3.5). Inwoners konden aangeven welk buurtprobleem met prioriteit moet worden aangepakt (par. 3.6).

3.1 Totale overlast

Inwoners van Valkenswaard is gevraagd om van zeventien vormen van overlast aan te geven of zij hier zelf geen, een beetje of veel overlast van ervaren. De diverse vormen van overlast zijn geclusterd tot vier scores: fysieke verloedering, sociale overlast, verkeersoverlast en milieuoverlast (Figuur 3.1). Elk van deze scores is berekend op basis van het percentage inwoners dat veel overlast ervaart op één of meerdere terreinen. Welke vormen van overlast horen bij welk type wordt nader beschreven in de verschillende paragrafen.

Figuur 3.1 – Totale overlast per cluster (percentage ervaart zelf veel overlast)

Ongeveer vier op de tien inwoners van Valkenswaard ervaart zelf veel overlast op één of meer terreinen. Verkeersoverlast komt het meeste voor (29% heeft hiervan veel hinder), gevolgd door fysieke verloedering (19%), milieuoverlast (10%) en sociale overlast (8%). Het percentage inwoners dat veel overlast ervaart van minimaal een van de genoemde soorten (42%) is in Valkenswaard lager dan landelijk (45%).

Ten opzichte van 2021 is de sociale overlast in Valkenswaard toegenomen, maar zijn de andere typen overlast ongeveer gelijk gebleven. De totale overlast in Valkenswaard bleef gelijk.

3.2 Fysieke verloedering

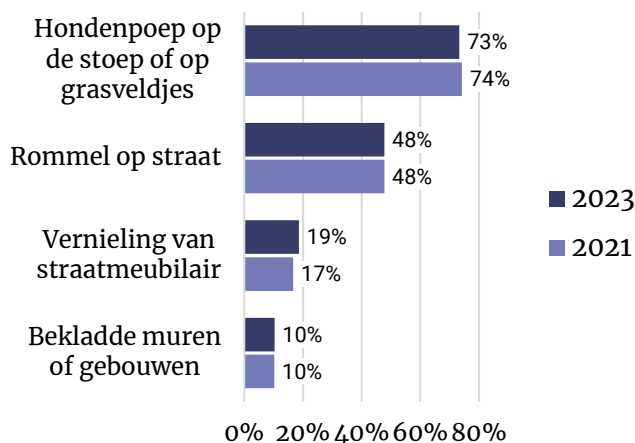
Een van de problemen waar een woonbuurt mee te maken kan hebben, is fysieke verloedering in de buurt. In de Veiligheidsmonitor zijn daarover vier mogelijke buurtproblemen voorgelegd aan de inwoners. Figuur 3.2 geeft weer hoe vaak deze buurtproblemen voorkomen volgens inwoners. Figuur 3.3 toont het percentage inwoners dat zelf veel overlast ervaart van de vier vormen van fysieke verloedering.

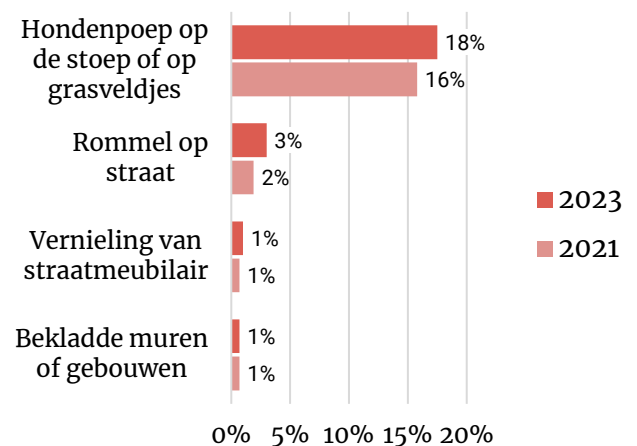
Hondenpoep is de meest voorkomende vorm van fysieke verloedering in Valkenswaard. Ongeveer zeven van de tien inwoners komen het wel eens tegen in de buurt. Hondenpoep is ook de vorm van verloedering waar de inwoners de meeste hinder van hebben: 18 procent ervaart hiervan veel overlast.

Rommel op straat komt volgens bijna de helft van de inwoners wel eens voor in hun buurt en 3 procent van de inwoners ervaart daarvan veel overlast. Vernieling van straatmeubilair en bekladde muren of gebouwen komen het minst vaak voor van de vier vormen van fysieke verloedering.

Figuur 3.2 – Fysieke verloedering (percentage komt wel eens voor in de buurt)

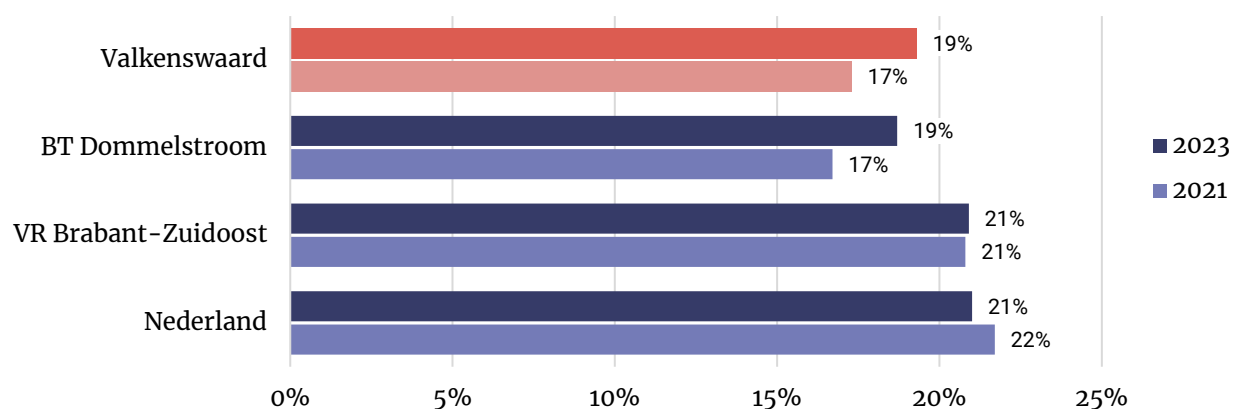

Figuur 3.3 – Fysieke verloedering (percentage ervaart zelf veel overlast)

In Valkenswaard ervaart 19 procent van de burgers veel overlast van één of meer vormen van fysieke verloedering. Dit aandeel is vergelijkbaar met 2021. Landelijk hebben inwoners in vergelijkbare mate hinder van fysieke verloedering als in Valkenswaard. Ook in het basisteam en in de veiligheidsregio verschillen de cijfers niet significant van Valkenswaard.

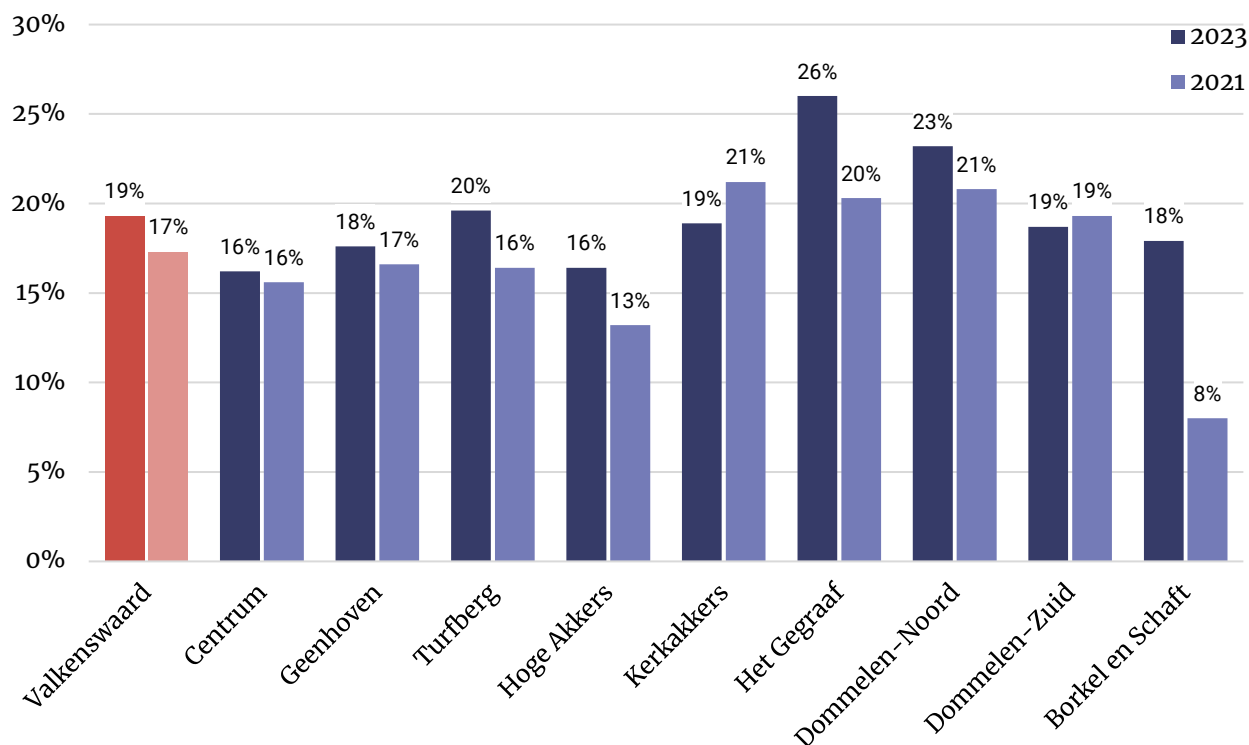
Figuur 3.4 – Totale fysieke verloedering per gebied (percentage ervaart zelf veel overlast)

3% ervaart veel overlast van rommel op straat. Dit aandeel is significant lager dan landelijk en in de veiligheidsregio Brabant-Zuidoost.

Figuur 3.5 – Totale fysieke verloedering per wijk (percentage ervaart zelf veel overlast)

In Het Gegraaf hebben inwoners meer overlast van fysieke verloedering dan gemiddeld in Valkenswaard. Bij de overige wijken ligt het niveau van overlast rond het gemeentelijke gemiddelde. In geen van de wijken is er sprake van een significante ontwikkeling in overlast ten opzichte van 2021.

De hogere overlast in Het Gegraaf komt met name omdat inwoners relatief veel overlast van hondenpoep ervaren. Bij enkele andere wijken zijn er ook verschillen in specifieke vormen van fysieke verloedering ten opzichte van het gemeentelijke gemiddelde: in Centrum hebben inwoners vaker last van vernield straatmeubilair, en in Borkel en Schaft zorgt rommel op straat in relatief hoge mate voor hinder.

Tabel 3.1 – Vormen van fysieke verloedering per wijk (percentage ervaart zelf veel overlast)

	Hondenpoep	Rommel op straat	Bekladde muren of gebouwen	Vernield straatmeubilair
Centrum	15%	2%	1%	3%
Geenhoven	16%	3%	0%	1%
Turfberg	16%	4%	1%	0%
Hoge Akkers	15%	1%	1%	0%
Kerkakkers	18%	1%	0%	0%
Het Gegraaf	24%	4%	2%	2%
Dommelen-Noord	23%	3%	1%	1%
Dommelen-Zuid	18%	1%	0%	1%
Borkel en Schaft	12%	11%	1%	1%
Valkenswaard	18%	3%	1%	1%

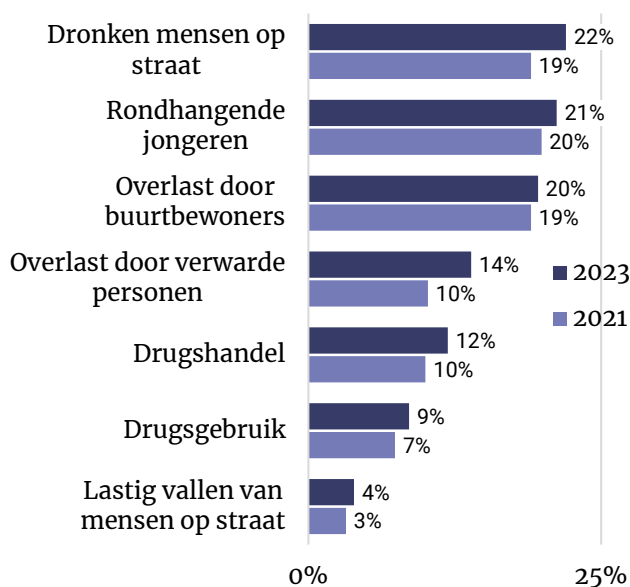
Uitleg tabel

Rood: negatiever dan het gemeentelijk gemiddelde
 Grijs: vergelijkbaar met het gemeentelijk gemiddelde
 Blauw: positiever dan het gemeentelijk gemiddelde

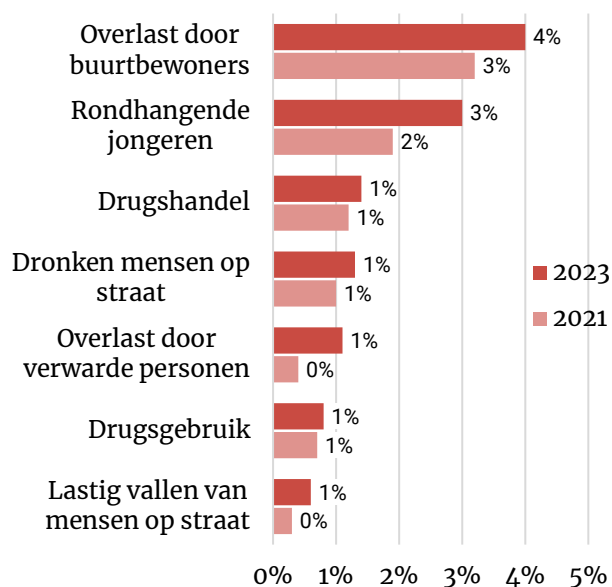
3.3 Sociale overlast

In de Veiligheidsmonitor is gevraagd naar zeven vormen van sociale overlast die in de buurt voor zouden kunnen komen. Figuur 3.6 geeft weer hoe vaak deze vormen van sociale overlast voorkomen. Figuur 3.7 toont het percentage inwoners dat zelf veel overlast ervaart van de zeven vormen van sociale overlast.

Figuur 3.6 – Sociale overlast (percentage komt wel eens voor in de buurt)

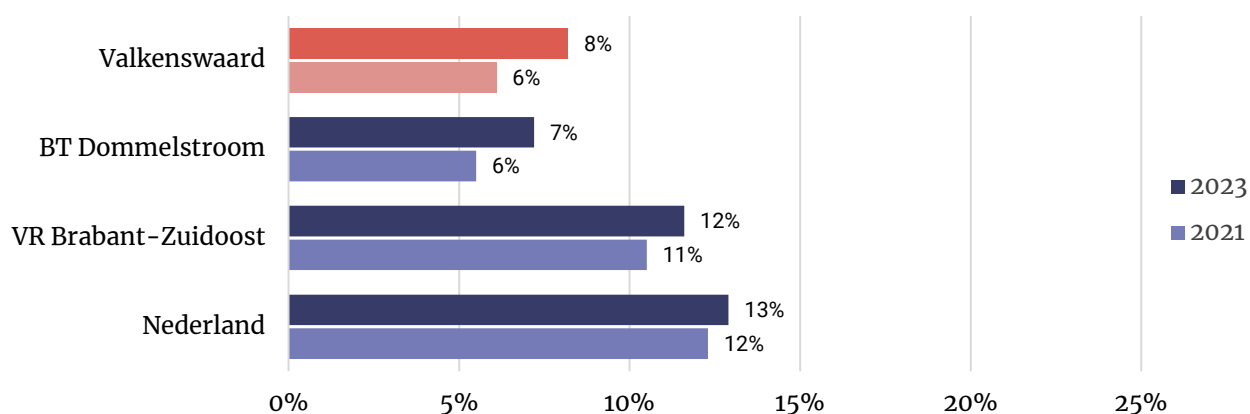
Figuur 3.7 – Sociale overlast (percentage ervaart zelf veel overlast)

Van de zeven vormen van sociale overlast in Valkenswaard komen dronken mensen op straat, rondhangende jongeren en overlast door buurtinwoners het meest voor. Elk van deze overlastvormen komt volgens circa een op de vijf inwoners wel eens voor in de buurt. Het lastigvallen van mensen op straat komt het minst voor van de zeven vormen van sociale overlast (4%).

Overlast door buurtinwoners zorgt bij vier op de honderd inwoners voor veel hinder. Daarnaast heeft 3 procent van de inwoners veel last van rondhangende jongeren. Van de vijf andere vormen van sociale overlast, waaronder overlast door verwarde personen, wordt door een kleiner deel van de inwoners hinder ervaren. De overlast door verwarde personen is in Valkenswaard relatief gering, maar wel toegenomen ten opzichte van 2021.

Figuur 3.8 – Totale sociale overlast per gebied (percentage ervaart zelf veel overlast)

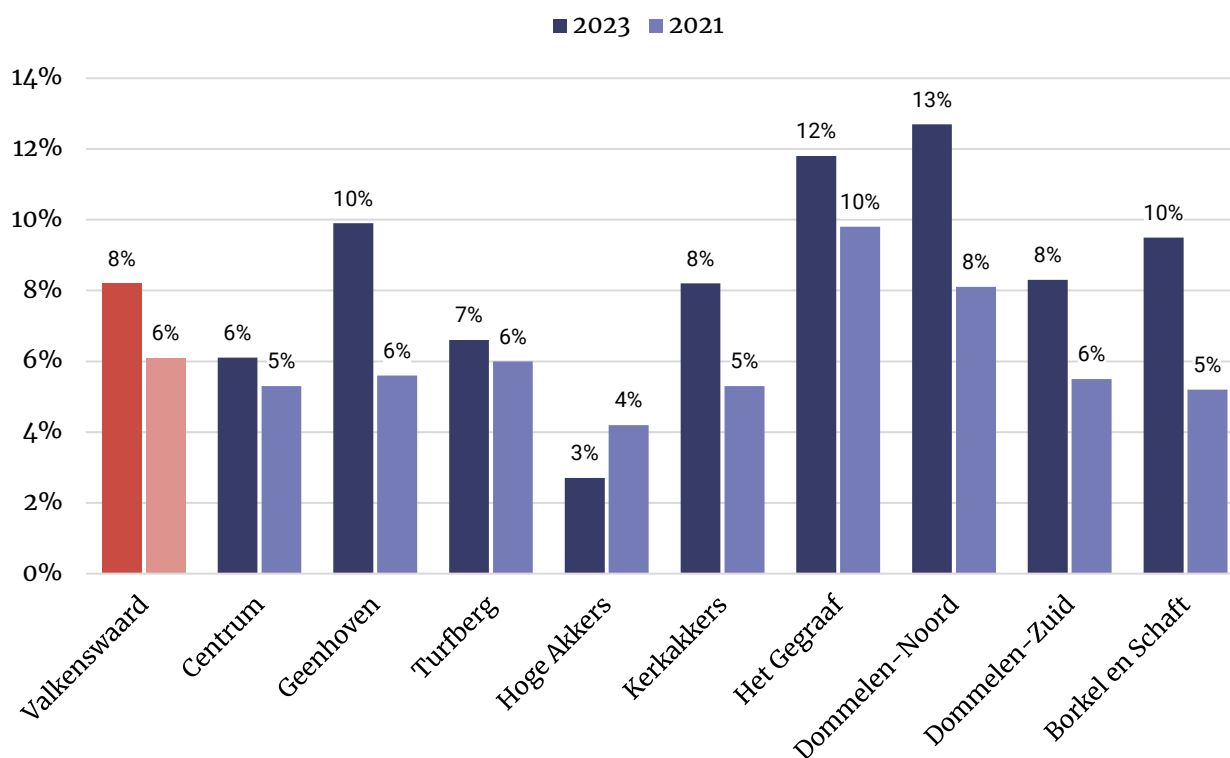

In totaal heeft 8 procent van de inwoners van Valkenswaard in de afgelopen twaalf maanden veel sociale overlast ervaren. Dit is een toename ten opzichte van 2021 (6%). Dit aandeel is, ondanks de stijging ten opzichte van 2021, kleiner dan landelijk (13%) en in de veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (12%). Vrijwel alle vormen van sociale overlast zorgen in Valkenswaard minder vaak voor veel hinder dan in de referentiegebieden.

8% van de inwoners ervaart veel sociale overlast. Zowel landelijk als in de veiligheidsregio Brabant-Zuidoost is dit aandeel groter.

Figuur 3.9 – Totale sociale overlast per wijk (percentage ervaart zelf veel overlast)

In de wijk Hoge Akkers is de ervaren sociale overlast significant lager dan gemiddeld in Valkenswaard. In deze wijk ondervinden inwoners minder vaak hinder van rondhangende jongeren. Andersom is in Dommelen-Noord de sociale overlast juist *hoger* dan gemiddeld in de gemeente, als gevolg van relatief *veel* overlast van rondhangende jongeren. In de andere wijken verschilt de totale sociale overlast niet significant van het gemeentelijke gemiddelde, in enkele specifieke vormen van sociale overlast zijn er wel verschillen (Tabel 3.2).

In Geenhoven wordt betrekkelijk veel hinder ondervonden van verwarde personen, dronken mensen op straat en lastig vallen van mensen op straat. Overlast door buurtinwoners komt er daarentegen minder vaak voor dan gemiddeld. Verder is er in Het Gegraaf een relatief hoge mate van overlast op het gebied van drugsgebruik en drugshandel. In Borkel en Schaft is de hogere mate waarin mensen worden lastigvallen op straat opvallend.

In de wijken verschilt de *totale sociale overlast* niet significant met 2021. Wel is in Geenhoven de overlast door verwarde personen toegenomen. In Dommelen-Noord zien we een stijging op basis van twee vormen: zowel rondhangende jongeren als verwarde personen bezorgen de inwoners meer hinder dan in 2021.

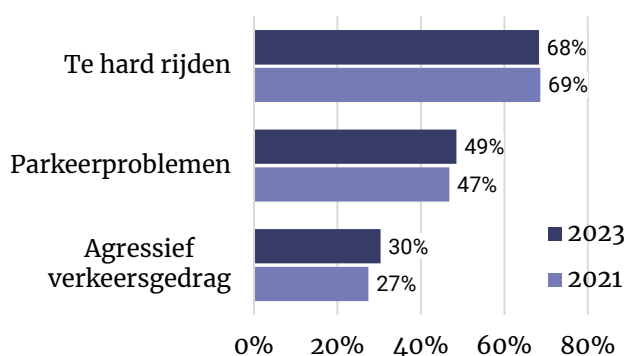
Tabel 3.2 – Vormen van sociale overlast per wijk (percentage ervaart zelf veel overlast)

	Rondhangende jongeren	Overlast door buurtinwoners	Overlast door verwarde personen	Drugsgebruik	Drugshandel	Dronken mensen op straat	Lastigvallen van mensen op straat
Centrum	1%	4%	0%	0%	2%	3%	0%
Geenhoven	5%	1%	3%	1%	1%	3%	2%
Turfberg	3%	5%	0%	0%	0%	0%	0%
Hoge Akkers	0%	1%	0%	1%	1%	1%	0%
Kerkakkers	2%	5%	2%	2%	1%	2%	1%
Het Gegraaf	1%	6%	2%	3%	6%	1%	0%
Dommelen-Noord	8%	5%	3%	1%	2%	1%	1%
Dommelen-Zuid	3%	6%	1%	0%	1%	0%	0%
Borkel en Schaft	4%	2%	1%	2%	2%	1%	5%
Valkenswaard	3%	4%	1%	1%	1%	1%	1%

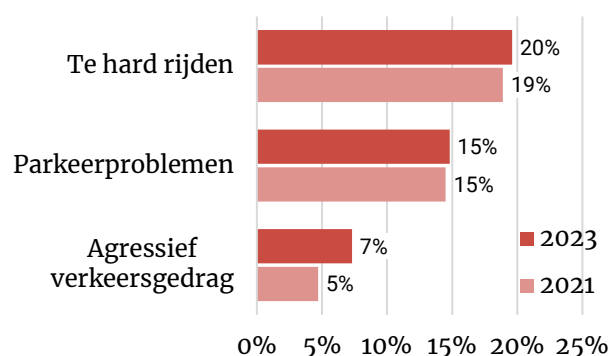
3.4 Verkeersoverlast

Een ander probleem van een woonbuurt betreft de mate van verkeersoverlast in de buurt. In de Veiligheidsmonitor zijn daarover drie buurtproblemen voorgelegd aan de inwoners. Figuur 3.10 geeft weer hoe vaak deze vormen van verkeersoverlast voorkomen. Figuur 3.11 toont het percentage inwoners dat zelf veel overlast ervaart van deze drie vormen van verkeersoverlast.

Figuur 3.10 – Verkeersoverlast (percentage komt wel eens voor in de buurt)

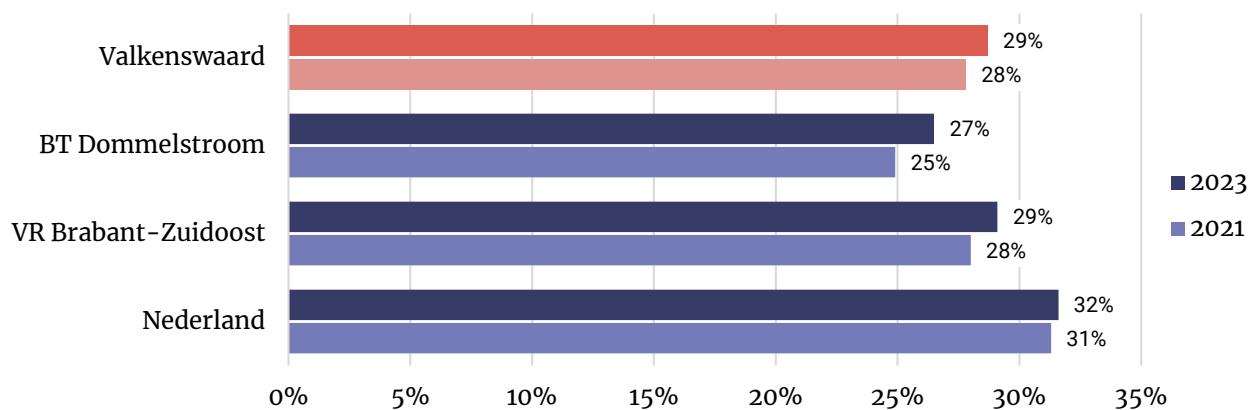

Figuur 3.11 – Verkeersoverlast (percentage ervaart zelf veel overlast)

Bijna zeven op de tien inwoners zien automobilisten wel eens te hard rijden door de buurt en ongeveer de helft van de inwoners signaleert wel eens parkeerproblemen. Drie op de tien zien wel eens agressief verkeersgedrag in de buurt. Van deze drie bronnen van verkeersoverlast is te hard rijden hetgeen waarvan de inwoners de meeste hinder ervaren; 20 procent heeft daarvan veel overlast. Van agressief verkeersgedrag hebben inwoners de minste overlast; 7 procent ervaart hiervan veel hinder. Het aandeel is echter wel toegenomen ten opzichte van 2021.

Figuur 3.12 – Totale verkeersoverlast per gebied (percentage ervaart zelf veel overlast)

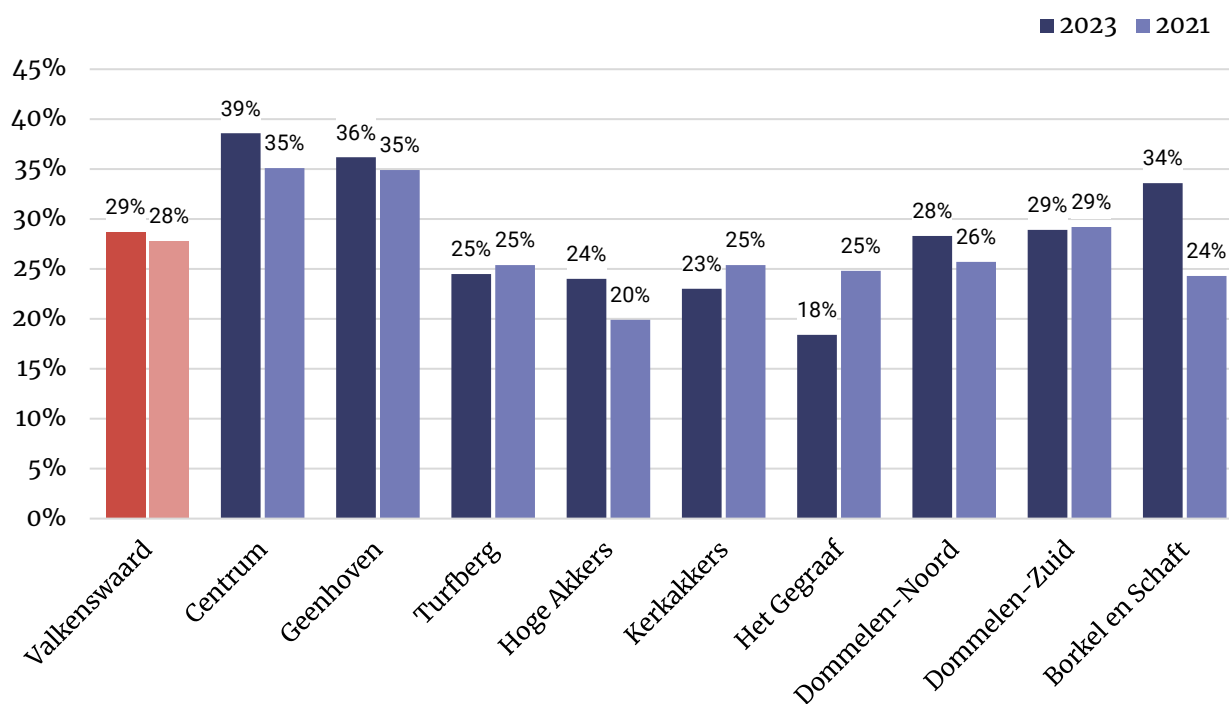
In Valkenswaard heeft in de afgelopen twaalf maanden 29 procent van de inwoners veel verkeersoverlast ervaren in de buurt. Dit is minder vaak dan landelijk, waar dit voor 32 procent geldt. Zowel agressief verkeersgedrag als parkeerproblemen zorgen landelijk vaker dan in Valkenswaard voor veel overlast. De totale verkeersoverlast in Valkenswaard verschilt niet significant met 2021.

29% ervaart veel verkeersoverlast. Dit aandeel is kleiner dan landelijk.

Figuur 3.13 – Totale verkeersoverlast per wijk (percentage ervaart zelf veel overlast)

In de wijken Centrum en Geenhoven is de totale verkeersoverlast betrekkelijk hoog. In Centrum komen alle drie de vormen hiervan bovengemiddeld vaak voor, terwijl in Geenhoven met name te hard rijden relatief vaak overlast geeft. Andersom hebben inwoners van Het Gegraaf juist betrekkelijk *weinig* verkeersoverlast. Men ervaart hier minder problemen met te hard rijden en ook minder parkeerproblemen dan gemiddeld in Valkenswaard.

Ten opzichte van 2021 is er in de wijken geen significante ontwikkeling in de totale verkeersoverlast. Wel ervaren inwoners van Centrum en Turfberg in toegenomen mate hinder van agressief verkeersgedrag. In Het Gegraaf hebben inwoners minder overlast van te hard rijden dan in 2021.

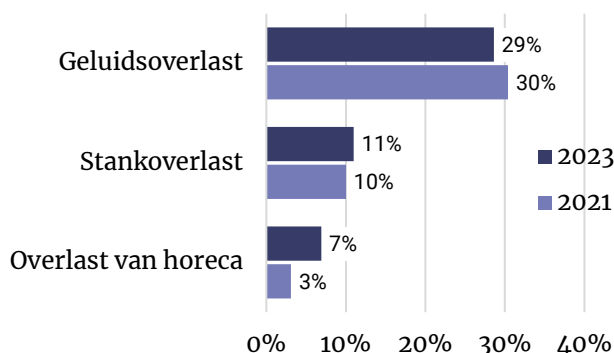
Tabel 3.3 – Vormen van verkeersoverlast per wijk (percentage ervaart zelf veel overlast)

	Te hard rijden	Parkeerproblemen	Agressief verkeersgedrag
Centrum	29%	21%	13%
Geenhoven	26%	19%	5%
Turfberg	18%	9%	6%
Hoge Akkers	15%	13%	4%
Kerkakkers	12%	15%	4%
Het Gegraaf	12%	8%	6%
Dommelen-Noord	18%	19%	9%
Dommelen-Zuid	17%	18%	7%
Borkel en Schaft	33%	7%	14%
Valkenswaard	20%	15%	7%

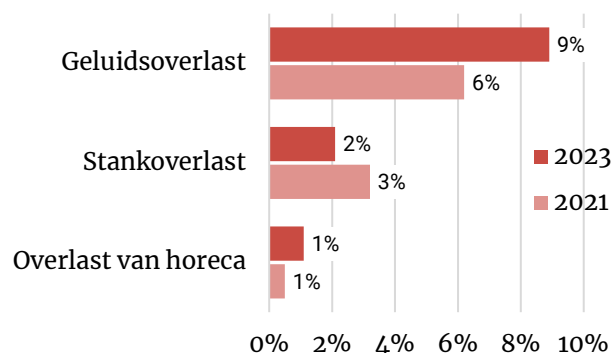
3.5 Milieuoverlast

De laatste vorm van overlast in de buurt die aan inwoners is voorgelegd betreft milieuoverlast. Deze vorm van overlast bestaat uit drie buurtproblemen: overlast van horecagelegenheden, geluidsoverlast en stankoverlast (Figuur 3.14).

Figuur 3.14 – Milieuoverlast (percentage komt wel eens voor in de buurt)

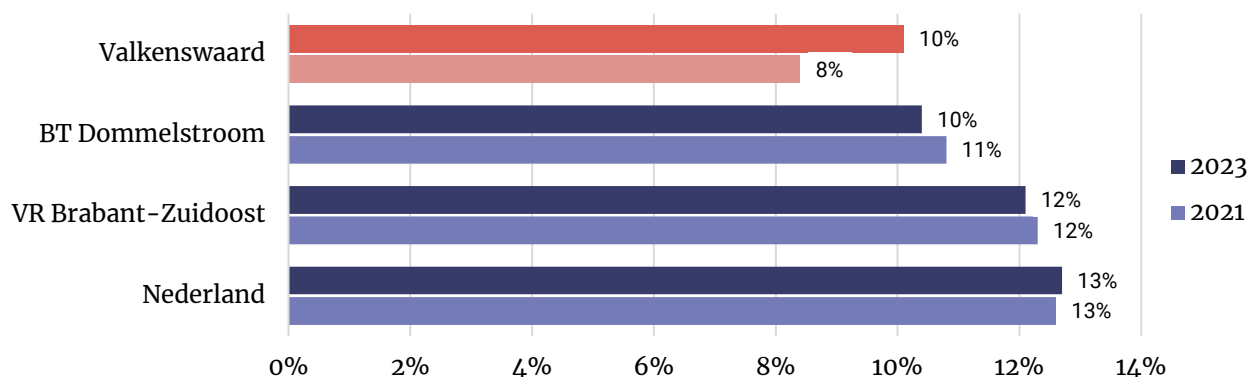
Figuur 3.15 – Milieuoverlast (percentage ervaart zelf veel overlast)

Van de drie vormen van milieuoverlast wordt geluidsoverlast het meest opgemerkt in Valkenswaard (29%). Hiervan wordt ook de meeste hinder ervaren: bijna een tiende van de inwoners (9%) ondervindt hiervan veel overlast. Ten opzichte van 2021 is de ervaren geluidsoverlast in Valkenswaard toegenomen. Overlast van de horeca komt het minst vaak voor van de drie vormen van milieuoverlast.

De totale milieuoverlast in Valkenswaard (10% van de inwoners ervaart hiervan veel hinder) verschilt niet significant met 2021. De totale milieuoverlast is minder groot dan landelijk (13%) en in de veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (12%). Dit komt omdat men in Valkenswaard minder stankoverlast ervaart dan in de genoemde referentiegebieden. Daarnaast is stankoverlast ook minder vaak aan de orde dan in het basisteam Dommelstroom.

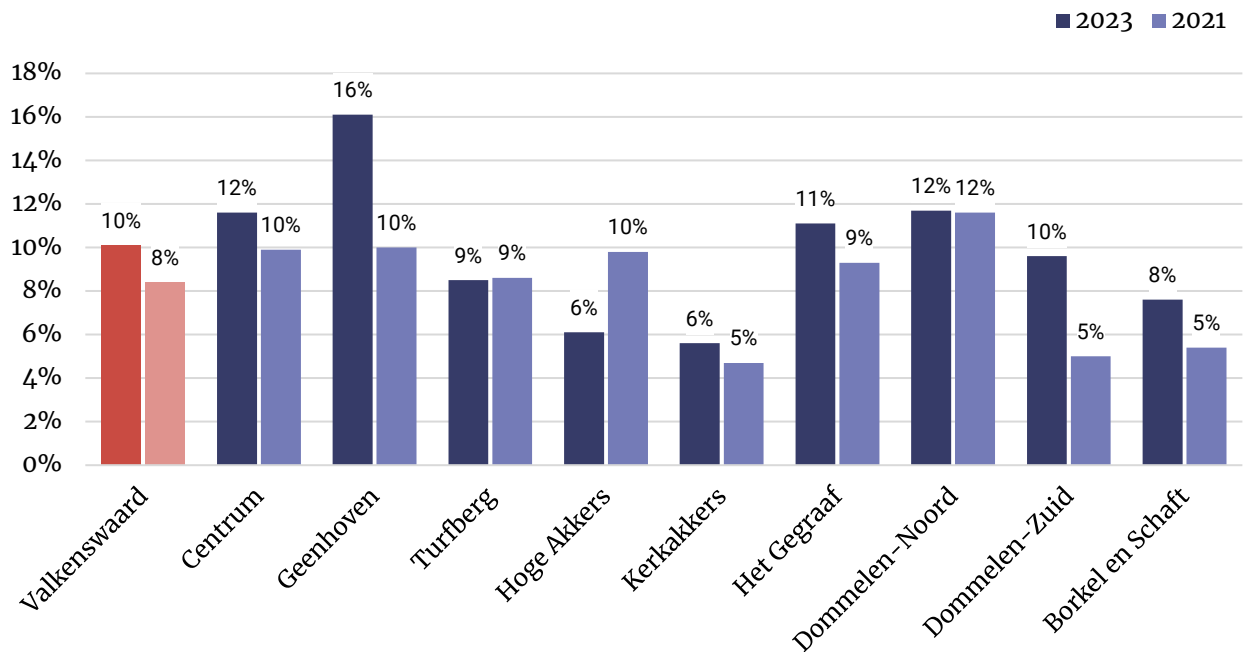
Figuur 3.16 – Totale milieuoverlast per gebied (percentage ervaart zelf veel overlast)

9% van de inwoners ervaart veel geluidsoverlast in de buurt. Dit aandeel is toegenomen ten opzichte van 2021.

Figuur 3.17 – Totale milieuoverlast per wijk (percentage ervaart zelf veel overlast)

In één wijk ondervinden de inwoners meer hinder van milieuoverlast dan gemiddeld in Valkenswaard, namelijk in Geenhoven. Dit komt omdat men in deze wijk meer geluidsoverlast ondervindt.

In de overige wijken bevindt het totale niveau van milieuoverlast zich rond het gemiddelde in Valkenswaard. Ditzelfde geldt voor de specifieke vormen van milieuoverlast, met uitzondering van Hoge Akkers waar relatief weinig geluidsoverlast wordt ervaren.

In geen van de wijken is de totale milieuoverlast gestegen of gedaald ten opzichte van 2021.

Tabel 3.4 – Vormen van milieuoverlast per wijk (percentage ervaart zelf veel overlast)

	Overlast van horeca	Geluidsoverlast	Stankoverlast
Centrum	2%	11%	2%
Geenhoven	2%	14%	2%
Turfberg	1%	8%	1%
Hoge Akkers	1%	5%	3%
Kerkakkers	2%	5%	1%
Het Gegraaf	0%	11%	1%
Dommelen-Noord	1%	11%	4%
Dommelen-Zuid	1%	7%	3%
Borkel en Schaft	1%	8%	0%
Valkenswaard	1%	9%	2%

3.6 Aanpak van buurtproblemen

Er is in de Veiligheidsmonitor ook aandacht voor de aanpak van buurtproblemen. De inwoners van Valkenswaard is gevraagd welk buurtprobleem, van de zeventien aan hen voorgelegde buurtproblemen, zij als eerste aangepakt zouden willen zien. Hieruit komt een top 3 van buurtproblemen naar voren, namelijk: te hard rijden, hondenpoep en parkeerproblemen.

Nr. 1: 24%

Te hard rijden

Nr. 2: 23%

Hondenpoep

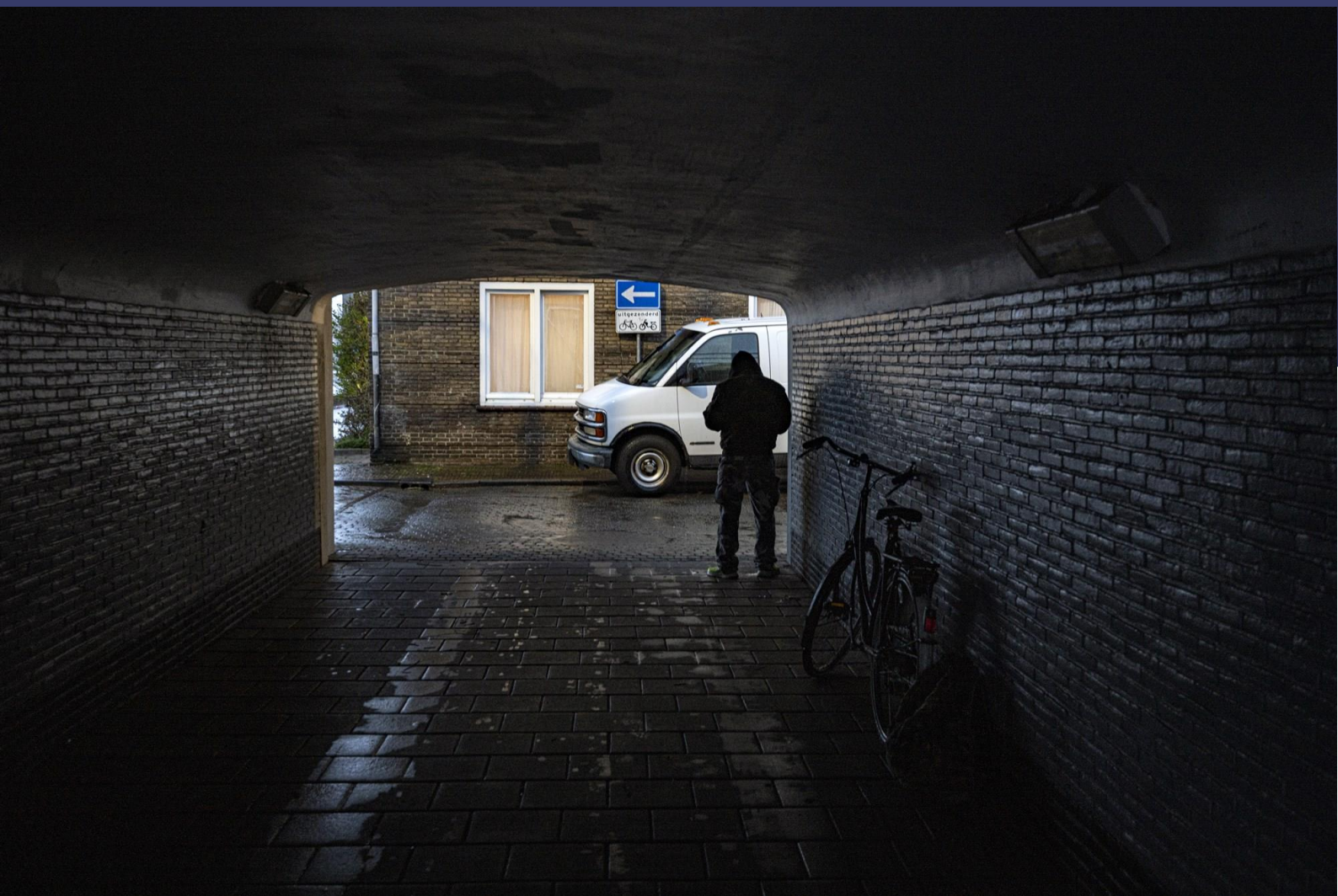
Nr. 3: 17%

Parkeerproblemen

Tabel 3.5 – Belangrijkste buurtproblemen per wijk

	EERSTE	TWEEDE	DERDE
Centrum	Te hard rijden 32%	Parkeerproblemen 19%	Hondenpoep 17%
Geenhoven	Te hard rijden 29%	Parkeerproblemen 20%	Hondenpoep 13%
Turfberg	Hondenpoep 27%	Te hard rijden 26%	Parkeerproblemen 13%
Hoge Akkers	Hondenpoep 33%	Te hard rijden 20%	Parkeerproblemen 14%
Kerkakkers	Hondenpoep 30%	Parkeerproblemen 22%	Te hard rijden 19%
Het Gegraaf	Hondenpoep 34%	Te hard rijden 15%	Parkeerproblemen 10%
Dommelen-Noord	Hondenpoep 27%	Parkeerproblemen 18%	Te hard rijden 12%
Dommelen-Zuid	Te hard rijden 27%	Parkeerproblemen 21%	Hondenpoep 17%
Borkel en Schaft	Te hard rijden 37%	Rommel op straat 10%	Hondenpoep 7%

Veiligheidsbeleving

4 Veiligheidsbeleving

In dit hoofdstuk wordt de veiligheidsbeleving van inwoners van Valkenswaard beschreven. Paragraaf 4.1 zoomt in op de veiligheidsbeleving in de eigen woonbuurt en paragraaf 4.2 behandelt de veiligheidsbeleving in het algemeen. In paragraaf 4.3 komt de verwachte kans op slachtofferschap aan de orde. Afgesloten wordt door discriminatie (par. 4.4) en weerbaarheid (4.5).

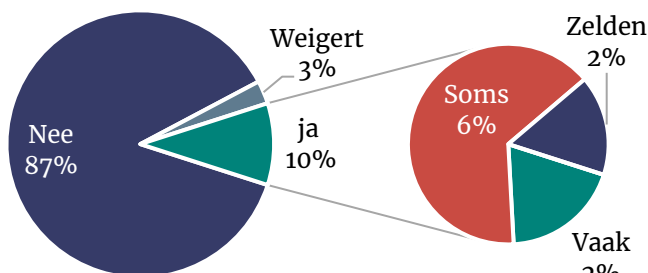
4.1 Veiligheidsbeleving in de buurt

Gevoelens van onveiligheid

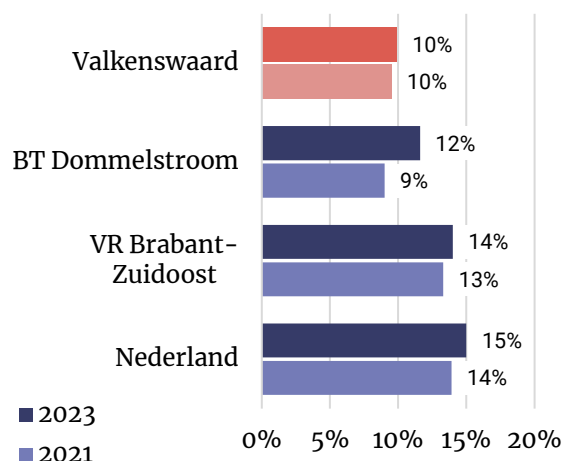
In Figuur 4.1 worden de onveiligheidsgevoelens in de eigen woonbuurt weergegeven, alsmede de frequentie ervan. In Figuur 4.2 worden de onveiligheidsgevoelens getoond voor de gemeente in vergelijking met de referentiegebieden.

De grote meerderheid van de inwoners van Valkenswaard voelt zich veilig in de eigen buurt (87%). Tien procent voelt zich er wel eens onveilig. Ten opzichte van 2021 is het onveiligheidsgevoel in Valkenswaard gelijk gebleven. Zowel landelijk als in de veiligheidsregio Brabant-Zuidoost en in basisteam Dommelstroom is het aandeel inwoners dat zich wel eens onveilig voelt in de eigen buurt groter dan in Valkenswaard.

Figuur 4.1 – Onveiligheidsgevoel in de buurt

Figuur 4.2 – Onveiligheidsgevoel in de buurt (percentage 'wel eens' onveilig)

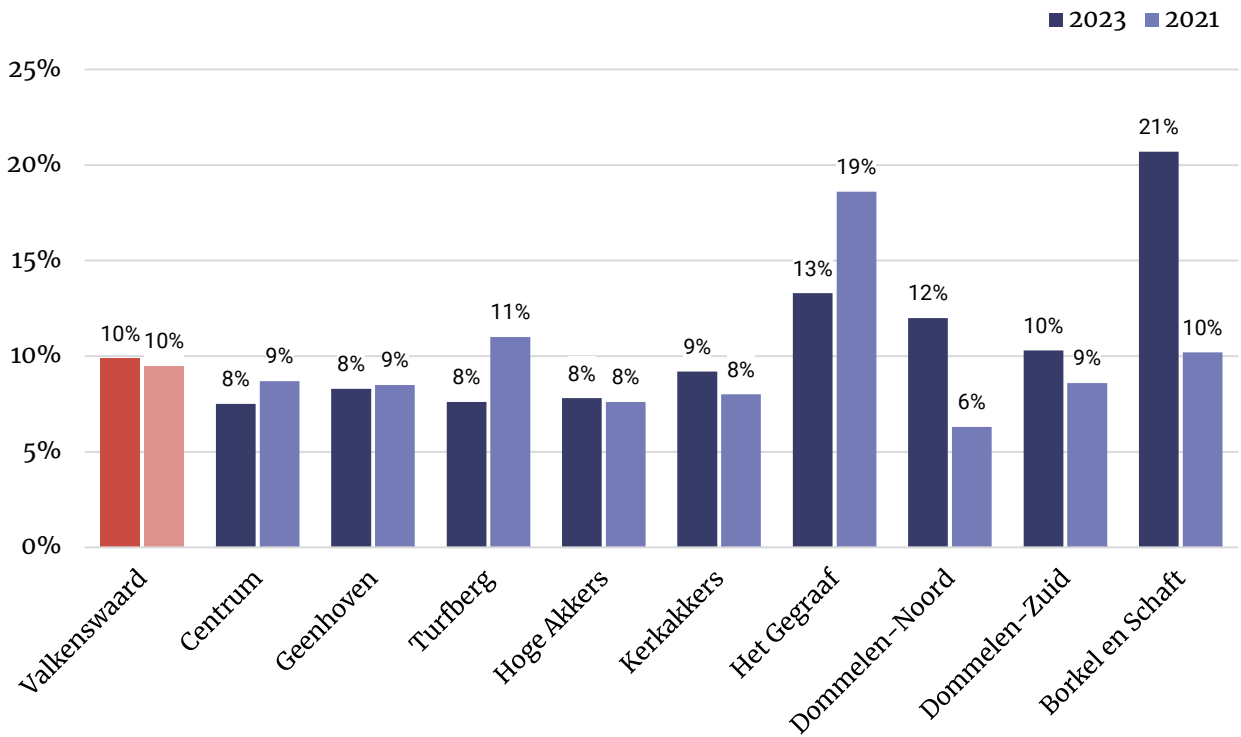

10% van de inwoners voelt zich wel eens onveilig in de eigen buurt. Dit aandeel is lager dan in de referentiegebieden.

In de wijk Borkel en Schaft komt het significant vaker voor dan gemiddeld in Valkenswaard dat inwoners zich wel eens onveilig voelen in de buurt. In deze wijk betreft dit ongeveer een op de vijf inwoners. In de overige wijken ligt het onveiligheidsgevoel rond het gemeentelijke gemiddelde.

Het onveiligheidsgevoel in de buurt verschilt in de wijken niet significant ten opzichte van 2021.

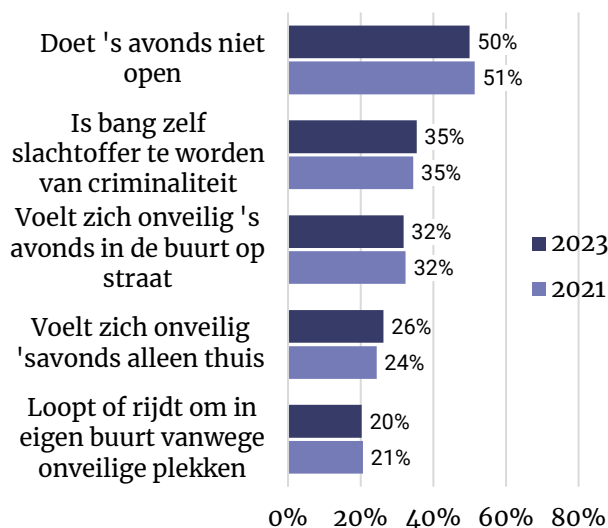
Figuur 4.3 – Onveiligheidsgevoel in de buurt per wijk (percentage 'wel eens' onveilig)

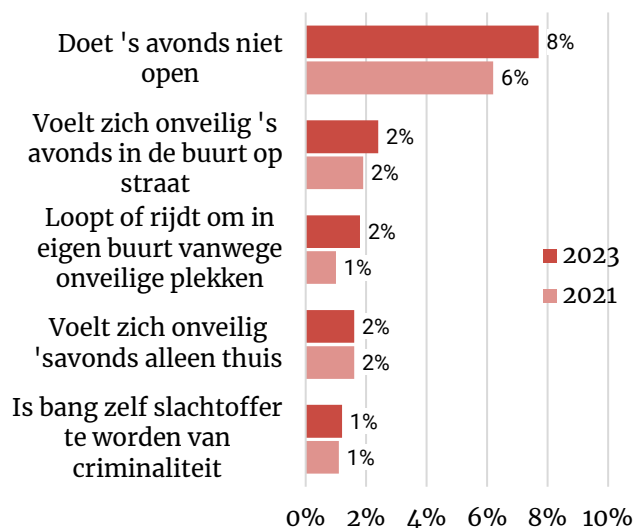
Vermijdingsgedrag

Inwoners die zich in een bepaalde situatie onveilig of onprettig voelen kunnen vermijdingsgedrag vertonen, ze passen hun gedrag aan uit gevoelens van onveiligheid. Figuur 4.4 geeft weer hoeveel procent van de inwoners van Valkenswaard zegt dat een bepaalde vorm van vermijdingsgedrag bij hen persoonlijk weleens voorkomt, Figuur 4.5 hoeveel procent zegt dat het vaak voorkomt.

Figuur 4.4 – Vermijdingsgedrag
(percentage 'komt vaak, soms, zelden voor')

Figuur 4.5 – Vermijdingsgedrag
(percentage 'komt vaak voor')

De meest voorkomende vorm van vermijdingsgedrag in Valkenswaard is 's avonds niet opendoen. Bij 8 procent van de inwoners komt dit vaak voor. Twee procent voelt zich vaak onveilig 's avonds in de buurt op straat en nog eens 2 procent loopt of rijdt vaak om in de eigen buurt vanwege onveilige plekken.

Van de vijf vormen van vermijdingsgedrag komen er drie in Valkenswaard *minder vaak* voor dan landelijk. Zo loopt of rijdt men minder vaak om vanwege het vermijden van onveilige plekken en voelt men zich minder vaak onveilig 's avonds op straat. Daarnaast zijn inwoners ook minder vaak bang om slachtoffer te worden van criminaliteit dan landelijk en in de veiligheidsregio Brabant-Zuidoost.

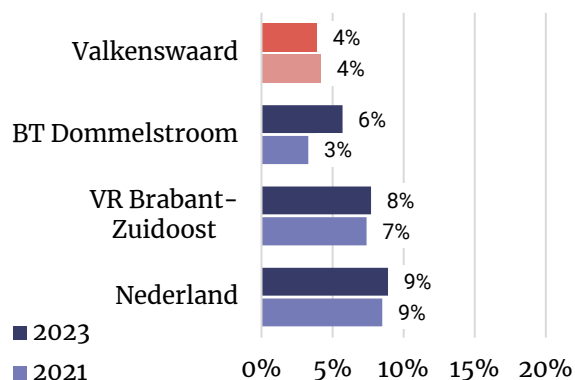
Ten opzichte van 2021 is het vermijdingsgedrag in Valkenswaard niet veranderd.

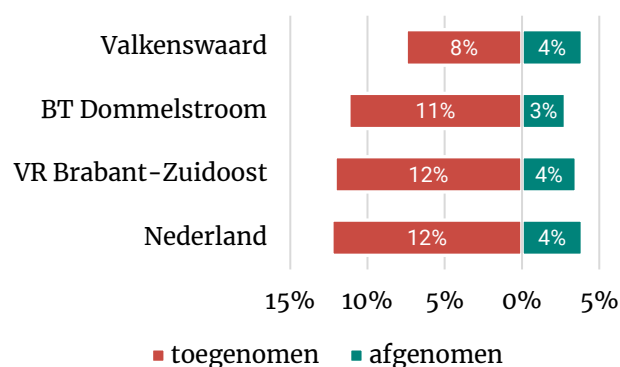
Criminaliteit in de buurt

Figuur 4.6 toont het percentage inwoners dat het idee heeft dat er veel criminaliteit plaatsvindt in de buurt. Figuur 4.7 laat zien in welke mate inwoners denken dat de criminaliteit in hun buurt de afgelopen twaalf maanden is toegenomen of afgenomen.

Figuur 4.6 – Criminaliteit in de buurt (percentage 'veel')

Figuur 4.7 – Ontwikkeling criminaliteit in de afgelopen 12 maanden

Vier procent van de inwoners van Valkenswaard vindt dat er *veel criminaliteit* in de buurt is. Dit aandeel is niet veranderd ten opzichte van 2021. Het aandeel is lager dan in de referentiegebieden. Met name landelijk (9%) maar ook in de veiligheidsregio en het basisteam wordt vaker veel criminaliteit in de buurt ervaren.

Minder dan een tiende van de burgers van Valkenswaard (8%) vindt dat de criminaliteit in de afgelopen twaalf maanden is *toegenomen*. Andersom ervaart 4 procent juist een *afname*. De meeste inwoners (62%) vinden dat de criminaliteit in de buurt gelijk is gebleven. De mate waarin inwoners in Valkenswaard een *toename* zien van de criminaliteit is lager dan in de referentiegebieden.

Tabel 4.1 – Criminaliteit in de buurt en ontwikkeling per wijk

	Criminaliteit in de buurt (percentage 'veel')	Ontwikkeling criminaliteit (percentage afgenomen)	Ontwikkeling criminaliteit (percentage toegenomen)
Centrum	3%	2%	5%
Geenhoven	4%	3%	7%
Turfberg	5%	8%	9%
Hoge Akkers	0%	1%	6%
Kerkakkers	2%	4%	5%
Het Gegraaf	13%	8%	10%
Dommelen-Noord	6%	3%	8%
Dommelen-Zuid	1%	2%	9%
Borkel en Schaft	7%	5%	8%
Valkenswaard	4%	4%	8%

Uitleg tabel

Rood: negatiever dan het gemeentelijk gemiddelde

Grijs: vergelijkbaar met het gemeentelijk gemiddelde

Blauw: positiever dan het gemeentelijk gemiddelde

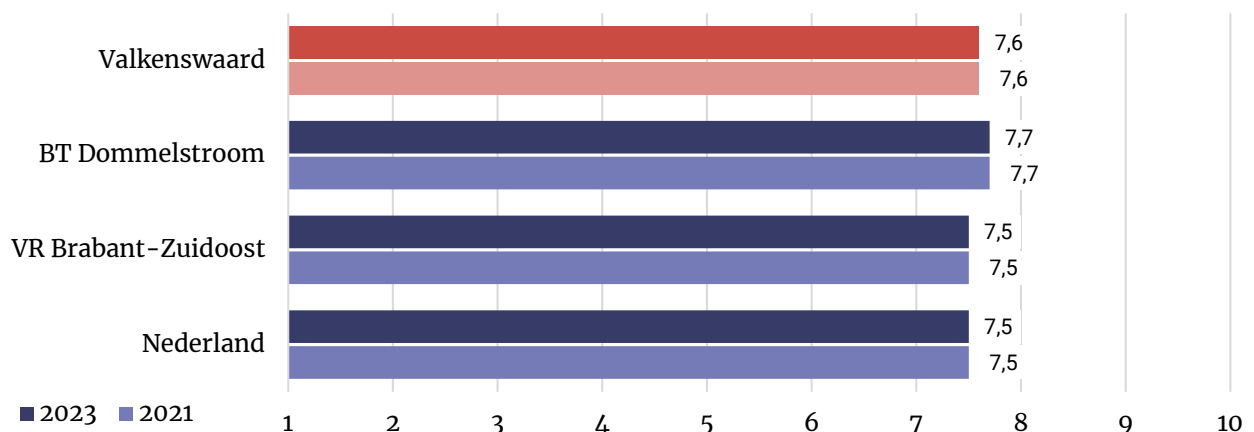
In de wijk Het Gegraaf ervaart een bovengemiddeld deel van de inwoners *veel* criminaliteit in de buurt (13%). Andersom is dit de wijk Hoge Akkers met afgerond 0 procent juist significant *minder* vaak het geval dan gemiddeld in de gemeente. In Hoge Akkers is het aandeel dat veel criminaliteit in de buurt ervaart afgenomen ten opzichte van 2021.

De wijken verschillen niet significant van het gemeentelijke gemiddelde in de mate waarin inwoners een *toename* van de criminaliteit ervaren. Wel zijn er verschillen in de mate waarin een *afname* van de criminaliteit wordt gezien: in Turfberg en Het Gegraaf is dit aandeel relatief groot (beide 8%), in Hoge Akkers gaat het juist om een betrekkelijk klein deel (1%).

Rapportcijfer veiligheid in de woonbuurt

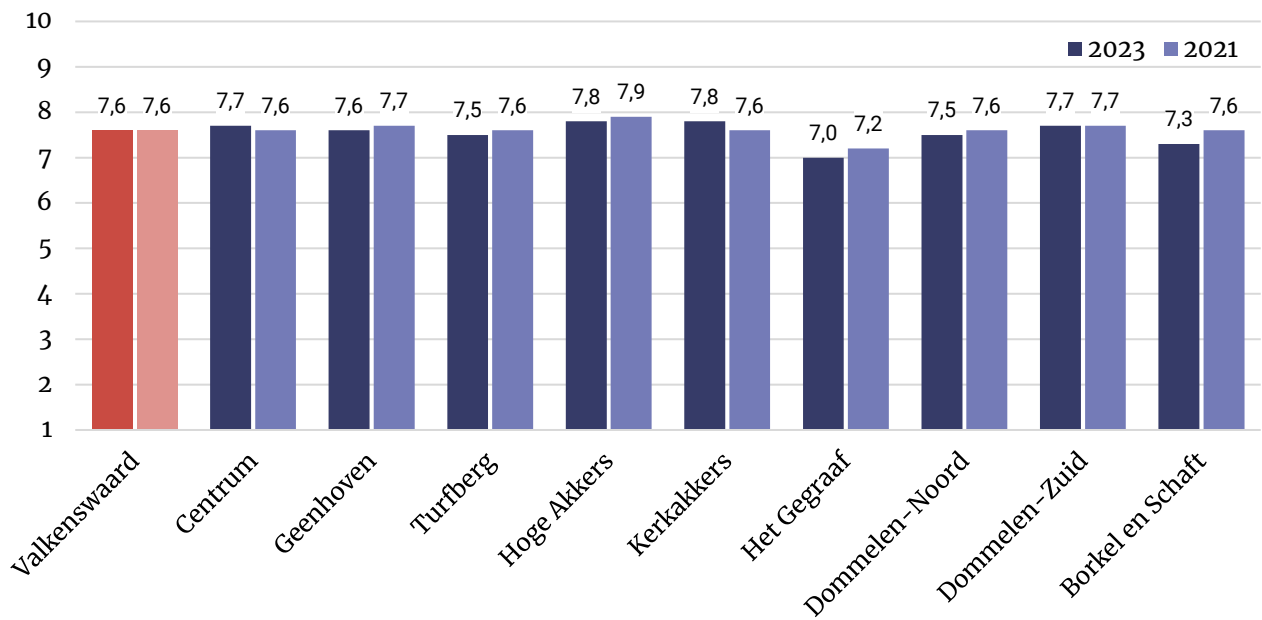
De inwoners is gevraagd om een algemeen rapportcijfer te geven voor de veiligheid in de eigen buurt (Figuur 4.8). Het gemiddelde rapportcijfer in Valkenswaard bedraagt een 7,6. Dit is hoger dan het gemiddelde cijfer in Nederland, maar lager dan in basisteam Dommelstroom. In zowel Valkenswaard als in de referentiegebieden is het rapportcijfer voor de veiligheid van de woonomgeving gelijk gebleven aan 2021.

Figuur 4.8 – Oordeel veiligheid woonomgeving per gebied (rapportcijfer)

In twee wijken is het rapportcijfer voor de veiligheid van de woonbuurt significant hoger dan gemiddeld in Valkenswaard, namelijk in Hoge Akkers en Kerkakkers (beiden 7,8). *Lager* dan gemiddeld is het cijfer in de wijk Het Gegraaf (7,0). Ten opzichte van 2021 is het rapportcijfer in de wijken niet significant veranderd.

Figuur 4.9 – Oordeel veiligheid woonomgeving per wijk (rapportcijfer)

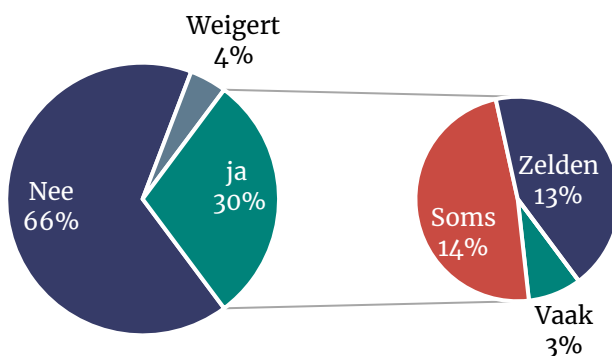

8% van de inwoners vindt dat de criminaliteit in de afgelopen twaalf maanden is toegenomen. Dit aandeel is lager dan in de referentiegebieden.

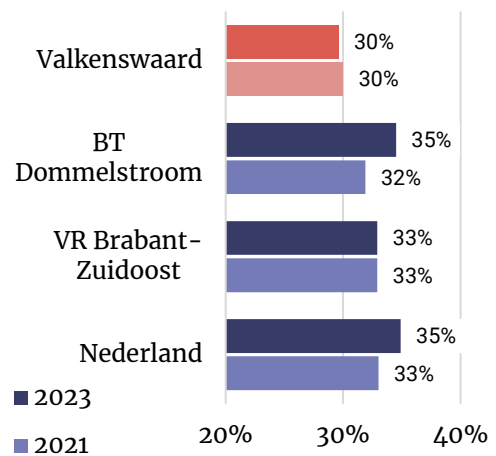
4.2 Veiligheidsbeleving algemeen

Naast de veiligheidsbeleving in de eigen buurt is gevraagd of men zich wel eens onveilig voelt in het algemeen. In Figuur 4.10 en Figuur 4.11 worden deze onveiligheidsgevoelens weergegeven.

Figuur 4.10 – Gevoel van onveiligheid in het algemeen

Figuur 4.11 – Onveiligheidsgevoel per gebied (percentage 'wel eens' onveilig)

Dertig procent van de burgers van Valkenswaard voelt zich in het algemeen wel eens onveilig. Dit aandeel is gelijk aan 2021. Het algemene onveiligheidsgevoel is lager dan in de referentiegebieden. In de wijken is het sentiment vergelijkbaar met het gemeentelijke gemiddelde.

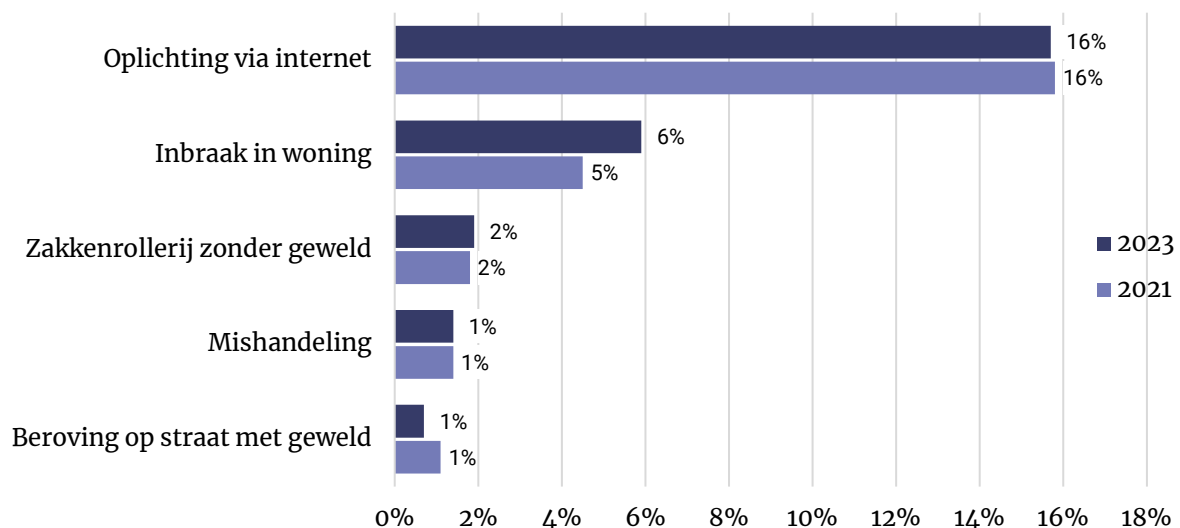
4.3 Verwachte kans op slachtofferschap

In deze paragraaf gaan we in op de vraag hoe groot inwoners denken dat de kans is om in de komende twaalf maanden slachtoffer te worden van een delict of voorval (Figuur 4.12).

Net als in 2021 acht 16 procent van de inwoners van Valkenswaard de kans groot om in de komende twaalf maanden slachtoffer te worden van oplichting via internet. Zes procent ziet een (heel) grote kans op woninginbraak. De kans op andere delictsvormen op het gebied van traditionele criminaliteit wordt een stuk lager ingeschat. Beroving op straat met geweld en mishandeling vinden de inwoners het minst waarschijnlijk (beiden 1%).

In Valkenswaard is de door de inwoners geschatte kans op beroving op straat met geweld kleiner dan in de drie referentiegebieden. Daarnaast wordt de kans op mishandeling of zakkenrollerij zonder geweld minder waarschijnlijk geacht dan landelijk. De geschatte kans op slachtofferschap in Valkenswaard is niet veranderd ten opzichte van 2021.

Figuur 4.12 – Kans slachtofferschap ... is (heel) groot

Inwoners van de wijken Turfberg en Borkel en Schaft houden het sterkst rekening met woninginbraak. Respectievelijk 10 en 15 procent van de inwoners ziet een (heel) grote kans om hier de komende twaalf maanden slachtoffer van te worden. In de wijk Geenhoven wordt de kans op inbraak in de woning met 2 procent juist betrekkelijk laag ingeschat. In Geenhoven en Dommelen-Noord verwachten de inwoners vaker dan gemiddeld in Valkenswaard slachtoffer te worden van mishandeling (resp. 5% en 3%).

In Het Gegraaf wordt de kans op mishandeling en beroving op straat met geweld lager ingeschat dan in 2021. In de overige wijken is de verwachte kans op slachtofferschap onveranderd gebleven.

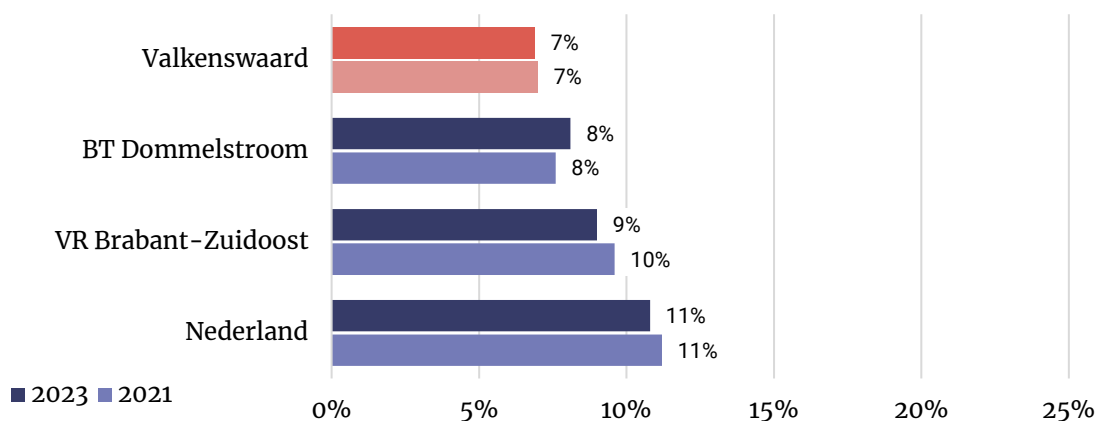
Tabel 4.2 – Verwachte kans op slachtofferschap ... is (heel) groot per wijk

	Inbraak in woning	Mishandeling	Zakkenrollerij	Beroving	Oplichting via internet
Centrum	4%	2%	2%	0%	17%
Geenhoven	2%	5%	4%	0%	19%
Turfberg	10%	1%	1%	2%	19%
Hoge Akkers	6%	0%	2%	0%	18%
Kerkakkers	2%	0%	1%	0%	14%
Het Gegraaf	6%	0%	0%	0%	15%
Dommelen-Noord	5%	3%	3%	2%	13%
Dommelen-Zuid	6%	0%	2%	1%	11%
Borkel en Schaft	15%	1%	2%	1%	17%
Valkenswaard	6%	1%	2%	1%	16%

4.4 Discriminatie

Burgers konden aangeven of zij zich in de afgelopen twaalf maanden gediscrimineerd hebben gevoeld. Discriminatie kan in verschillende situaties plaatsvinden, zoals bij het solliciteren, op school of de opleiding, in het openbaar vervoer of op het werk. Figuur 4.13 geeft weer hoe vaak de inwoners van Valkenswaard zich in de afgelopen twaalf maanden gediscrimineerd hebben gevoeld.

Figuur 4.13 – Percentage inwoners dat zich in de afgelopen 12 maanden gediscrimineerd voelt per gebied

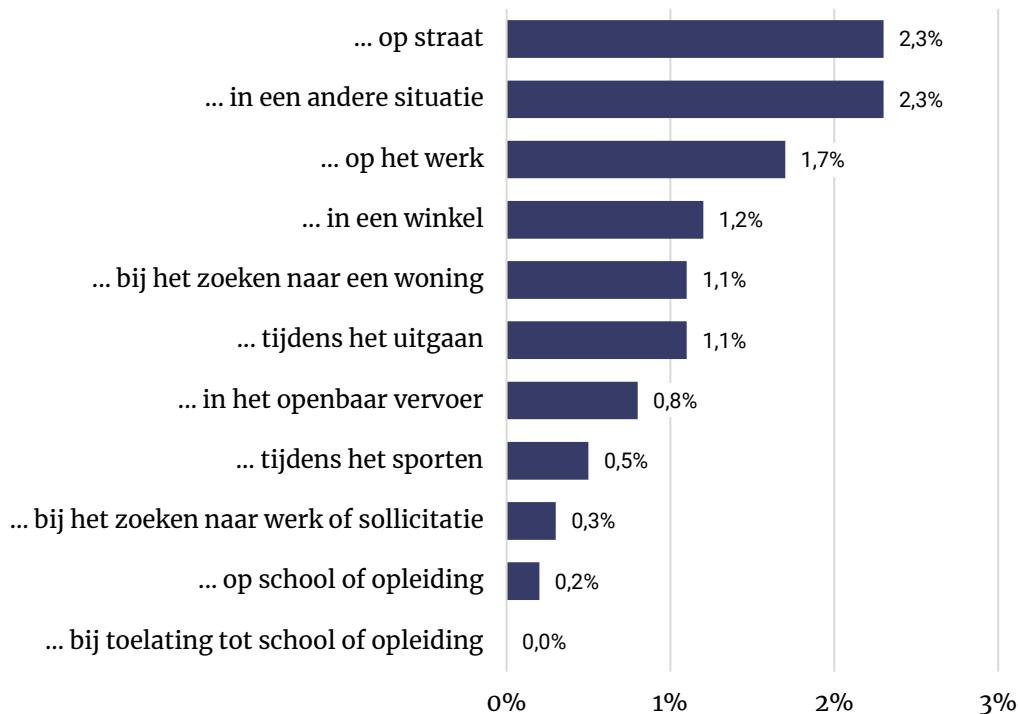

Net als in 2021 voelden zeven op de honderd inwoners van Valkenswaard zich de afgelopen twaalf maanden gediscrimineerd. Dit aandeel is kleiner dan landelijk, waar dit voor 11 procent van de inwoners geldt. Ook ten opzichte van de veiligheidsregio Brabant-Zuidoost voelden burgers van Valkenswaard zich minder vaak gediscrimineerd.

Inwoners van Valkenswaard die zich in de afgelopen twaalf maanden gediscrimineerd voelden, konden aangeven in welke situatie(s) deze discriminatie plaatsvond. Figuur 4.14 toont per type situatie hoeveel procent van alle inwoners in het afgelopen jaar hier een ervaring met discriminatie heeft gehad. Inwoners konden meer dan één antwoord kiezen.

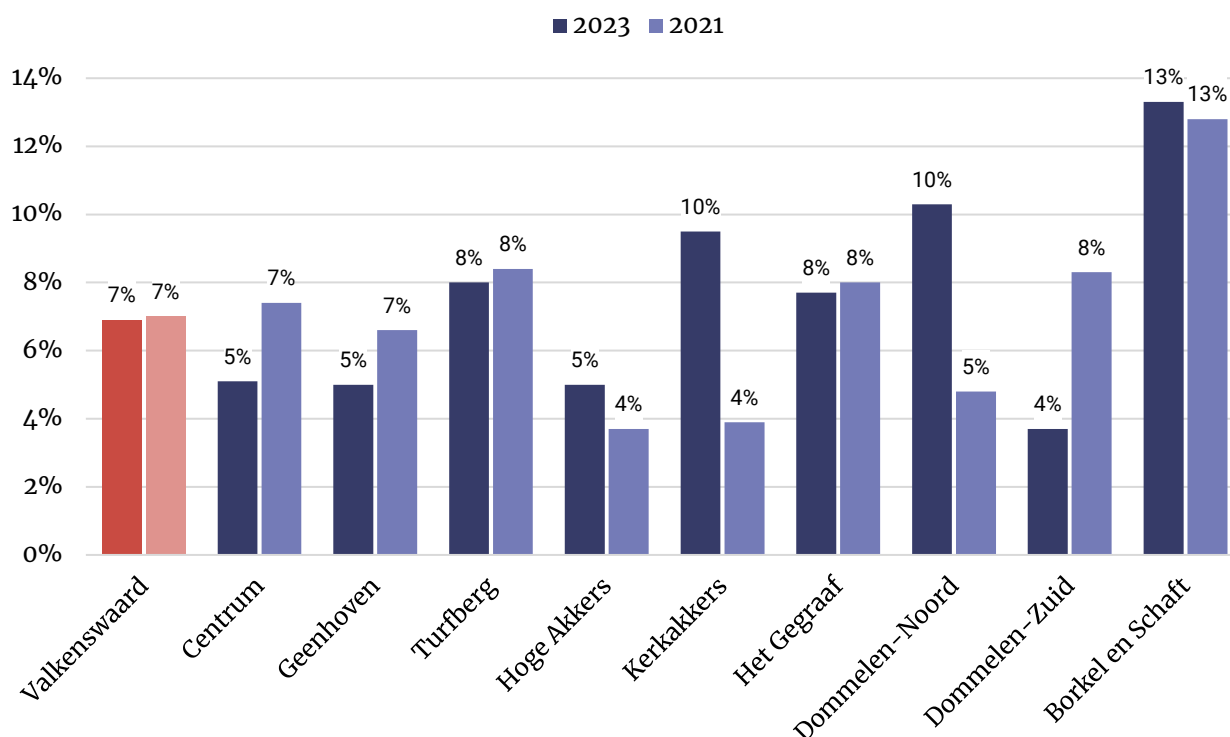
De meest voorkomende situatie waarin men zich in Valkenswaard in de afgelopen twaalf maanden gediscrimineerd heeft gevoeld is op straat. Daarnaast voelden inwoners zich onder meer gediscrimineerd op het werk of in een winkel. Dit is echter minder vaak het geval dan landelijk, waar men zich ook op school of een opleiding, bij het zoeken naar werk of sollicitatie en in het openbaar vervoer vaker gediscrimineerd voelde. Ook ten opzichte van de veiligheidsregio voelden inwoners van Valkenswaard zich op diverse vlakken minder vaak gediscrimineerd.

Figuur 4.14 – Percentage inwoners dat zich gediscrimineerd heeft gevoeld, per type situatie (meerdere antwoorden mogelijk)

In de wijk Borkel en Schaft komt het vaker voor dan gemiddeld in de gemeente dat men zich gediscrimineerd voelde: 13 procent zegt dit te hebben ervaren. De ervaren discriminatie kwam in diverse situaties betrekkelijk vaak voor, waaronder tijdens het uitgaan en tijdens het sporten. In de overige wijken ligt het aandeel inwoners dat zich in de afgelopen twaalf maanden gediscrimineerd heeft gevoeld rond het gemiddelde in Valkenswaard. In de wijken is de mate van ervaren discriminatie niet significant veranderd ten opzichte van 2021.

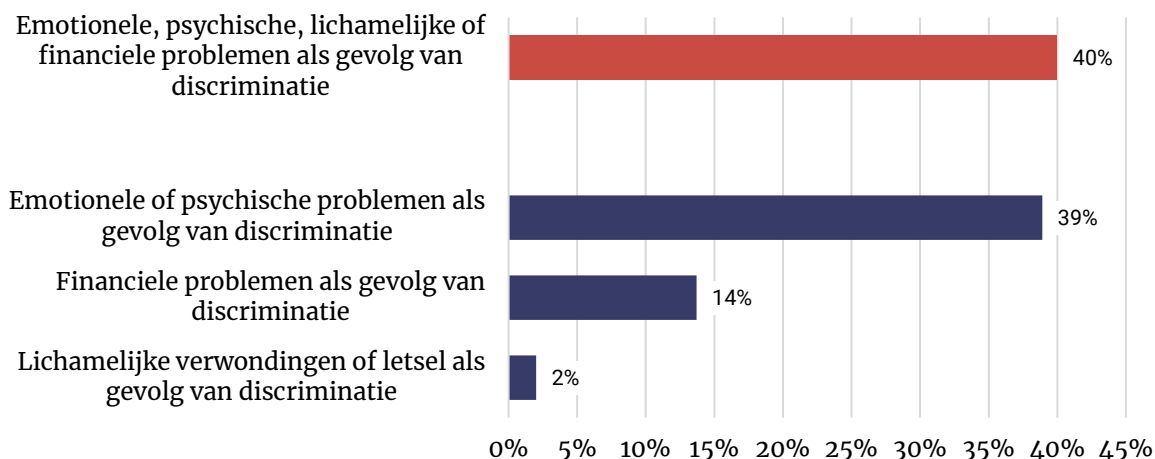
Figuur 4.15 – Percentage inwoners dat zich in afgelopen 12 maanden gediscrimineerd voelt per wijk

Aan de inwoners van de gemeente Valkenswaard die aangeven dat ze zich in de afgelopen twaalf maanden gediscrimineerd hebben gevoeld, is ook gevraagd wat voor hen de gevolgen waren van deze discriminatie. Figuur 4.16 geeft voor emotionele of psychische problemen, lichamelijke verwondingen of letsels en financiële problemen weer hoeveel van de slachtoffers hier last van had.

In Valkenswaard heeft 40 procent van degenen die zich in de afgelopen twaalf maanden gediscrimineerd hebben gevoeld, hiervan gevolgen ervaren. Emotionele of psychische gevolgen kwamen het meeste voor (39%), maar ook werden financiële problemen ervaren als gevolg van de discriminatie (14%). Lichamelijke verwondingen of letsels kwam in verband met discriminatie in geringere mate voor (2%).

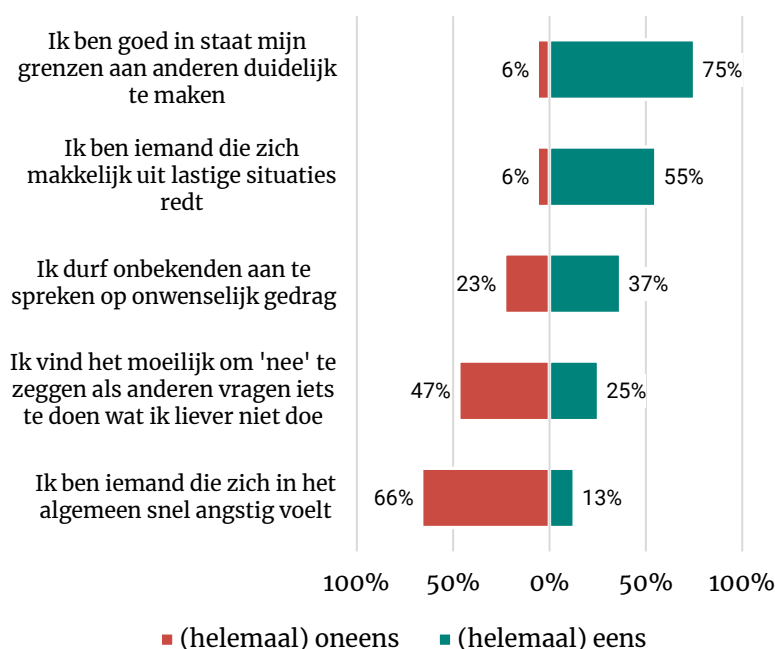
Figuur 4.16 – Percentage inwoners dat gevolgen ervaren na discriminatie (basis: inwoners die zich in de afgelopen twaalf maanden gediscrimineerd hebben gevoeld)

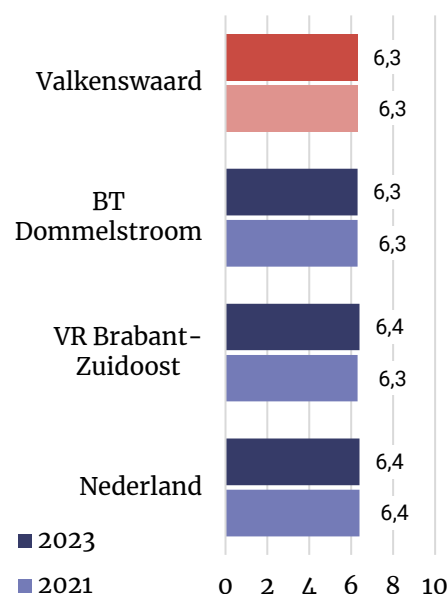
4.5 Weerbaarheid

Om iets te kunnen zeggen over de persoonlijke weerbaarheid van de inwoners van de gemeente Valkenswaard, is op basis van vijf stellingen een schaalscore berekend. Figuur 4.17 geeft weer hoeveel inwoners het eens zijn met de verschillende stellingen, Figuur 4.18 laat de schaalscore voor persoonlijke weerbaarheid zien voor Valkenswaard en de referentiegebieden.

Figuur 4.17 – Stellingen persoonlijke weerbaarheid

Figuur 4.18 – Persoonlijke weerbaarheid (schaalscore)

Net als in 2021 bedraagt de schaalscore voor persoonlijke weerbaarheid voor Valkenswaard 6,3. Hiermee is de eigen inschatting die inwoners maken van hun persoonlijke weerbaarheid vergelijkbaar met de referentiegebieden.

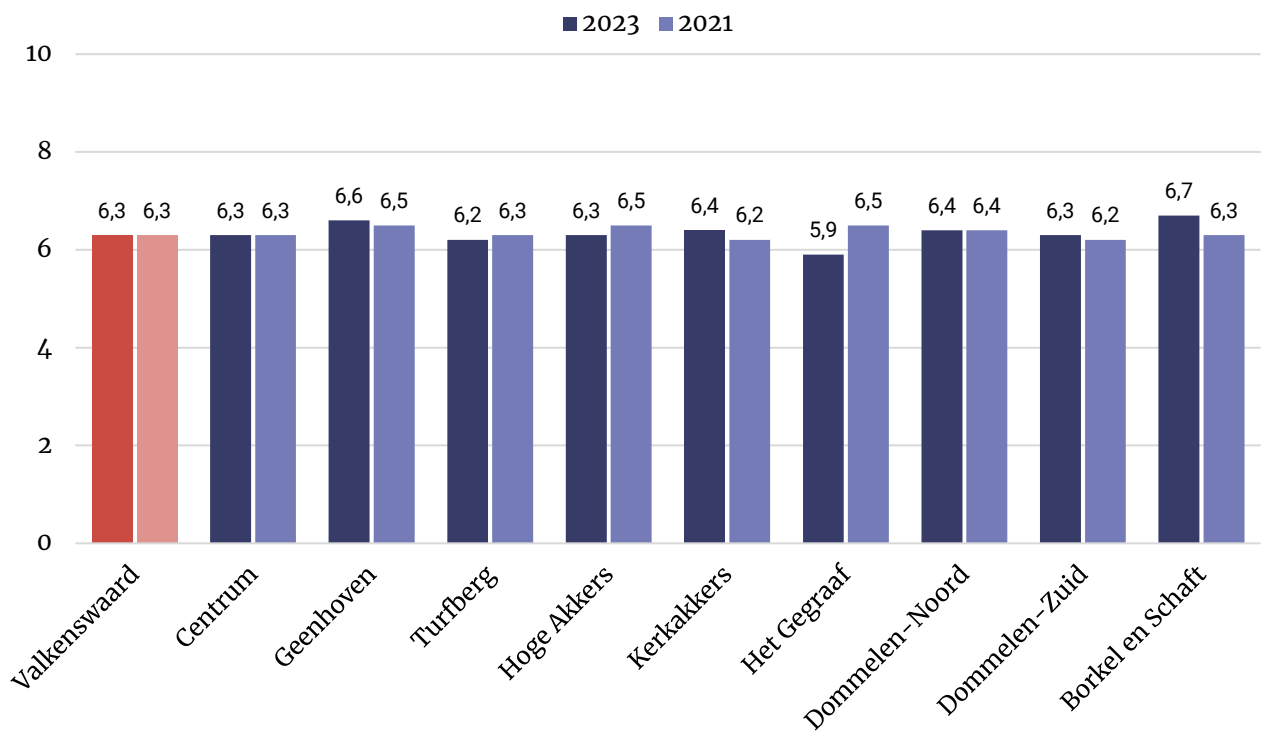

Driekwart van de inwoners van Valkenswaard acht zichzelf goed in staat om zijn of haar grenzen aan te geven. Daarnaast ziet ruim de helft van de inwoners zichzelf als iemand die zich makkelijk uit lastige situaties redt (55%). Het aanspreken van onbekenden op onwenselijk gedrag doen de inwoners minder snel: 37 procent durft dit te doen, maar bijna een kwart (23%) durft dit *niet*. Landelijk en in de veiligheidsregio Brabant-Zuidoost durft men het vaker *niet* aan om onbekenden aan te spreken op onwenselijk gedrag.

37% durft onbekenden aan te spreken op onwenselijk gedrag. Dit is vaker dan in het basisteam Dommelstroom.

Figuur 4.19 – Persoonlijke weerbaarheid per wijk (schaalscore)

In Geenhoven is de schaalscore voor persoonlijke weerbaarheid (6,6) significant *hoger* dan gemiddeld in de gemeente. In deze wijk durft net als in Centrum, een betrekkelijk groot deel van de inwoners onbekenden aan te spreken op onwenselijk gedrag.

Ten opzichte van 2021 is de schaalscore in Het Gegraaf gedaald van 6,5 naar 5,9, waardoor de persoonlijke weerbaarheid er significant *lager* is dan gemiddeld in Valkenswaard. Men acht er zich minder goed in staat om grenzen aan te geven, en vindt het moeilijker om ‘nee’ te zeggen als anderen iets vragen te doen wat zij liever niet doen. In de overige wijken is de schaalscore voor persoonlijke weerbaarheid niet significant veranderd ten opzichte van 2021.

Tabel 4.3 – Stellingen persoonlijke weerbaarheid per wijk (percentage (helemaal) mee eens)

	Ik ben iemand die zich makkelijk uit lastige situaties redt	Ik ben goed in staat om mijn grenzen aan anderen duidelijk te maken	Ik vind het moeilijk om 'nee' te zeggen als anderen vragen iets te doen wat ik liever niet doe	Ik ben iemand die zich in het algemeen snel angstig voelt	Ik durf onbekenden aan te spreken op onwenselijk gedrag
Centrum	59%	75%	31%	13%	45%
Geenhoven	61%	79%	20%	11%	45%
Turfberg	54%	78%	26%	12%	32%
Hoge Akkers	58%	74%	26%	14%	31%
Kerkakkers	53%	82%	27%	12%	41%
Het Gegraaf	49%	66%	35%	11%	35%
Dommelen-Noord	52%	73%	23%	15%	36%
Dommelen-Zuid	53%	77%	19%	16%	34%
Borkel en Schaft	62%	69%	25%	5%	36%
Valkenswaard	55%	75%	25%	13%	37%

Slachtofferschap traditionele criminaliteit

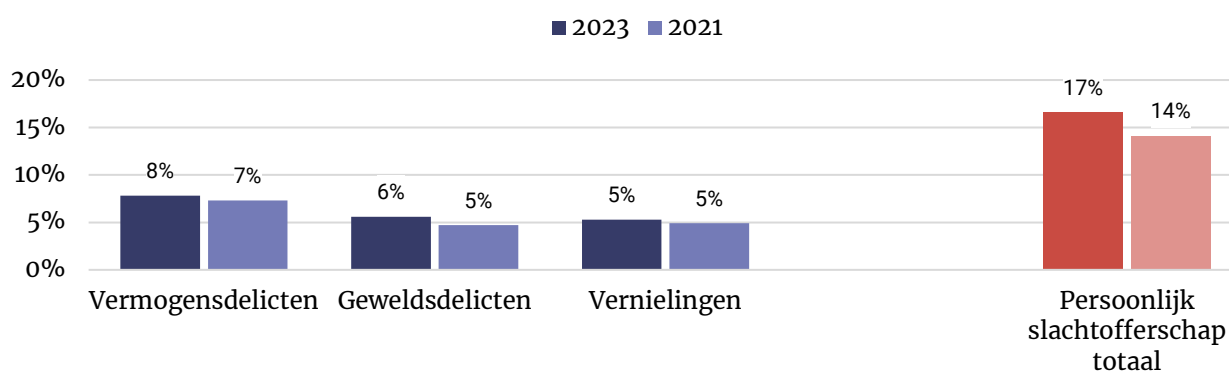
5 Slachtofferschap traditionele criminaliteit

Dit hoofdstuk gaat over slachtofferschap van veel voorkomende delicten en voorvallen van traditionele criminaliteit. Dat is afgemeten aan het percentage inwoners van Valkenswaard dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van een delict. Het hoofdstuk begint met een totaaloverzicht en daarna komen achtereenvolgens aan de orde slachtofferschap van geweldsdelicten (paragraaf 5.2), vermogensdelicten (par. 5.3) en vernielingen (par. 5.4).

5.1 Slachtofferschap traditionele criminaliteit

Traditionele criminaliteit bestaat uit drie categorieën van slachtofferschap: geweldsdelicten, vermogensdelicten en vandalismedelicten (vernieling). Elk van deze cijfers is berekend op basis van het percentage inwoners dat in de afgelopen twaalf maanden persoonlijk slachtoffer is geworden van één of meerdere vormen van criminaliteit. Welke vormen van criminaliteit bij welke categorie horen wordt nader beschreven in de verschillende paragrafen.

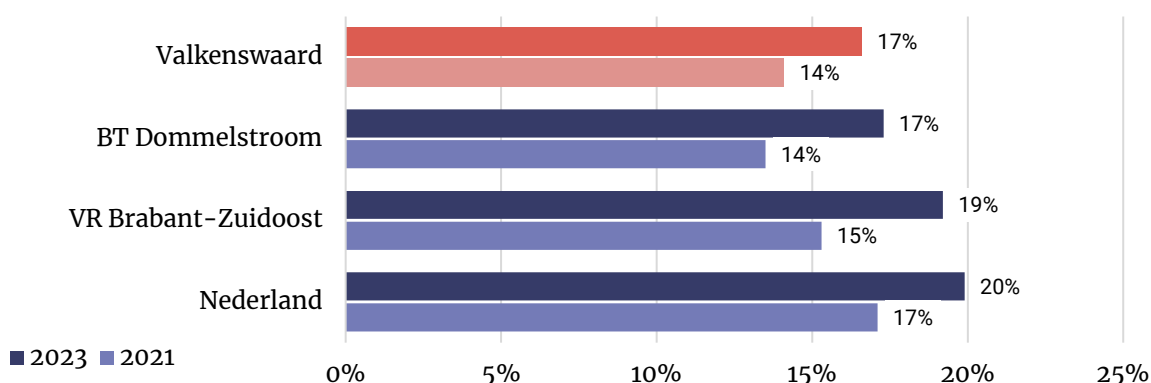
Figuur 5.1 – Slachtofferschap delicten in de afgelopen 12 maanden

In Valkenswaard werd 17 procent van de inwoners in de afgelopen twaalf maanden slachtoffer van een of meer vormen van traditionele criminaliteit. Dit aandeel verschilt niet wezenlijk ten opzichte van 2021. Het aandeel is minder groot dan landelijk en in de veiligheidsregio Brabant-Zuidoost waar het respectievelijk 20 en 19 procent van de inwoners betreft. Van de drie vormen van traditionele criminaliteit in Valkenswaard kwamen vermogensdelicten het meest voor (8%), gevolgd door geweldsdelicten (6%). Van vernielingen werd 5 procent van de inwoners slachtoffer. Vermogensdelicten kwamen in Valkenswaard minder vaak voor dan in de referentiegebieden, terwijl vernielingen en geweldsdelicten zich in vergelijkbare mate als in de referentiegebieden voordeden.

Geweldsdelicten, vermogensdelicten en vernieling worden samengevat onder de noemer 'traditionele criminaliteit'. In Figuur 5.2 wordt het totale slachtofferschap van traditionele criminaliteit in Valkenswaard vergeleken met de referentiegebieden.

Figuur 5.2 – Slachtofferschap traditionele criminaliteit

Er waren in Valkenswaard in totaal 30,4 delicten traditionele criminaliteit per 100 inwoners in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek. Dit aantal is lager dan landelijk en in de veiligheidsregio Brabant-Zuidoost. Van deze delicten leidde 23 procent tot een aangifte bij de politie. De aangiftebereidheid in Valkenswaard is gedaald ten opzichte van 2021 en is lager dan in de referentiegebieden. Soms melden inwoners delicten die hen zijn overkomen wel bij de politie, maar doen ze hiervan geen aangifte. Er werd bij 29 procent van de delicten een melding gemaakt. Ook de meldingsbereidheid is gedaald ten opzichte van 2021 en deze is net als de aangiftebereidheid lager dan in de referentiegebieden.

In de Veiligheidsmonitor wordt aan slachtoffers van een delict gevraagd of ze melding of aangifte hebben gedaan bij de politie en wat, in het geval dat ze dit *niet* hebben gedaan, hiervoor hun reden was. Hier kwam een top 3 uit van redenen om geen melding of aangifte te doen voor de gemeente Valkenswaard.

Nr. 1: 32%

Helpt toch niets

Nr. 2: 15%

Niet (zo) belangrijk

Nr. 3: 14%

Angst voor vervelende reactie of wraak

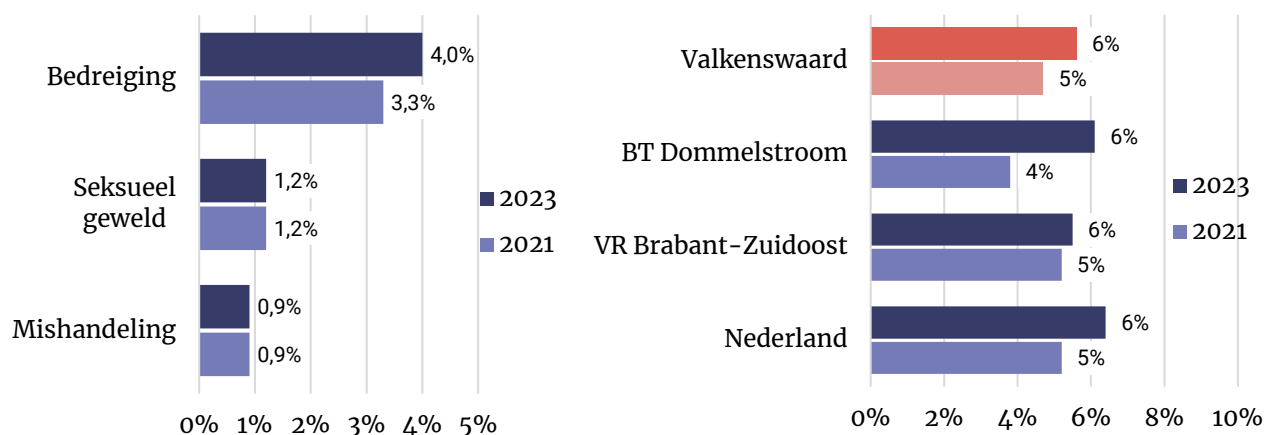
De Veiligheidsmonitor vraagt bovendien naar de gevolgen van delicten voor slachtoffers; ondervindt men emotionele, psychische, lichamelijke of financiële problemen als gevolg van een delict? Onder slachtoffers van traditionele criminaliteit in Valkenswaard krijgt ruim een kwart (28%) problemen als gevolg van het delict. Emotionele of psychische problemen (22%) komen het meest voor, maar ook ervaren de slachtoffers financiële problemen (12%) en lichamelijke verwondingen of letsels (1%). De genoemde problemen komen in Valkenswaard in vergelijkbare mate voor als in 2021. Ook komen de problemen in vergelijkbare mate voor als in de referentiegebieden, met uitzondering van financiële problemen. Deze waren in het basisteam Dommelstroom minder vaak dan in Valkenswaard het gevolg van een traditioneel delict.

5.2 Slachtofferschap geweldsdelicten

Voor het slachtofferschap van geweldsdelicten is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker slachtoffer zijn geweest van mishandeling, bedreiging of seksueel geweld. Dit is weergegeven in Figuur 5.3. In Figuur 5.4 is het totale percentage inwoners van Valkenswaard zichtbaar dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van een geweldsdelict.

Zes procent van de burgers van Valkenswaard werd het slachtoffer van een geweldsdelict. Dit aandeel is vergelijkbaar met 2021 en met de referentiegebieden. Bedreiging kwam in dit verband het meest voor (4%), seksueel geweld (1,2%) en mishandeling (0,9%) minder vaak. Seksueel geweld kwam in Valkenswaard minder vaak voor dan in het basisteam Dommelstroom.

Figuur 5.3 – Slachtofferschap geweldsdelicten   **Figuur 5.4 – Totaal slachtofferschap geweldsdelicten**

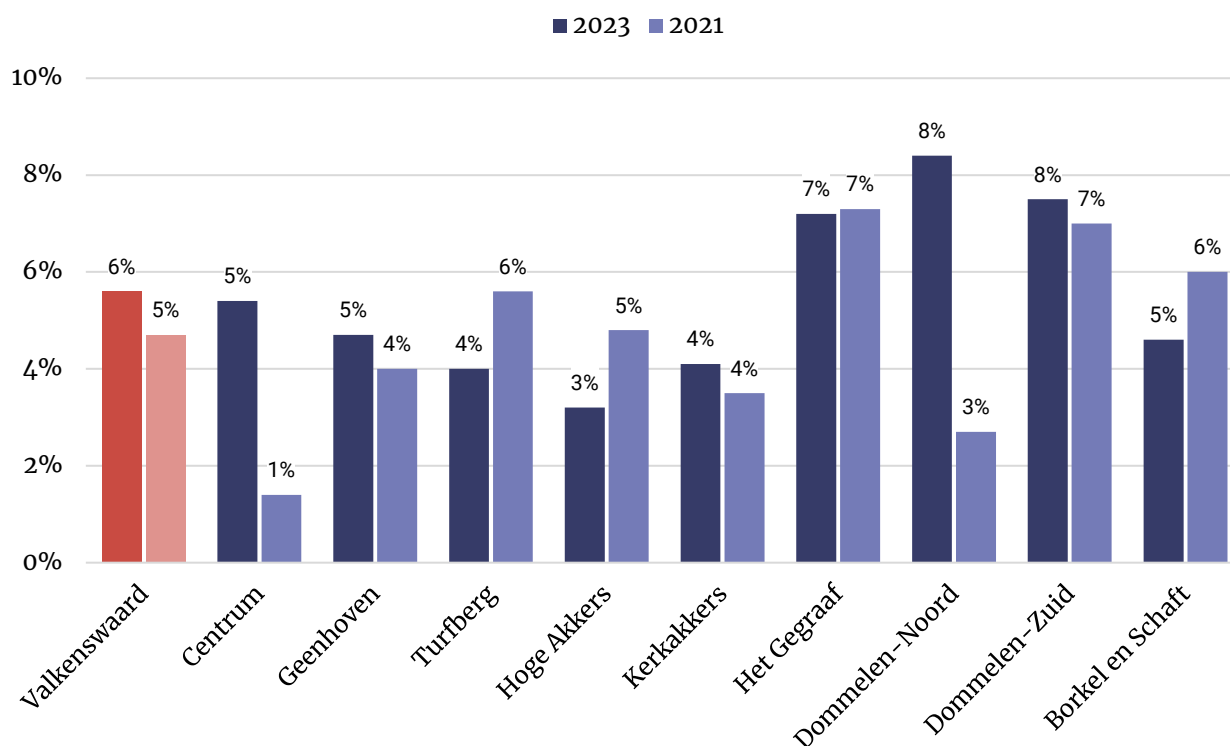
In totaal waren er in Valkenswaard 10,5 geweldsdelicten per 100 inwoners in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek. Hiervan werd 23 procent gemeld bij de politie. De meldingsbereidheid is gedaald ten opzichte van 2021 en is lager dan landelijk, maar hoger dan in veiligheidsregio Brabant-Zuidoost.

Onder slachtoffers van geweldsdelicten in Valkenswaard ondervond 30 procent emotionele, psychische, lichamelijke of financiële problemen als gevolg van het delict. Dit aandeel is vergelijkbaar met 2021.

23% van de geweldsdelicten werd gemeld bij de politie. De meldingsbereidheid is lager dan landelijk.

Figuur 5.5 – Totaal slachtofferschap geweldsdelicten per wijk

In alle wijken ligt het totale slachtofferschap van geweldsdelicten rond het gemeentelijke gemiddelde. Ten opzichte van 2021 is het totale slachtofferschap in de wijken Centrum en Dommelen-Noord toegenomen. In Centrum komt dit door een toename in het slachtofferschap van bedreiging. In Dommelen-Noord komt mishandeling vaker voor dan in 2021.

In Dommelen-Noord is een bovengemiddeld aandeel inwoners slachtoffer geworden van mishandeling. Daarentegen komt bedreiging in Hoge Akkers minder vaak voor dan gemiddeld in Valkenswaard.

Tabel 5.1 – Slachtofferschap geweldsdelicten in de afgelopen 12 maanden

	Bedreiging	Mishandeling	Seksueel geweld
Centrum	5%	1%	1%
Geenhoven	4%	1%	1%
Turfberg	2%	2%	1%
Hoge Akkers	1%	0%	3%
Kerkakkers	3%	0%	1%
Het Gegraaf	6%	0%	1%
Dommelen-Noord	6%	3%	1%
Dommelen-Zuid	5%	0%	2%
Borkel en Schaft	5%	0%	0%
Valkenswaard	4%	1%	1%

Uitleg tabel

Rood: meer dan het gemeentelijk gemiddelde

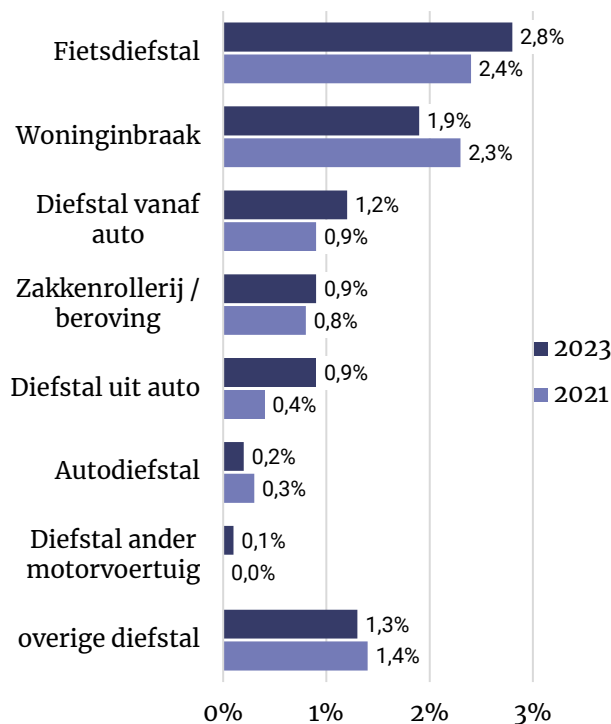
Grijs: vergelijkbaar met het gemeentelijk gemiddelde

Blauw: minder dan het gemeentelijk gemiddelde

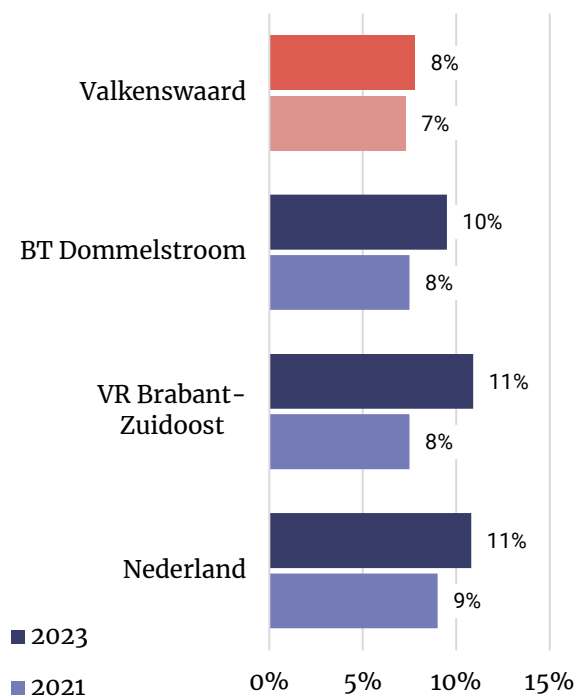
5.3 Slachtofferschap vermogensdelicten

Voor het slachtofferschap van vermogensdelicten is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker slachtoffer zijn geweest van (poging tot) woninginbraak, fietsdiefstal, diefstal uit/vanaf auto's, autodiefstal, diefstal ander motorvoertuig, (poging tot) zakkenrollerij/beroving of overige diefstal (Figuur 5.6). Ook is het totale percentage inwoners van Valkenswaard dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van een vermogensdelict berekend (Figuur 5.7).

Figuur 5.6 – Slachtofferschap vermogensdelicten

Figuur 5.7 – Totaal slachtofferschap vermogensdelicten

In totaal werd 8 procent van de inwoners van Valkenswaard in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek slachtoffer van een vermogensdelict, wat vergelijkbaar is met 2021. In de referentiegebieden was dit aandeel hoger, waar met name sprake is van meer fietsdiefstal. Ondanks het relatief lage aandeel, was fietsdiefstal in Valkenswaard wel de meest voorkomende vorm van vermogensdelicten, gevolgd door woninginbraak.

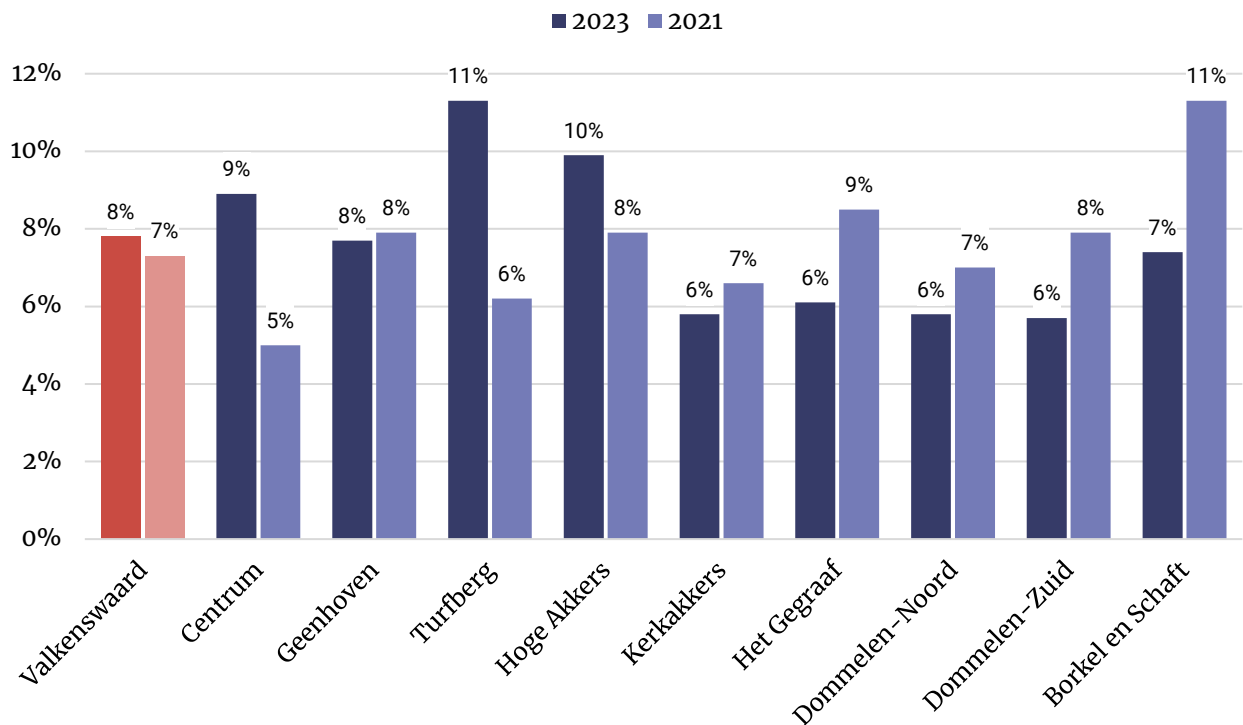
In totaal waren er in Valkenswaard 11,6 vermogensdelicten per 100 inwoners in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek. Hiervan werd 47 procent gemeld bij de politie. De meldingsbereidheid is hiermee groter dan landelijk, maar lager dan in het basisteam Dommelstroom. De meldingsbereidheid van vermogensdelicten in Valkenswaard is afgenomen ten opzichte van 2021.

Van de slachtoffers van vermogensdelicten in Valkenswaard ondervond 28 procent emotionele, psychische, lichamelijke of financiële problemen als gevolg van het delict. Een vergelijkbaar beeld is zowel landelijk als in de andere twee referentiegebieden zichtbaar. Emotionele of psychische problemen waren in Valkenswaard even vaak het gevolg van een vermogensdelict als financiële problemen (beiden 17%). De mate waarin problemen worden ondervonden als gevolg van een vermogensdelict zijn vergelijkbaar met 2021.

8% van de inwoners werd in de afgelopen twaalf maanden slachtoffer van een vermogensdelict. In de referentiegebieden is dit aandeel hoger.

Figuur 5.8 – Totaal slachtofferschap vermogensdelicten per wijk

In de wijken ligt het totale slachtofferschap van vermogensdelicten rond het gemeentelijke gemiddelde. Ten opzichte van 2021 is het slachtofferschap in de wijken ongeveer gelijk gebleven.

In de specifieke vormen van vermogensdelicten komen enkele verschillen in de wijken naar voren. Zo komt in Turfberg diefstal vanaf en uit de auto vaker dan gemiddeld voor.

In Borkel en Schaft is men relatief vaak geconfronteerd met woninginbraak. Daarentegen komt woninginbraak in Dommelen-Zuid juist significant *minder* vaak voor.

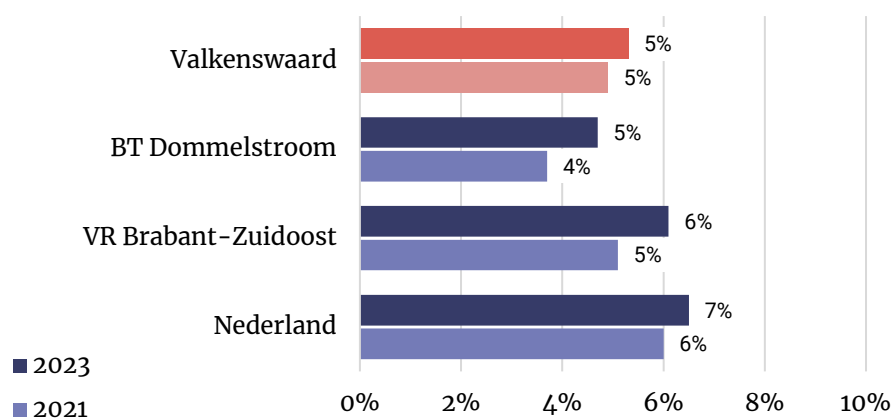
Tabel 5.2 – Slachtofferschap vermogensdelicten in de afgelopen 12 maanden

	Woning- inbraak	Fiets- diefstal	Zakkenrollerij/ beroving	Diefstal vanaf auto	Diefstal uit auto	Diefstal ander motorvoertuig	Autodiefstal	Overige diefstal
Centrum	2%	3%	1%	0%	0%	0%	1%	1%
Geenhoven	1%	4%	1%	1%	0%	0%	0%	3%
Turfberg	2%	3%	1%	5%	3%	0%	0%	1%
Hoge Akkers	4%	4%	0%	1%	0%	1%	0%	2%
Kerkakkers	3%	4%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Het Gegraaf	2%	0%	1%	1%	1%	0%	0%	2%
Dommelen- Noord	1%	2%	1%	1%	2%	0%	0%	0%
Dommelen- Zuid	0%	2%	1%	1%	1%	0%	0%	1%
Borkel en Schaft	6%	3%	0%	0%	0%	1%	0%	2%
Valkenswaard	2%	3%	1%	1%	1%	0%	0%	1%

5.4 Slachtofferschap vandalismedelicten

Voor het slachtofferschap van vernielingen is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker slachtoffer zijn geweest van vernieling of beschadiging. Figuur 5.9 toont het totale percentage inwoners van Valkenswaard dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van vandalismedelicten.

Figuur 5.9 – Totaal slachtofferschap vandalismedelicten

Net als in 2021 kreeg 5 procent van de inwoners in Valkenswaard te maken met een vandalismedelict. Dit aandeel is vergelijkbaar in de referentiegebieden.

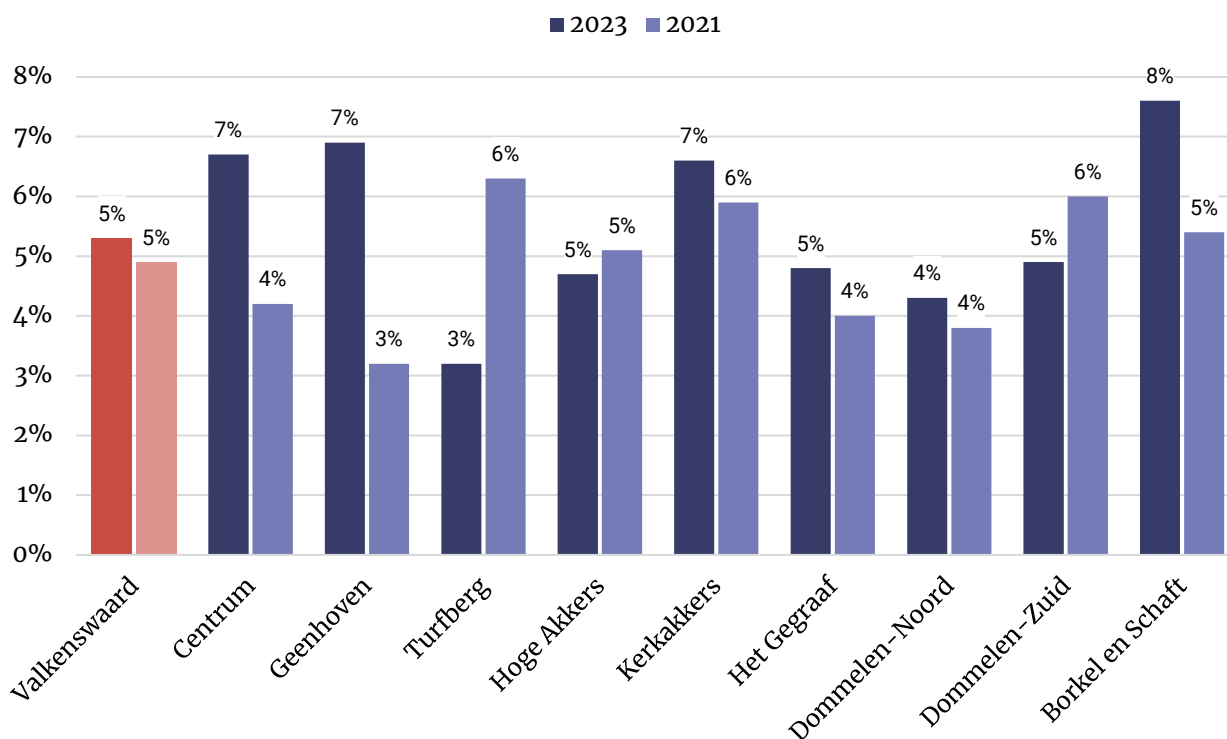
In totaal waren er in Valkenswaard 8,3 vernielingen per 100 inwoners in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek. Hiervan werd 11 procent gemeld bij de politie. De meldingsbereidheid is gedaald ten opzichte van 2021 en is lager dan in de referentiegebieden.

Onder slachtoffers van vernielingen in Valkenswaard ondervond 23 procent emotionele, psychische, lichamelijke of financiële problemen als gevolg van het delict. Dit aandeel verschilt niet significant in de referentiegebieden.

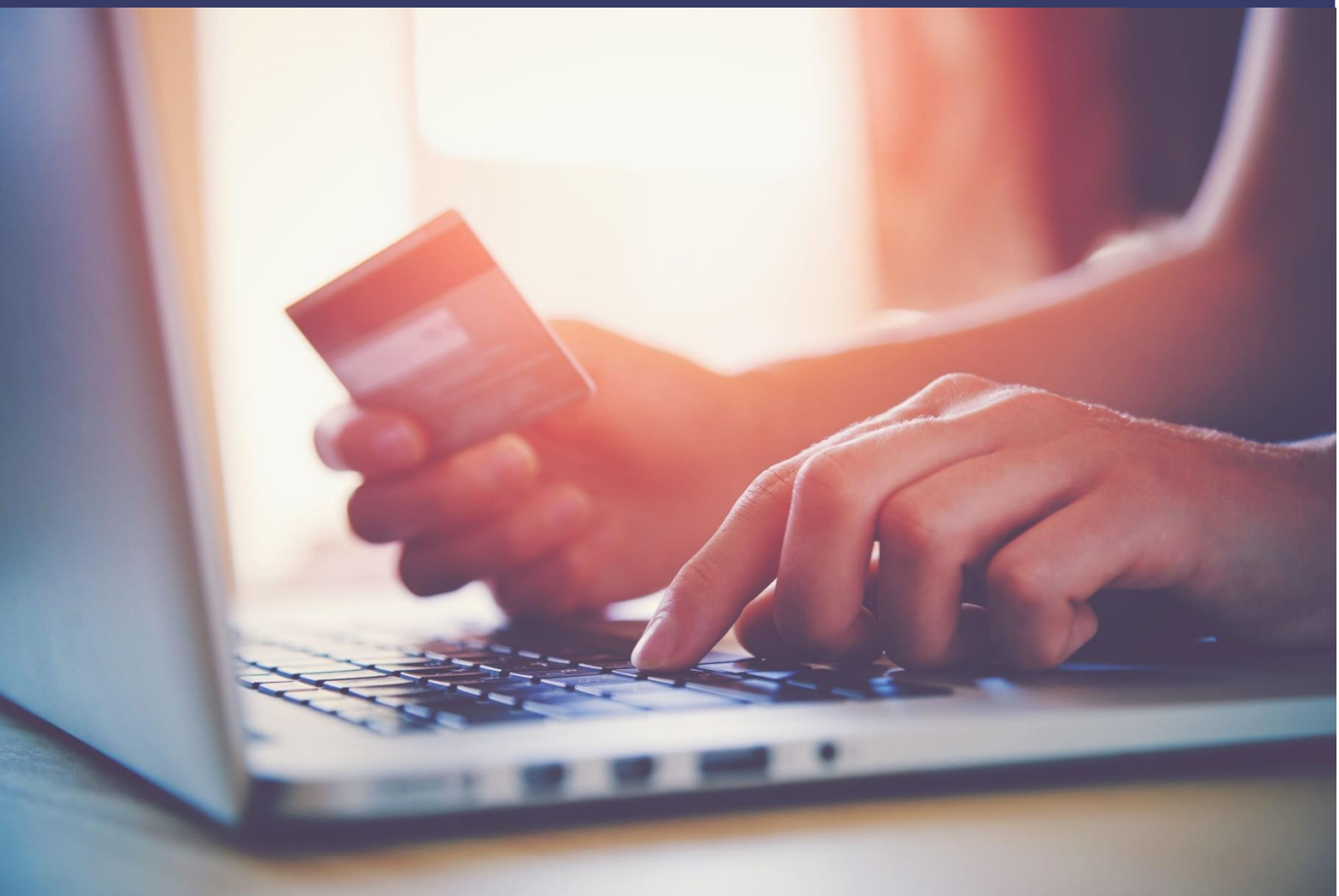
5% werd één keer of vaker het slachtoffer van vandalisme. Dit aandeel is vergelijkbaar in de referentiegebieden.

Figuur 5.10 – Totaal slachtofferschap vandalismedelicten per wijk

In alle wijken ligt het slachtofferschap van vandalisme rond het gemiddelde in Valkenswaard. Ten aanzien van 2021 zijn er geen significante ontwikkelingen in de wijken.

Slachtofferschap online criminaliteit

6 Slachtofferschap online criminaliteit

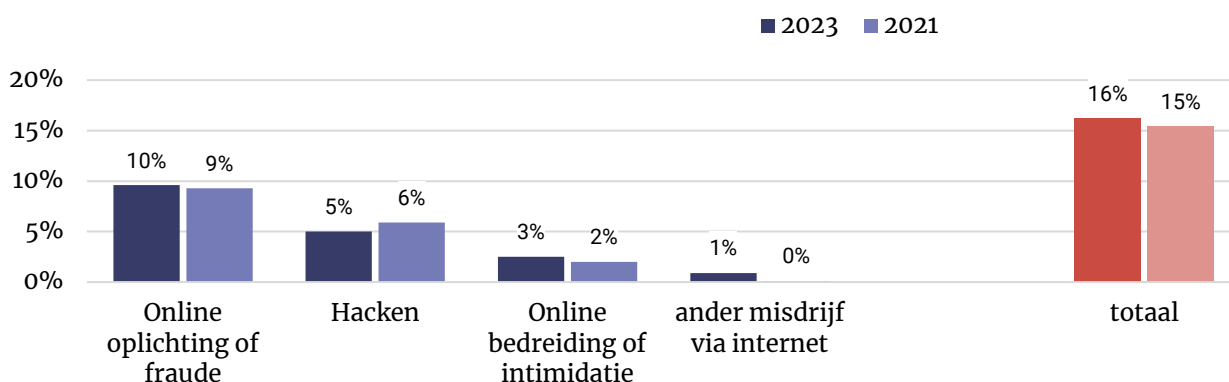
Dit hoofdstuk gaat over slachtofferschap van online criminaliteit (online criminaliteit). Dit is afgemeten aan het percentage inwoners van Valkenswaard dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van een delict of incident via internet, e-mail of app. Het hoofdstuk begint met een totaaloverzicht en daarna komen achtereenvolgens aan de orde slachtofferschap van online oplichting of fraude (par. 6.2), hacken (par. 6.3) en online bedreiging of intimidatie (par. 6.4).

6.1 Slachtofferschap online criminaliteit

Online criminaliteit bestaat uit drie categorieën van slachtofferschap: online oplichting of fraude, hacken en online bedreiging of intimidatie. Daarnaast is ook de restcategorie andere misdrijven via internet opgenomen in het totaal van online criminaliteit. Elk van deze cijfers is berekend op basis van het percentage inwoners dat in de afgelopen twaalf maanden persoonlijk slachtoffer is geworden van één of meerdere vormen van criminaliteit. Welke vormen van online criminaliteit horen bij welke categorie wordt nader beschreven in de verschillende paragrafen.

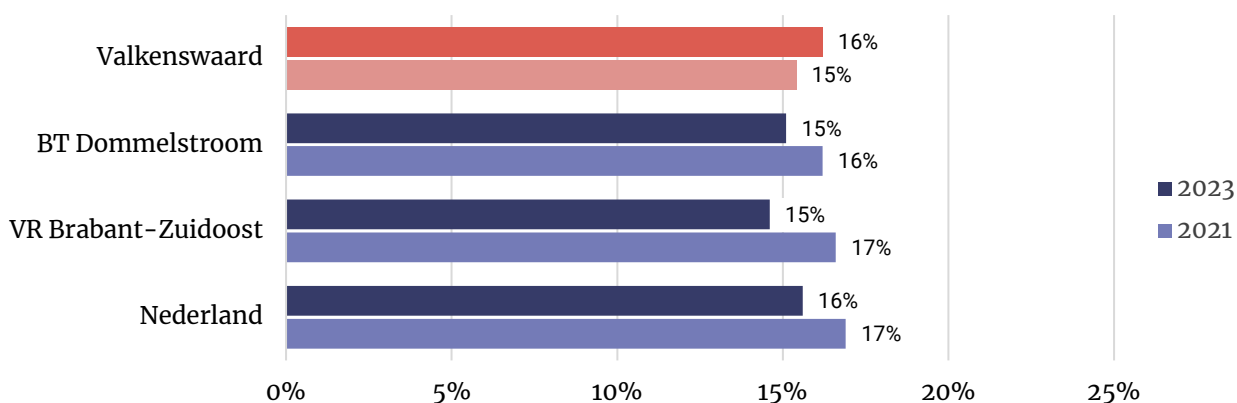
Vergelijkbaar met 2021 werd 16 procent van de inwoners van Valkenswaard in de afgelopen twaalf maanden het slachtoffer van online criminaliteit. In meer dan de helft van de gevallen kregen zij te maken met online oplichting of fraude (10%). Vijf procent van de inwoners werd slachtoffer van hacken, terwijl online bedreiging of intimidatie bij 3 procent is voorgekomen. Andere misdrijven via internet kwamen minder vaak voor (1%).

Figuur 6.1 – Slachtofferschap online criminaliteit

In Valkenswaard werden inwoners in vergelijkbare mate slachtoffer van online criminaliteit als landelijk. Ook in basisteam Dommelstroom en veiligheidsregio Brabant-Zuidoost kreeg men hier ongeveer even vaak mee te maken.

Figuur 6.2 – Slachtofferschap online criminaliteit per gebied

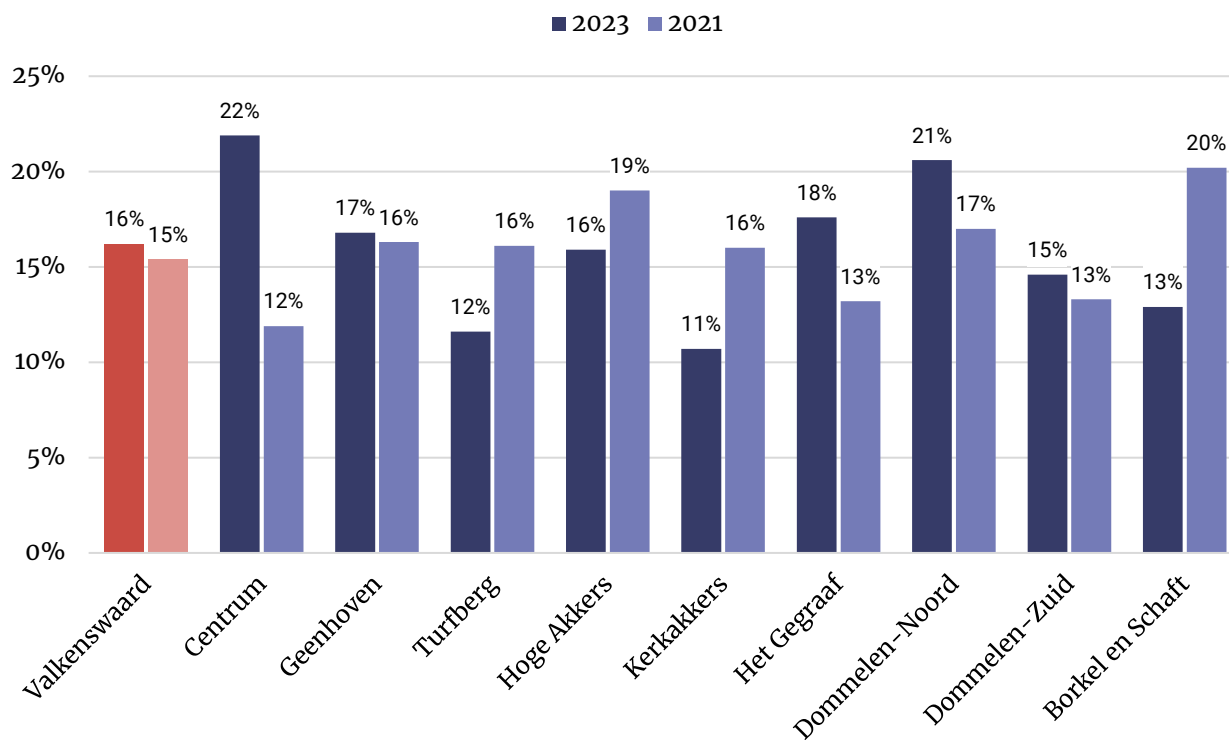
Onder slachtoffers van online criminaliteit in Valkenswaard ondervond 22 procent emotionele, psychische of financiële problemen als gevolg van het delict. In veruit de meeste gevallen ging het om problemen van emotionele of psychische aard (17%). Tien procent kreeg financiële problemen als gevolg van de ondervonden online criminaliteit. Beide typen problemen kwamen in Valkenswaard vaker voor dan in basisteam Dommelstroom. Ten opzichte van 2021 is de mate waarin bij inwoners problemen ontstonden als gevolg van online criminaliteit significant toegenomen.

16% van de inwoners werd slachtoffer van online criminaliteit.
Landelijk is dit aandeel vergelijkbaar.

In de wijk Centrum kregen inwoners vaker dan gemiddeld in Valkenswaard te maken met online criminaliteit. Het aandeel dat hiervan slachtoffer werd steeg van 12 procent in 2021 naar 22 procent in 2023. De hogere mate van slachtofferschap in Centrum is met name het gevolg van meer online oplichting of fraude, specifiek kregen inwoners er vaker te maken met aankoopfraude. In de overige wijken is het slachtofferschap van online criminaliteit niet significant veranderd ten opzichte van 2021.

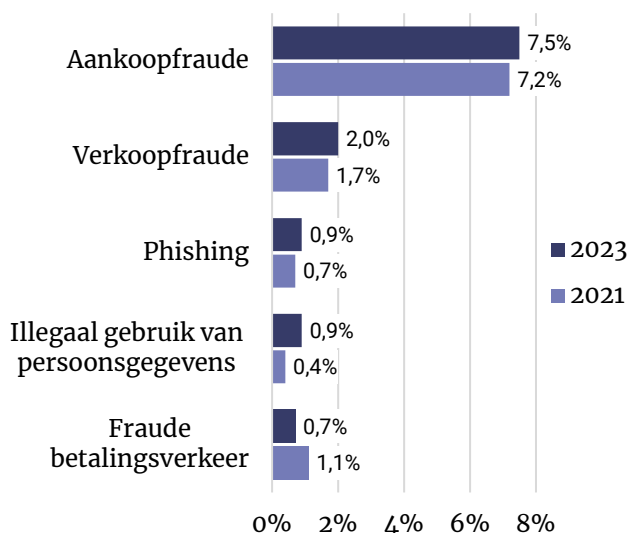
Figuur 6.3 – Slachtofferschap online criminaliteit per wijk

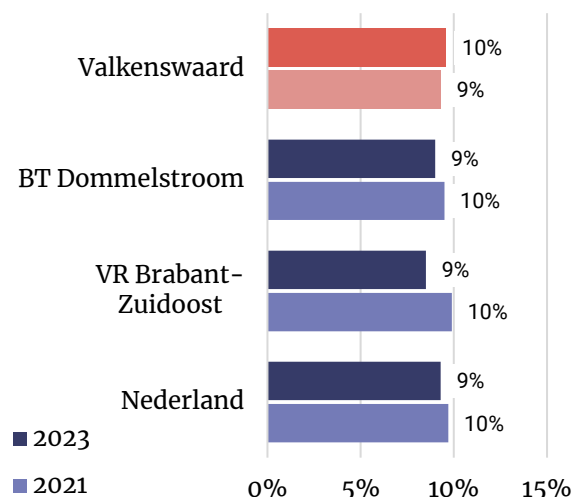
6.2 Slachtofferschap online oplichting of fraude

Voor het slachtofferschap van online oplichting of fraude is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker slachtoffer zijn geweest van aankoopfraude, verkoopfraude, fraude betalingsverkeer, illegaal gebruik van persoonsgegevens of phishing. Dit is weergegeven in Figuur 6.4. In Figuur 6.5 is het totale percentage inwoners van Valkenswaard zichtbaar dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van online oplichting of fraude.

Figuur 6.4 – Slachtofferschap online oplichting of fraude

Figuur 6.5 – Totaal slachtofferschap online oplichting of fraude per gebied

Net als in 2021 werd ongeveer 10 procent van de inwoners van Valkenswaard in de afgelopen twaalf maanden online opgelicht. Online aankoopfraude was daarbij de meest voorkomende vorm. Phishing, illegaal gebruik van persoonsgegevens en fraude met betalingsverkeer kwam bij ongeveer 1 procent voor. In de referentiegebieden werd een vergelijkbaar deel als in Valkenswaard slachtoffer van online oplichting. Wel komt slachtofferschap van aankoopfraude als specifieke vorm van online oplichting in Valkenswaard vaker voor dan in de veiligheidsregio Brabant-Zuidoost.

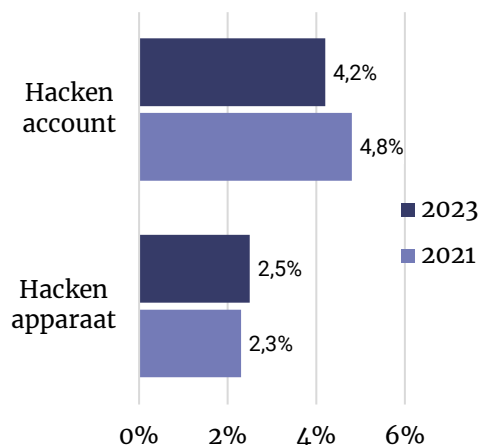
10% van de inwoners is in de afgelopen twaalf maanden online opgelicht. In de referentiegebieden is dit aandeel vergelijkbaar.

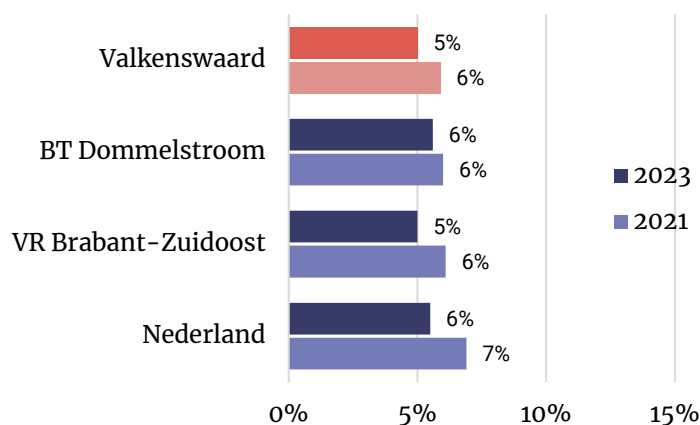
6.3 Hacken

Voor het slachtofferschap van hacken is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker te maken hebben gehad met hacking van een persoonlijk apparaat of een persoonlijke account. Dit is weergegeven in Figuur 6.6. In Figuur 6.7 is het totale percentage inwoners van Valkenswaard zichtbaar dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van hacking.

Figuur 6.6 – Slachtofferschap hacken

Figuur 6.7 – Totaal slachtofferschap hacken per gebied

Vijf op de honderd inwoners van Valkenswaard werden de afgelopen twaalf maanden gehackt. Dat is vergelijkbaar met 2021 en met de referentiegebieden. In de meeste gevallen werd een account gehackt. Net als in de referentiegebieden kwam dit vaker voor dan het hacken van een apparaat.

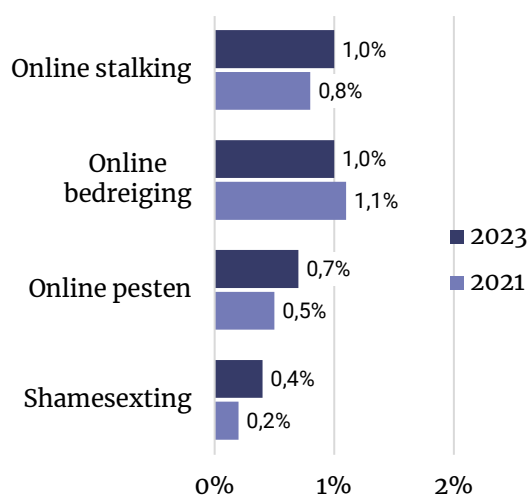

5% werd in de afgelopen twaalf maanden slachtoffer van een hack. Dit aandeel is ongeveer even groot in de referentiegebieden.

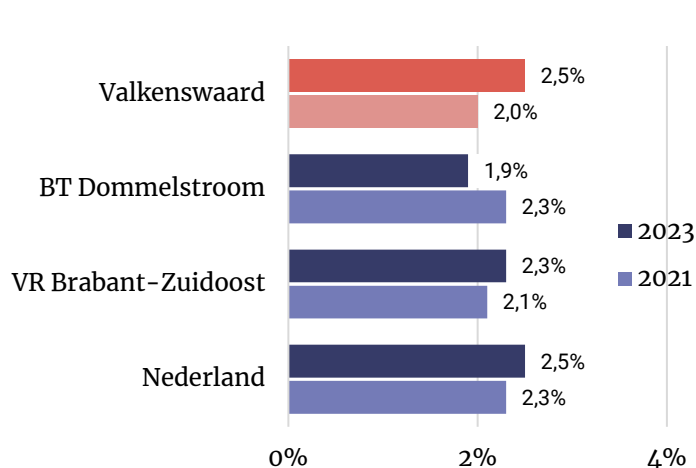
6.4 Online bedreiging of intimidatie

Voor het slachtofferschap van online bedreiging of intimidatie is berekend hoeveel inwoners één keer of vaker slachtoffer zijn geweest van online bedreiging, online pesten, online stalking of shamesexting. Dit is weergegeven in Figuur 6.8. In Figuur 6.9 is het totale percentage inwoners van Valkenswaard zichtbaar dat in de twaalf maanden voorafgaand aan dit onderzoek slachtoffer is geworden van online bedreiging of intimidatie.

Figuur 6.8 – Slachtofferschap online bedreiging of intimidatie

Figuur 6.9 – Totaal slachtofferschap online bedreiging of intimidatie

Online bedreiging of intimidatie kwam in Valkenswaard bij ongeveer 3 procent van de inwoners voor. Dit aandeel is vergelijkbaar met 2021 en met de referentiegebieden. Online bedreiging en online stalking kwamen beiden bij 1 procent voor en zijn in Valkenswaard de meest voorkomende vormen van online intimidatie en bedreiging. Met shamesexting hadden inwoners het minst vaak te maken.

Hoewel slachtofferschap van online bedreiging of intimidatie op totaalniveau in vergelijkbare mate voorkwam als in de referentiegebieden, deed één specifieke vorm zich vaker voor in Valkenswaard, namelijk online stalking. Hiervan zijn meer inwoners dan in basisteam Dommelstroom het slachtoffer geworden.

Ten opzichte van 2021 is in Valkenswaard het persoonlijke slachtofferschap van de behandelde vormen van online criminaliteit ongeveer gelijk gebleven. Daarentegen is er een toename in het aandeel dat met een *ander misdrijf via internet* dan de behandelde vormen te maken kreeg (van 0% naar 1%).

2,5% werd in de afgelopen twaalf maanden slachtoffer van online bedreiging of intimidatie. Landelijk is dit aandeel even groot.

Preventie

7 Preventie

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de maatregelen die burgers treffen ter preventie van criminaliteit, voornamelijk in de woonomgeving. Burgers hebben immers ook een eigen verantwoordelijkheid om te voorkomen dat zij slachtoffer worden van criminaliteit. Als het gaat om persoonlijke maatregelen is criminaliteitspreventie onder te verdelen in preventief gedrag (par. 7.1), preventieve maatregelen (par. 7.2) en online preventie (par. 7.3). Het hoofdstuk sluit af met paragraaf 7.4 over buurtpreventie.

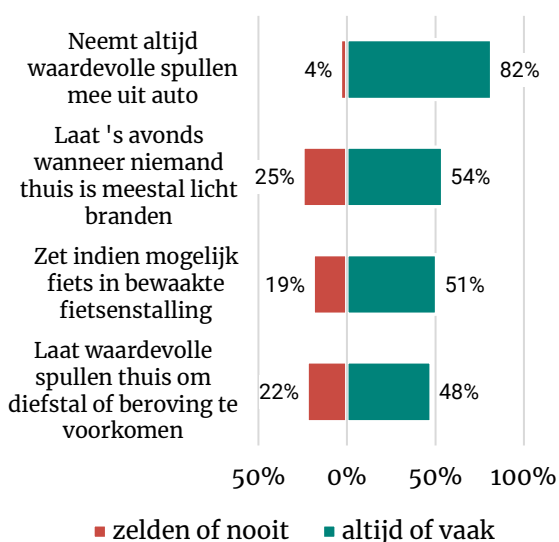
7.1 Preventief gedrag

Aan de inwoners is een viertal voorzorgsmaatregelen voorgelegd die betrekking hebben op preventie. Hierbij is gevraagd of zij wilden aangeven welke maatregelen zij hebben genomen (Figuur 7.1). Daarnaast is op basis van het gebruik van deze vier maatregelen een somscore voor preventief gedrag berekend (Figuur 7.2).

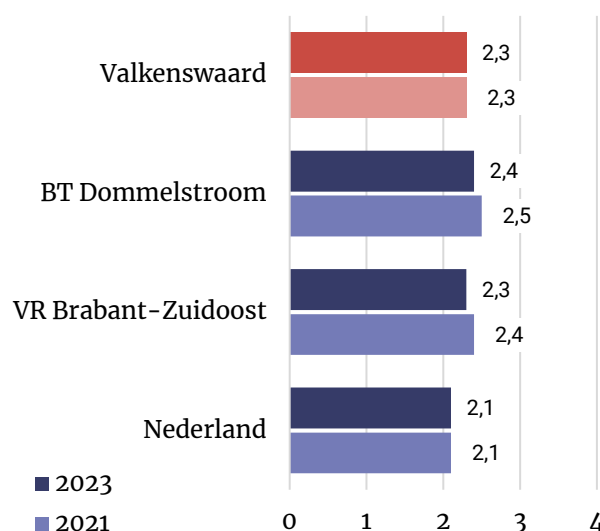

De somscore geeft een totaalbeeld van het gebruik van de vier beschreven maatregelen. Daarmee verschilt de score van de eerder toegepaste schaalscores. Voor de somscore geldt: hoe hoger de somscore, des te hoger de mate van preventief gedrag. De minimale waarde van de somscore is 0. De maximale waarde is 4.

Figuur 7.1 – Preventief gedrag (percentage)

Figuur 7.2 – Preventief gedrag (somscore 0-4)

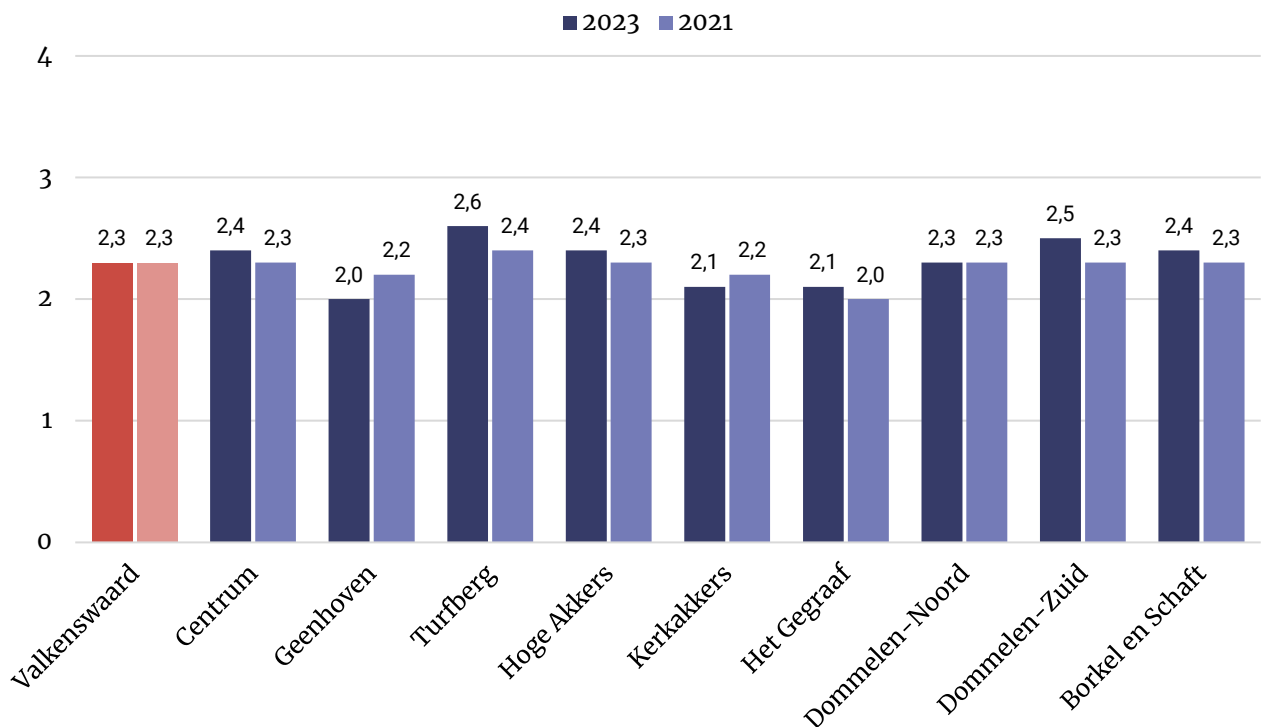
Om diefstal te voorkomen nemen veruit de meeste inwoners van Valkenswaard hun waardevolle spullen mee uit de auto; 82 procent zegt dit altijd of vaak te doen. Minstens de helft (54%) van de inwoners laat 's avonds het licht branden wanneer niemand thuis is, en 51 procent zet de fiets in een bewaakte stalling wanneer dat mogelijk is. Bijna de helft laat waardevolle spullen thuis om diefstal of beroving te voorkomen (48%).

In Valkenswaard bedraagt de somscore voor maatregelen die mensen nemen om zichzelf en hun bezittingen te beschermen 2,3 (van maximaal vier maatregelen). De somscore is gelijk aan 2021 en is hoger dan landelijk, waar men gemiddeld 2,1 voorzorgsmaatregelen treft. Zowel het meenemen van waardevolle spullen uit de auto, als 's avonds het licht laten branden en waardevolle spullen thuislaten wordt in Valkenswaard significant vaker toegepast dan landelijk. De somscore is daarentegen *lager* dan in basisteam Dommelstroom (2,4). Dit komt met name doordat inwoners in het basisteam vaker gebruik maken van een bewaakte fietsenstalling.

82% neemt vaak of altijd waardevolle spullen mee uit de auto. Dit is vaker dan landelijk waar 75 procent dit doet.

Figuur 7.3 – Preventief gedrag per wijk (somscore 0-4)

In de wijk Turfberg is de somscore voor preventief gedrag (2,6) significant *hoger* dan gemiddeld in Valkenswaard. Hoewel deze wijk geen significante afwijkingen heeft ten opzichte van de gemeente voor de onderliggende stellingen, geldt voor alle vier de stellingen bij elkaar genomen dat de mate van preventief gedrag hier toch hoger is dan gemiddeld in Valkenswaard.

In drie wijken is de somscore voor preventief gedrag significant *lager* dan gemiddeld in Valkenswaard. De lagere somscores zijn van toepassing op Geenhoven (2,0), Kerkakkers (2,1) en Het Gegraaf (2,1). In Geenhoven worden drie van de vier vormen van preventieve maatregelen minder vaak getroffen dan gemiddeld in de gemeente. In Kerkakkers wordt betrekkelijk weinig gebruik gemaakt van een bewaakte fietsenstalling, terwijl inwoners van Het Gegraaf minder vaak dan gemiddeld hun waardevolle spullen meenemen uit de auto, of waardevolle spullen thuislaten om diefstal te voorkomen. Ten opzichte van 2021 zijn de somscores voor preventief gedrag in de wijken niet veranderd.

Tabel 7.1 – Sociaal preventieve maatregelen per wijk (percentage altijd/vaak)

	Neem waardevolle spullen mee uit auto	Laat 's avonds wanneer niemand thuis is licht branden	Zet indien mogelijk fiets in bewaakte fietsenstalling	Laat waardevolle spullen thuis om diefstal of beroving te voorkomen
Centrum	80%	50%	52%	55%
Geenhoven	82%	41%	42%	38%
Turfberg	87%	60%	57%	51%
Hoge Akkers	85%	62%	55%	43%
Kerkakkers	77%	46%	39%	43%
Het Gegraaf	75%	47%	47%	39%
Dommelen-Noord	78%	58%	50%	45%
Dommelen-Zuid	84%	57%	55%	54%
Borkel en Schaft	84%	61%	47%	53%
Valkenswaard	82%	54%	51%	48%

Uitleg tabel

De zogenaamde stoplichttabel laat zien hoeveel inwoners uit verschillende wijken gebruik maken van preventieve maatregelen ten opzichte van het gemeentelijk gemiddelde. Dit is per wijk en per stelling met verschillende kleuren aangegeven:

Rood: minder dan het gemeentelijk gemiddelde

Grijs: vergelijkbaar met het gemeentelijk gemiddelde

Blauw: meer dan het gemeentelijk gemiddelde

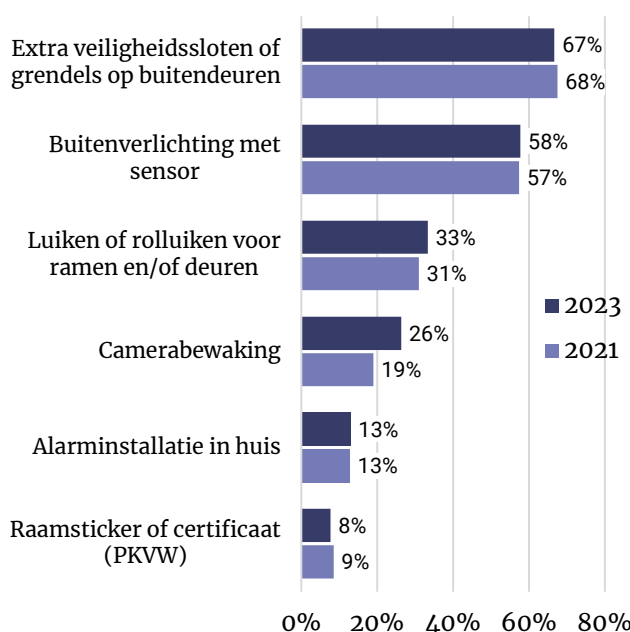
7.2 Preventieve maatregelen in en om de woning

Vervolgens is aan de inwoners een lijst met zes voorzieningen voorgelegd die betrekking hebben op het nemen van preventieve maatregelen. Hierbij gaat het vooral om de aanwezigheid van voorzieningen om woning en bezittingen te beschermen (Figuur 7.4). Op basis van deze zes voorzieningen is een somscore voor het aantal beveiligingsmaatregelen in en rondom de woning berekend (Figuur 7.5).

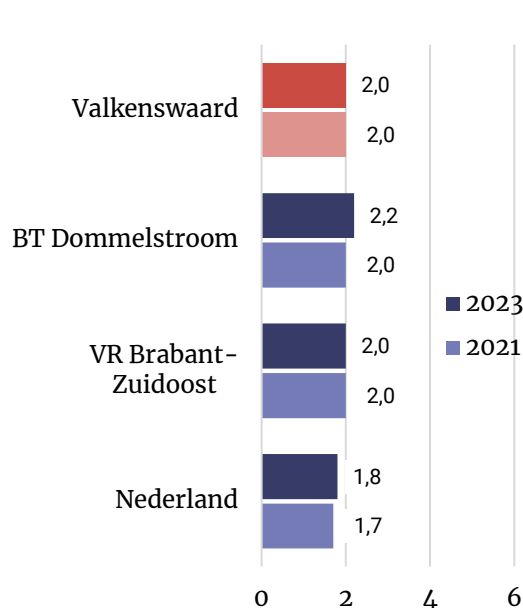

De somscore 'preventieve maatregelen' geeft het gemiddelde aantal aanwezige beveiligingsmaatregelen in en rondom woningen per huishouden in de vergelijkingsgebieden weer. De waarde van de somscore is minimaal 0 en maximaal 6.

Figuur 7.4 – Preventieve maatregelen thuis (percentage aanwezig)

Figuur 7.5 – Preventieve maatregelen thuis (somscore 0-6)

In Valkenswaard is het plaatsen van extra sloten of grendels op buitendeuren de meest genomen preventieve maatregel in en rondom de woning. Ongeveer twee op de drie inwoners heeft deze voorzorgsmaatregel getroffen. Ruim de helft van de inwoners heeft buitenverlichting met sensor, terwijl een op de drie inwoners luiken of rolluiken voor ramen en/of deuren heeft. Circa een kwart van de inwoners beschikt over camerabewaking. Het hebben van een raamsticker of PKVW-certificaat komt met 8 procent minder vaak voor.

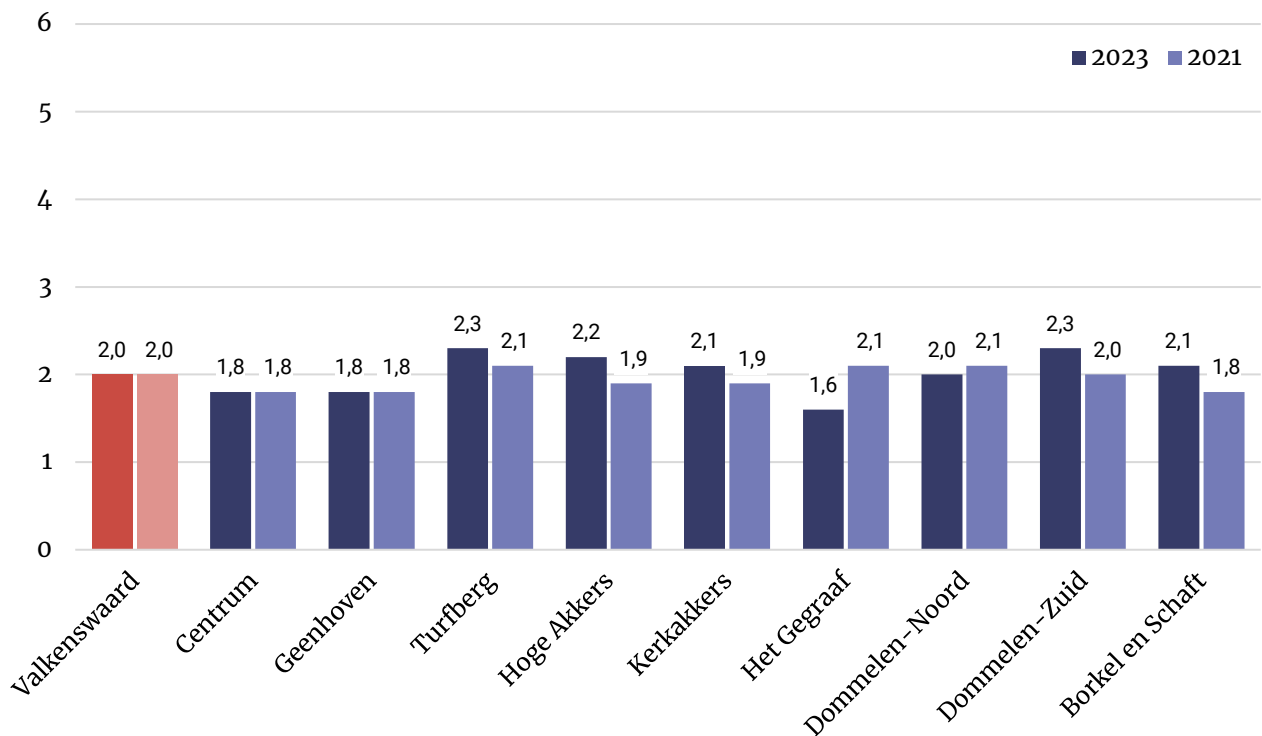
De somscore van Valkenswaard voor preventieve maatregelen in en rondom de woning bedraagt 2,0 (van maximaal zes maatregelen) en is daarmee gelijk aan 2021. De score is significant *hoger* dan gemiddeld in Nederland (1,8), wat komt doordat men in Valkenswaard vaker extra veiligheidssloten of grendels op ramen en/of (buiten)deuren heeft, en vaker over camerabewaking beschikt. Ook hebben inwoners vaker luiken of rolluiken voor de ramen en/of deuren en beschikken meer inwoners over buitenverlichting met sensor.

De somscore van Valkenswaard voor preventieve maatregelen in en rondom de woning is echter *lager* dan in basisteam Dommelstroom (2,2). Dit komt omdat men minder vaak dan in het basisteam een alarminstallatie in huis heeft, en minder mensen over een Politiekeurmerk Veilig Wonen (PKVW) beschikken.

58% van de inwoners beschikt over buitenverlichting met sensor.
Landelijk hebben minder inwoners deze maatregel getroffen (48%).

Figuur 7.6 – Preventieve maatregelen thuis, per wijk (somscore 0-6)

In Turfberg en Dommelen-Zuid is de somscore voor preventief gedrag thuis *hoger* dan gemiddeld in Valkenswaard. In de beide wijken zijn drie vormen van preventieve maatregelen vaker aanwezig dan gemiddeld in Valkenswaard, waaronder het hebben van buitenverlichting met sensor.

In drie andere wijken is de somscore voor preventief gedrag thuis significant *lager* dan gemiddeld in Valkenswaard, namelijk in Centrum, Geenhoven en Het Gegraaf. In Het Gegraaf heeft men vijf van de zes maatregelen significant minder vaak genomen, in Geenhoven geldt dat voor vier van de zes. In Centrum beschikken inwoners in relatief lage mate over (rol)luiken en over buitenverlichting met sensor.

Ten opzichte van 2021 is de somscore voor preventief gedrag in Het Gegraaf *afgenomen*, terwijl men in Dommelen-Zuid juist gemiddeld *meer* beveiligingsmaatregelen in/rond de woning is gaan treffen.

Tabel 7.2 – Preventieve maatregelen thuis, per wijk (percentage aanwezig)

	Extra sloten of grendels	Luiken of rolluiken	Buiten- verlichting met sensor	Alarm- installatie	Camera- bewaking	Politiekeur- merk Veilig Wonen
Centrum	68%	23%	50%	9%	21%	7%
Geenhoven	64%	38%	48%	7%	20%	2%
Turfberg	72%	32%	72%	18%	26%	15%
Hoge Akkers	67%	36%	58%	17%	27%	12%
Kerkakkers	69%	51%	49%	11%	21%	4%
Het Gegraaf	57%	23%	45%	11%	19%	3%
Dommelen- Noord	63%	40%	51%	11%	29%	7%
Dommelen- Zuid	73%	37%	68%	13%	36%	7%
Borkel en Schaft	57%	17%	70%	25%	36%	10%
Valkenswaard	67%	33%	58%	13%	26%	8%

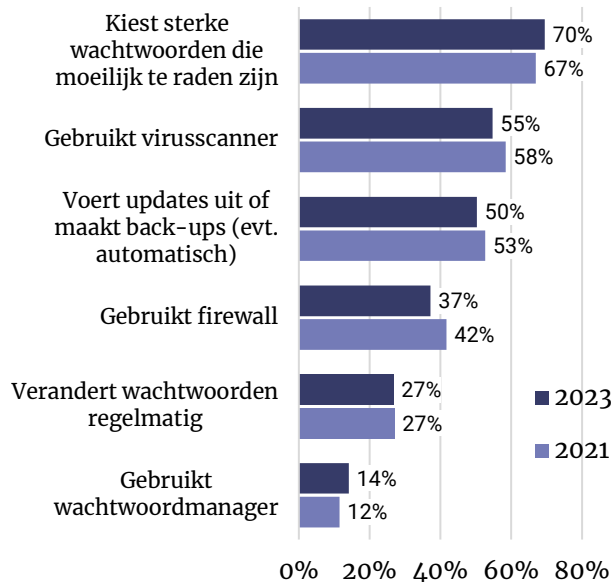
7.3 Online preventie

Inwoners konden ook aangeven welke maatregelen zij nemen om hun digitale gegevens te beschermen. Hiervoor zijn zes verschillende soorten maatregelen voorgelegd (Figuur 7.7). Op basis van deze zes voorzieningen is een somscore berekend voor ‘online preventie’ (Figuur 7.8).

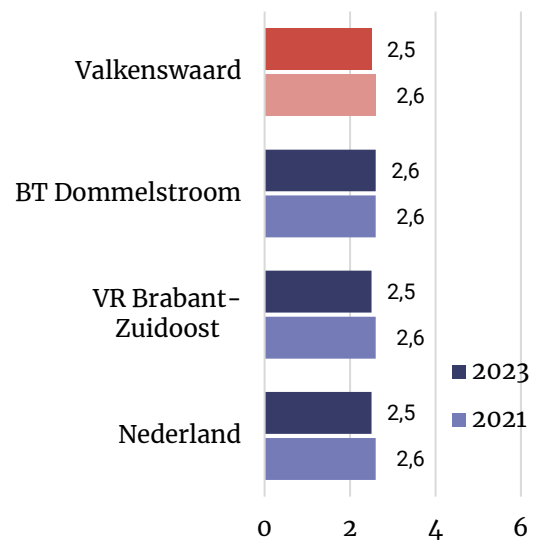

De somscore ‘online preventie’ geeft het gemiddelde aantal aanwezige maatregelen voor de bescherming van digitale gegevens weer. De waarde van de somscore is minimaal 0 en maximaal 6.

Figuur 7.7 – Online preventie (percentage gebruikt)

Figuur 7.8 – Online preventie (somscore 0-6)

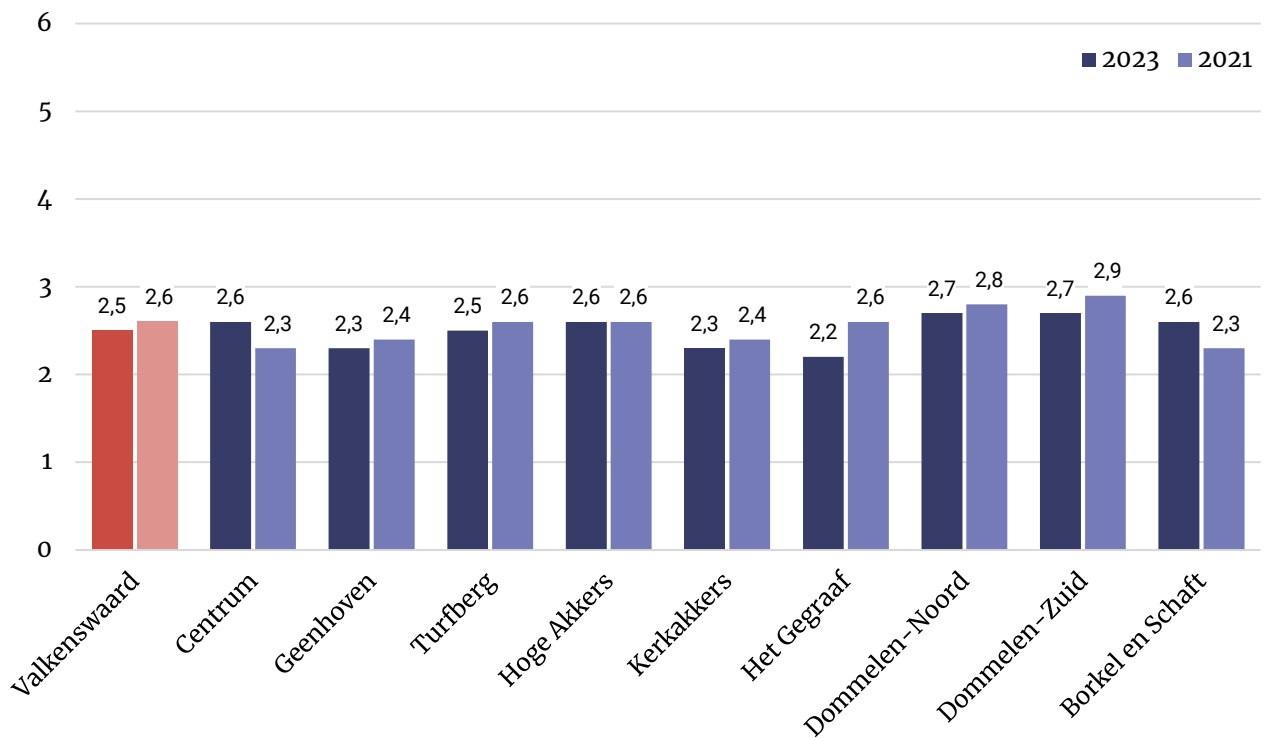
Zeven op de tien inwoners van Valkenswaard kiezen sterke wachtwoorden om digitale gegevens te beschermen. Ruim de helft van de inwoners (55%) gebruikt een virusscanner en de helft voert regelmatig updates uit of maakt back-ups. Het gebruik van een wachtwoordmanager komt het minst voor van de zes maatregelen voor online preventie (14%) en het gebruik is minder dan in de referentiegebieden. Wel is het gebruik van een wachtwoordmanager toegenomen ten opzichte van 2021 in Valkenswaard. Een firewall wordt door 37 procent van de inwoners gebruikt, wat minder vaak is dan in 2021.

De somscore voor online preventie bedraagt in Valkenswaard 2,5 (van maximaal zes maatregelen) en is daarmee vergelijkbaar met 2021 en eveneens vergelijkbaar met de referentiegebieden.

70% van de inwoners kiest sterke wachtwoorden die moeilijk te raden zijn. Landelijk wordt deze maatregel vaker genomen (73%).

Figuur 7.9 – Online preventie per wijk (somscore 0-6)

De somscore voor online preventie bedraagt 2,2 in Het Gegraaf. Deze score is gedaald ten opzichte van 2021. De score is lager dan gemiddeld in Valkenswaard, als gevolg van minder gebruik van een virusscanner of firewall. In de overige wijken ligt de somscore rond het gemeentelijke gemiddelde, al wordt in Kerkkackers, net als in Het Gegraaf relatief weinig gebruik gemaakt van een firewall of virusscanner.

Hoewel de somscore in Dommelen-Zuid niet significant afwijkt van de gemeente, scoort de wijk betrekkelijk hoog op twee van de onderliggende maatregelen voor online preventie, namelijk het gebruik van een wachtwoordmanager en het gebruik van een firewall.

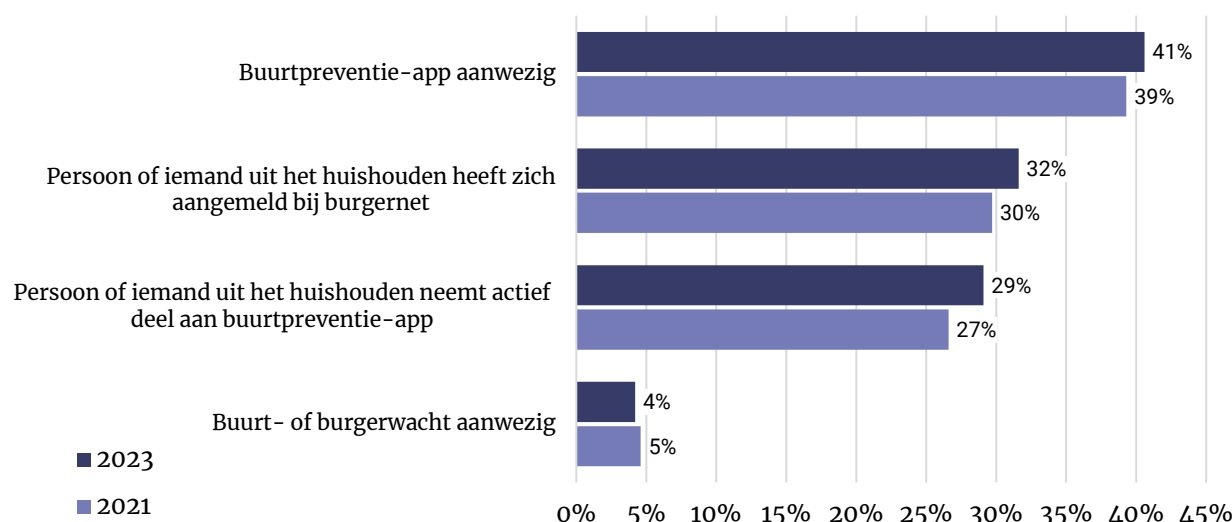
Tabel 7.3 – Online preventie per wijk (percentage gebruikt)

	Sterk, moeilijk te raden wachtwoord	Wachtwoord regelmatig veranderen	Gebruik wachtwoord-manager	Gebruik virusscanner	Gebruik firewall	Updates uitvoeren of back-ups maken
Centrum	70%	27%	13%	59%	42%	51%
Geenhoven	72%	22%	11%	49%	32%	44%
Turfberg	73%	27%	9%	56%	35%	48%
Hoge Akkers	69%	25%	13%	58%	38%	56%
Kerkakkers	71%	28%	17%	45%	30%	45%
Het Gegraaf	64%	21%	13%	46%	28%	44%
Dommelen-Noord	68%	35%	13%	59%	39%	53%
Dommelen-Zuid	69%	27%	21%	55%	46%	55%
Borkel en Schaft	66%	27%	17%	60%	38%	55%
Valkenswaard	70%	27%	14%	55%	37%	50%

7.4 Buurtpreventie

In de Veiligheidsmonitor zit ook een vragenblok over verschillende vormen van buurtpreventie. Inwoners van de gemeente Valkenswaard kunnen aangeven of er buurt- of burgerwacht en/of WhatsApp-buurtpreventie aanwezig is en of er iemand uit het huishouden actief deelneemt aan een buurtpreventie-app of zich heeft aangemeld bij Burgernet (Figuur 7.10).

Figuur 7.10 – Buurtpreventie (percentage)

Volgens ongeveer vier op de tien inwoners van Valkenswaard (41%) is er in hun buurt een buurtpreventie-app aanwezig. Door 29 procent van de inwoners wordt zelf of door iemand anders in het huishouden actief aan de buurtpreventie-app deelgenomen. Bij een derde van de inwoners (32%) is men zelf, of iemand anders uit het huishouden aangemeld bij Burgernet. Dit is vaker dan in de veiligheidsregio en in het basisteam waar respectievelijk 24 en 28 procent zich bij Burgernet heeft aangesloten. Daarentegen is er volgens 4 procent van de inwoners een buurt- of burgerwacht aanwezig, wat significant *minder vaak* het geval is dan in de drie referentiegebieden.

Zowel de *aanwezigheid* van een buurtpreventie-app als de mate van *actieve deelname* daaraan is in Valkenswaard groter dan landelijk. Echter, ten opzichte van het basisteam zijn zowel de aanwezigheid als deelname kleiner.

Voor alle vier de vormen van buurtpreventie zijn de uitkomsten van 2023 voor Valkenswaard vergelijkbaar met 2021, er zijn geen significante ontwikkelingen op gemeenteniveau.

In de wijk Centrum scoren drie van de vier vormen van buurtpreventie lager dan gemiddeld in Valkenswaard. Zo is in Centrum, net als in Geenhoven en Het Gegraaf minder vaak WhatsApp-buurtpreventie aanwezig en heeft men zich daar bovendien minder vaak bij aangemeld. In de wijken Dommelen-Zuid en Borkel en Schaft is zowel de aanwezigheid als het gebruik hiervan juist *betrekkelijk vaak* aan de orde.

Ten opzichte van 2021 beschikken inwoners van Centrum nu vaker over een buurtpreventie-app. Ditzelfde geldt voor Turfberg, waar men daar tevens vaker dan in 2021 actief aan deelneemt.

Tabel 7.4 – Buurtpreventie per wijk (percentage aanwezig of percentage deelname)

	Heeft WhatsApp buurtpreventie	Aangemeld bij WhatsApp buurtpreventie	Aangemeld bij Burgernet	Heeft buurt- of burgerwacht
Centrum	23%	16%	31%	1%
Geenhoven	30%	21%	28%	4%
Turfberg	48%	36%	37%	7%
Hoge Akkers	45%	37%	33%	4%
Kerkakkers	43%	29%	27%	7%
Het Gegraaf	19%	12%	27%	3%
Dommelen-Noord	35%	24%	28%	3%
Dommelen-Zuid	60%	42%	36%	6%
Borkel en Schaft	64%	48%	33%	3%
Valkenswaard	41%	29%	32%	4%

Burgers en politie

8 Burgers en politie

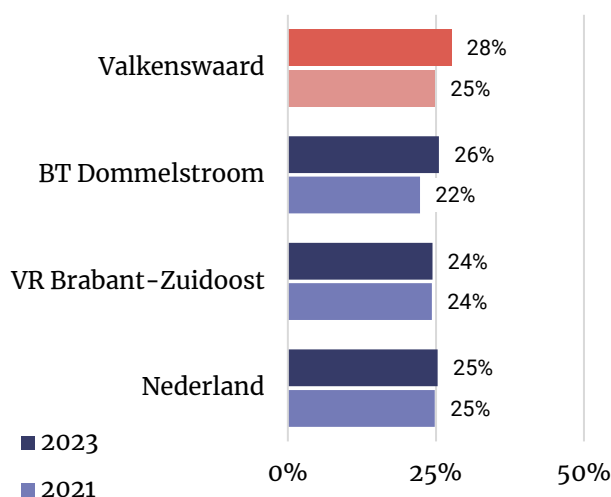
In dit hoofdstuk staat de tevredenheid over het functioneren van de politie centraal. Allereerst wordt de tevredenheid over contacten tussen burgers en de politie beschreven (par. 8.1), en vervolgens de bejegening bij de laatste controle door de politie (par. 8.2). Daarna beschrijft dit hoofdstuk het functioneren van de politie in de buurt (par. 8.3) en het functioneren van de politie in het algemeen (par. 8.4).

8.1 Contacten burgers met politie

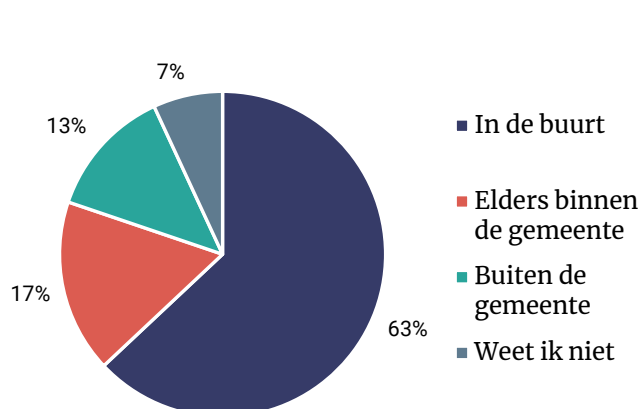
Deze paragraaf beschrijft de contacten van de inwoners van Valkenswaard met de politie. Achtereenvolgens gaan we in op het percentage dat contact heeft gehad, de reden(en) hiervoor en de tevredenheid over dit contact.

Figuur 8.1 laat het percentage inwoners zien dat contact heeft gehad met de politie in de afgelopen twaalf maanden in vergelijking met de referentiegebieden. In Figuur 8.2 wordt voor het laatste contact met de politie getoond of dat in de buurt, elders in de gemeente of buiten de gemeente was.

Figuur 8.1 – Contact met de politie

Figuur 8.2 – Contact met de politie (basis: inwoners die contact met de politie hebben gehad)

In Valkenswaard had 28 procent van de inwoners in de twaalf maanden voorafgaand aan het onderzoek contact met de politie. In bijna twee derde van de gevallen ging het om de politie in de buurt (63%). In de referentiegebieden hadden inwoners relatief minder contact met de politie in de buurt en meer met politie buiten de eigen gemeente dan in Valkenswaard. De verhoudingen liggen anders in de referentiegebieden. De mate van contact met de politie is in Valkenswaard vergelijkbaar met 2021.

Tabel 8.1 gaat verder in op het contact dat inwoners hebben gehad met de politie. Waarom hebben zij contact gehad en op wiens initiatief? In ruim de helft van de gevallen was een aangifte of melding de reden voor het contact. In de meeste gevallen (88%) vond het contact met de politie plaats op initiatief van de burger. Dit is vaker het geval dan landelijk (84%). In Valkenswaard vond het contact met de politie ook vaker dan in 2021 plaats op initiatief van de burger.

Tabel 8.1 – Reden en initiatief contact (basis: inwoners die contact met politie hebben gehad)

REDEN CONTACT	%	INITIATIEF CONTACT	%
Bekeuring of waarschuwing	10%	Politie	12%
Aangifte of melding	54%	Burger	88%
Andere contacten	36%		

Tevredenheid

Aan de inwoners van Valkenswaard die in het afgelopen jaar contact hadden met de politie is gevraagd of zij tevreden zijn over hun laatste contact met de politie. Hieruit blijkt dat bijna driekwart (71%) van de burgers (zeer) tevreden is over dat contact. Dit is vergelijkbaar met de landelijke tevredenheid en die in de veiligheidsregio Brabant-Zuidoost. In het basisteam Dommelstroom is de tevredenheid over het contact met de politie echter groter (78%). In Valkenswaard is de tevredenheid over het contact met de politie vergelijkbaar met 2021.

71% van de inwoners is tevreden over het contact met de politie.

Inwoners die minder tevreden waren konden aangeven wat hiervoor de redenen waren. Hieruit komt een top 3 van redenen voor ontevredenheid over contact met de politie. Let op: deze resultaten zijn indicatief vanwege een beperkte steekproefomvang van inwoners die ontevreden waren over hun contact met de politie. Slecht 3 procent van de inwoners van Valkenswaard had punten waar zij minder tevreden over waren bij hun laatste politiecontact.

Nr. 1: 61%

Problemen niet opgelost

Nr.2: 39%

Politie nam mij niet serieus of was niet geïnteresseerd

Nr. 3: 23%

Achteraf niet/onvoldoende op de hoogte gehouden

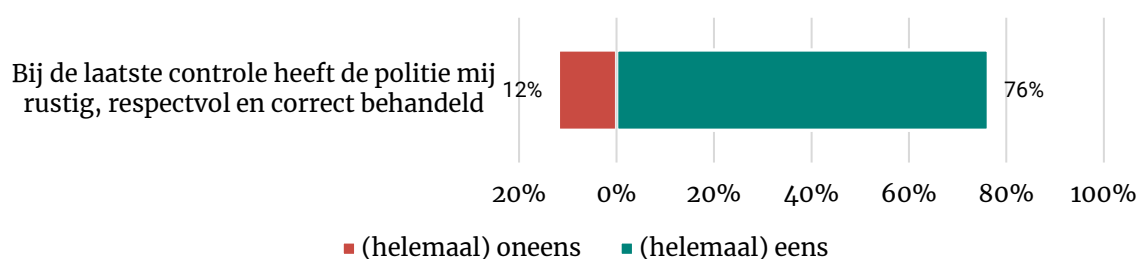

8.2 Controle door de politie

In de Veiligheidsmonitor 2023 is voor het eerst aan inwoners gevraagd of zij in de afgelopen twaalf maanden zijn gecontroleerd door de politie. In de gemeente Valkenswaard is dit het geval voor 7 procent van de inwoners. Aan deze groep inwoners is vervolgens de volgende uitspraak voorgelegd: 'bij de laatste controle heeft de politie mij rustig, respectvol en correct behandeld' (Figuur 8.3).

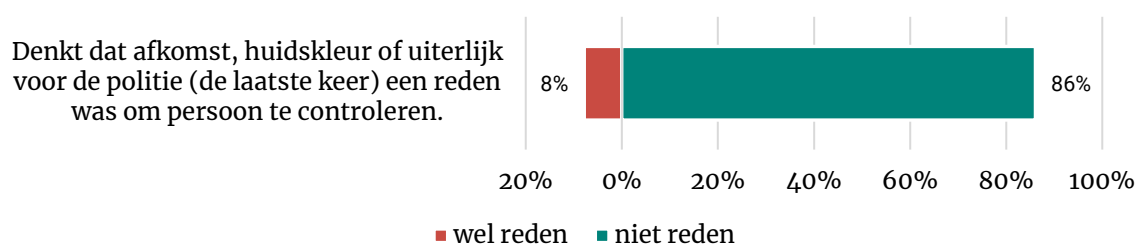
In Valkenswaard geeft 76 procent van de inwoners die in het afgelopen jaar zijn gecontroleerd door de politie aan dat zij het (helemaal) eens zijn met deze stelling. Dit aandeel is vergelijkbaar in de referentiegebieden. Daarnaast geeft men ook ongeveer even vaak als in de referentiegebieden aan dat de politie heeft verteld wat de reden was voor de controle.

Figuur 8.3 – Controle door de politie (basis: inwoners die zijn gecontroleerd door de politie)

Aan de groep inwoners die in de afgelopen twaalf maanden is gecontroleerd door de politie, is ook gevraagd of zij denken dat hun afkomst, huidskleur of uiterlijk voor de politie (bij de laatste controle) een reden was om hen te controleren. Bij deze vraag gaf 8 procent van de gecontroleerde inwoners aan dat zij vermoedden dat dit het geval was (Figuur 8.4). Dit aandeel is vergelijkbaar in de referentiegebieden.

Figuur 8.4 – Reden voor controle door de politie (basis: inwoners die zijn gecontroleerd door de politie)

8.3 Functioneren politie in de buurt

Over het functioneren van de politie in de buurt zijn aan inwoners verschillende vragen gesteld. Allereerst is inwoners gevraagd een algemeen oordeel te geven over het functioneren van de politie in de buurt. Vervolgens is aan de inwoners gevraagd naar hun oordeel over de zichtbaarheid van de politie in de buurt. Ten slotte zijn een aantal stellingen voorgelegd die verder inzoomen op het functioneren van de politie in de woonbuurt.

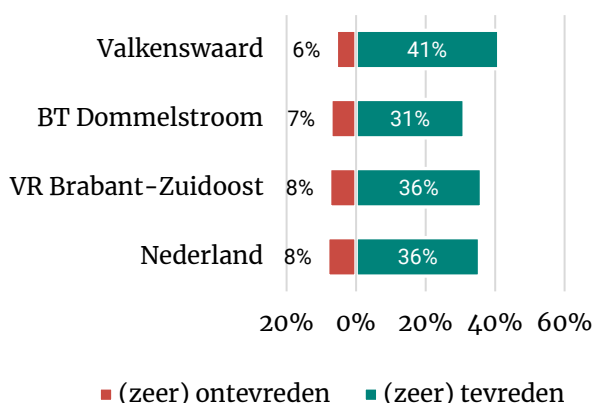
Tevredenheid

Figuur 8.5 en Figuur 8.6 geven het oordeel van inwoners over het functioneren en de zichtbaarheid van de politie weer op gemeenteniveau, in Figuur 8.7 en Figuur 8.8 staat de tevredenheid over het functioneren en de zichtbaarheid van de politie per wijk.

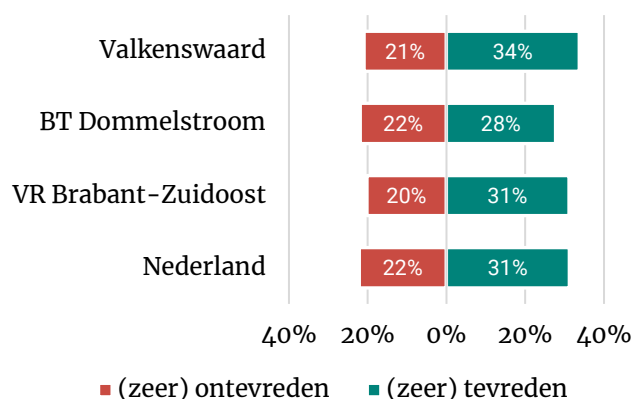
In Valkenswaard zijn vier op de tien inwoners (41%) (zeer) tevreden over het *functioneren* van de politie in de buurt. Dit aandeel is vergelijkbaar met 2021. De tevredenheid over het functioneren van de politie in de buurt is in Valkenswaard hoger dan in de referentiegebieden.

In Valkenswaard is 34 procent (zeer) tevreden over de *zichtbaarheid* van de politie in de buurt. De beoordeling is significant hoger dan landelijk en in basisteam Dommelstroom. Landelijk heeft 31 procent een positief oordeel over de zichtbaarheid van de politie, tegenover 28 procent in basisteam Dommelstroom. De tevredenheid over de zichtbaarheid van de politie in de buurt is in Valkenswaard vergelijkbaar met 2021.

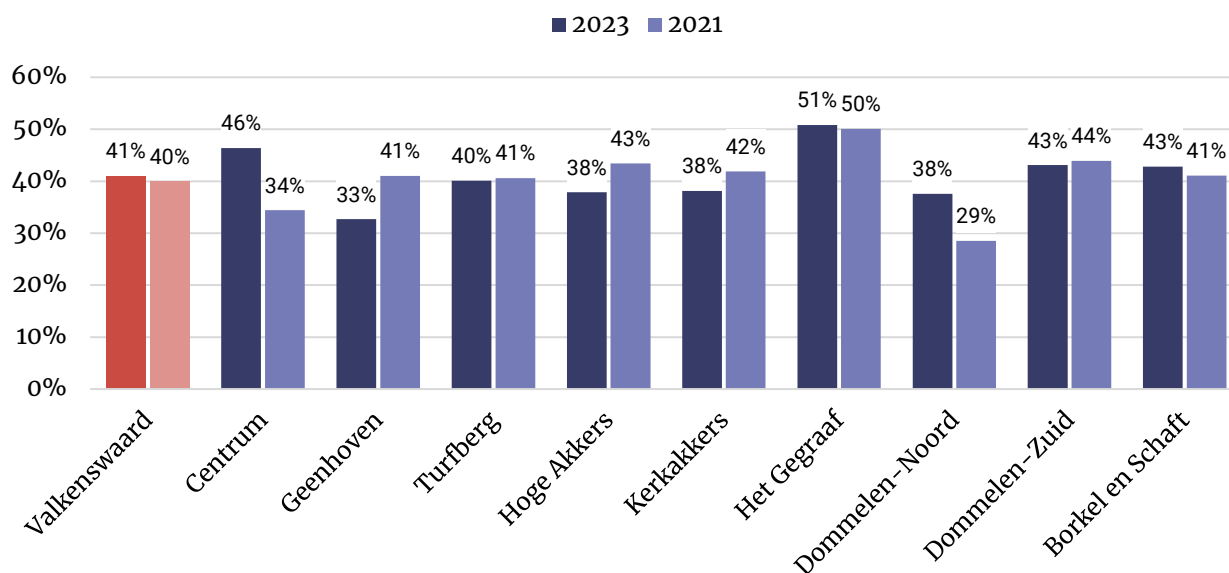
Figuur 8.5 – Oordeel over functioneren politie buurt

Figuur 8.6 – Oordeel over zichtbaarheid politie buurt

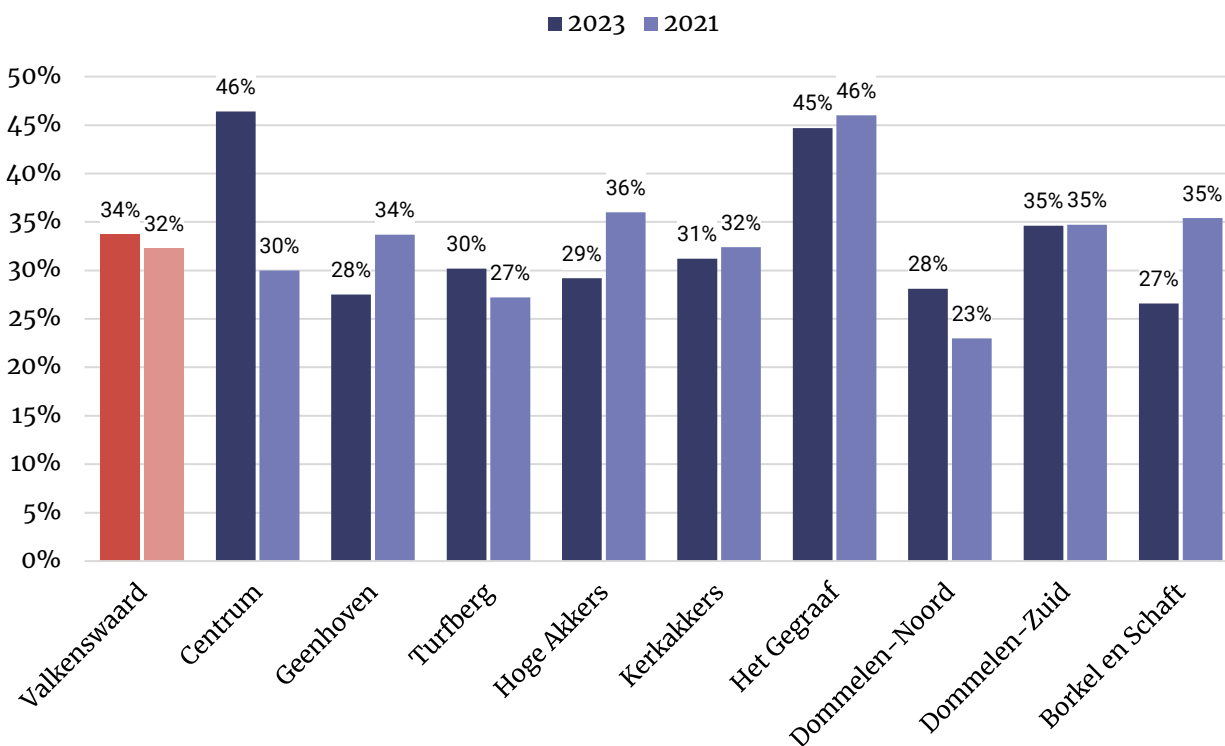
Figuur 8.7 – Tevredenheid over functioneren politie in de buurt (percentage (zeer) tevreden)

In Het Gegraaf hebben inwoners een *hogere* mate van tevredenheid over het functioneren van de politie in de buurt (51%) dan gemiddeld in Valkenswaard. Andersom zijn inwoners van Geenhoven daar met 33 procent juist *minder* tevreden over. Ten opzichte van 2021 is in Centrum het oordeel over het functioneren van de politie in de buurt toegenomen. In de overige wijken is de tevredenheid gelijk gebleven.

Over de *zichtbaarheid* van de politie in de buurt zijn inwoners van Centrum in 2023 positiever dan in 2021. In de andere wijken is de tevredenheid gelijk gebleven. Zowel in Centrum als in Het Gegraaf is de tevredenheid groter dan gemiddeld in Valkenswaard.

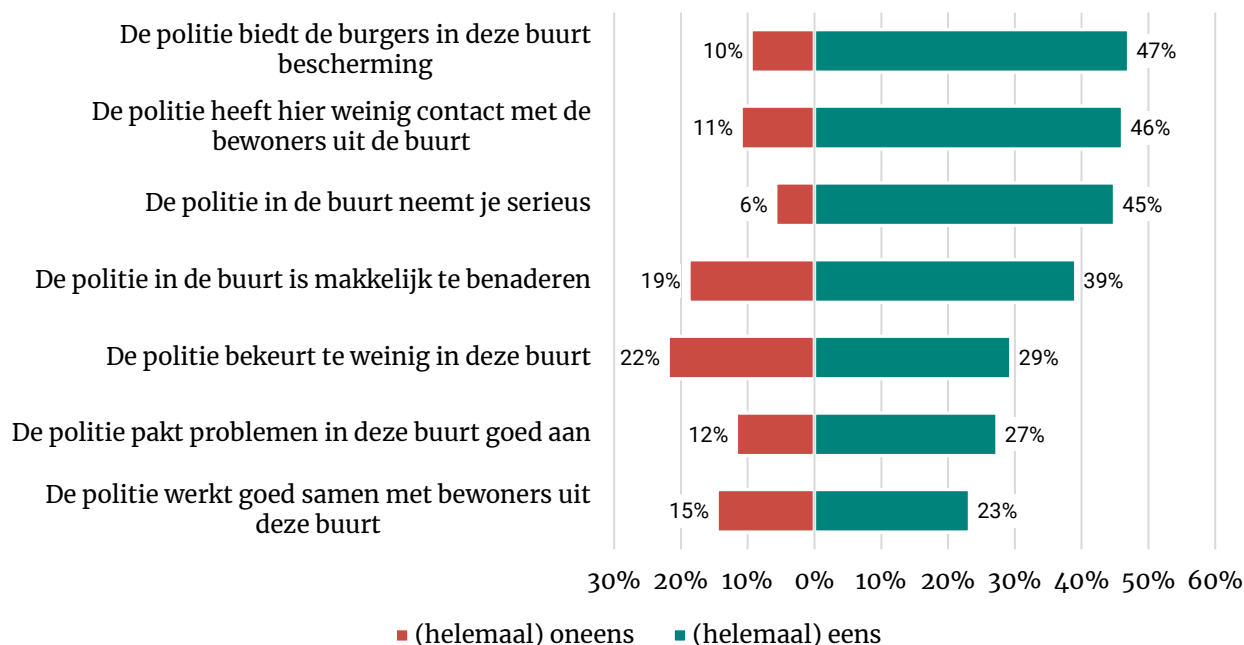
Figuur 8.8 – Tevredenheid over zichtbaarheid politie in de buurt (percentage (zeer) tevreden)

Stellingen over het functioneren van de politie

Naast een algemeen oordeel over het functioneren en de zichtbaarheid van de politie in de buurt is aan de inwoners een aantal stellingen voorgelegd over het functioneren van de politie in de buurt. Figuur 8.9 geeft het percentage inwoners weer dat het (helemaal) eens of (helemaal) oneens is met de stellingen.

Figuur 8.9 – Stellingen over functioneren politie in de buurt (basis: inwoners met oordeel over functioneren)

Bijna de helft van de inwoners met een oordeel over het functioneren van de politie in de buurt vindt dat de politie de burgers in de buurt bescherming biedt (47%). Tegelijk is 46 procent van mening dat de politie weinig contact heeft met inwoners uit de buurt. Een relatief klein deel van de burgers is van mening dat problemen in de buurt goed worden aangepakt door de politie (27%) of dat de politie goed samenwerkt met inwoners uit de buurt (23%).

In Valkenswaard worden de stellingen over het functioneren van de politie in de buurt positiever beoordeeld dan landelijk en in het basisteam Dommelstroom. Zo vindt men vaker dat de politie de burgers in de buurt bescherming biedt en de problemen in de buurt goed aanpakt. Daarnaast ervaren inwoners in sterkere mate dat de politie makkelijk te benaderen is en de burgers serieus neemt. Ook ten opzichte van de veiligheidsregio is het beeld van het functioneren van de politie op diverse vlakken positiever.

Vergeleken met 2021 is in Valkenswaard de beoordeling van drie stellingen verbeterd. Burgers onderschrijven nu in sterkere mate dat de politie makkelijk te benaderen is en aan de burgers bescherming biedt. Daarnaast is het aandeel dat vindt dat de politie weinig contact heeft met de inwoners afgenomen.

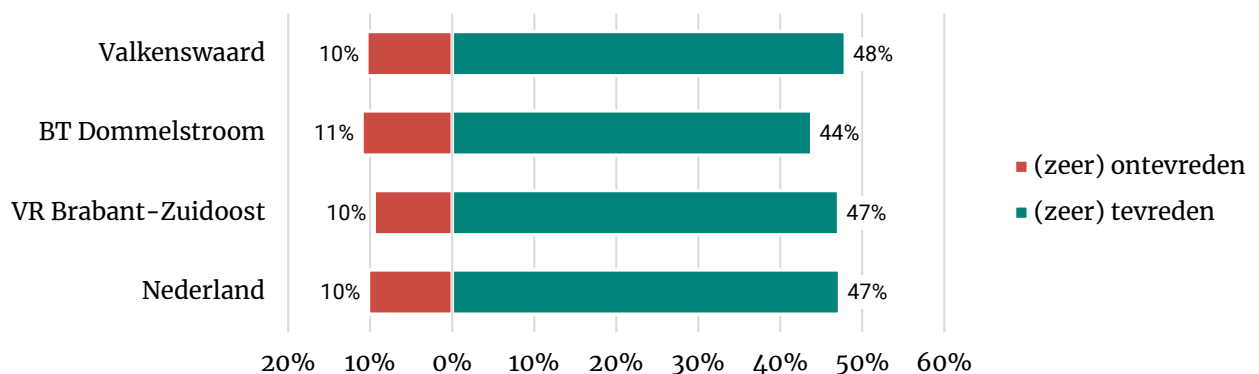
8.4 Functioneren politie in het algemeen

In deze laatste paragraaf van dit hoofdstuk staat het functioneren van de politie in het algemeen centraal. Inwoners van Valkenswaard is gevraagd om een oordeel te geven over het functioneren van de politie in het algemeen (Figuur 8.10).

In Valkenswaard is bijna de helft van de burgers tevreden over het functioneren van de politie in het algemeen (48%). Dit aandeel is afgenomen ten opzichte van 2021 (52%).

Landelijk is de tevredenheid over het functioneren van de politie in het algemeen ongeveer even groot als in Valkenswaard, maar in basisteam Dommelstroom zijn inwoners significant minder tevreden.

Figuur 8.10 – Tevredenheid over het functioneren van de politie in het algemeen

Trends en patronen in de landelijke Veiligheidsmonitor

9 Bijlage - Trends en patronen in de landelijke Veiligheidsmonitor

Deze samenvatting van trends en patronen in de landelijke Veiligheidsmonitor is bedoeld voor het gemak van de lezer en om de resultaten uit het rapport in een breder perspectief te plaatsen.

9.1 Landelijke trends in de Veiligheidsmonitor

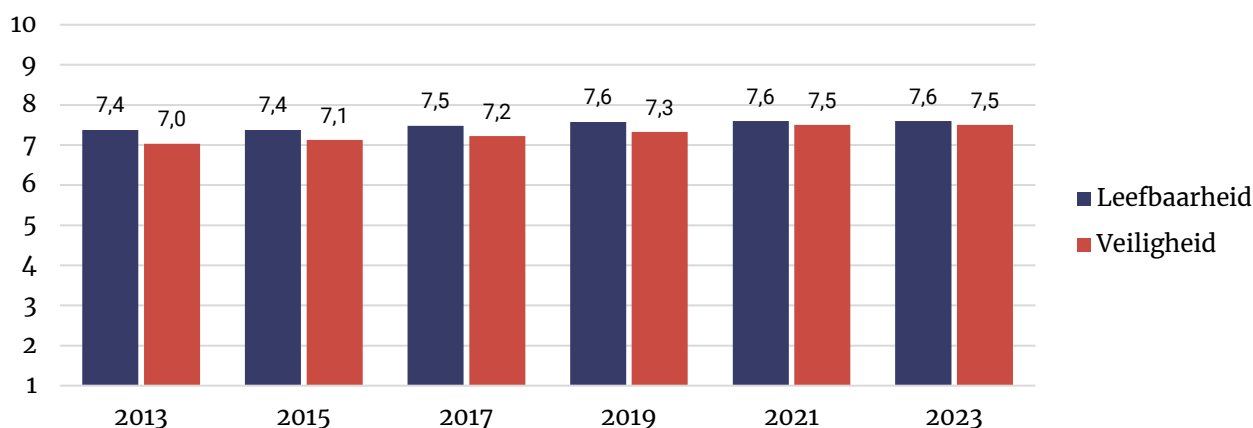
In het eerste hoofdstuk van deze bijlage worden de belangrijkste landelijke trends uit de Veiligheidsmonitor samengevat. Deze trends staan uitgebreid beschreven in de landelijke rapportage ([CBS, 2024](#)).

Beoordeling leefbaarheid en veiligheid

Het rapportcijfer voor veiligheid in de buurt liet tot en met 2021 een stijgende trend zien. Gemiddeld werden Nederlanders steeds positiever over hoe veilig wonen het is in de buurt. Tussen 2021 en 2023 is de waardering voor de veiligheid in de buurt gestabiliseerd. In beide jaren ligt het gemiddelde rapportcijfer op 7,5 (CBS, p. 16).

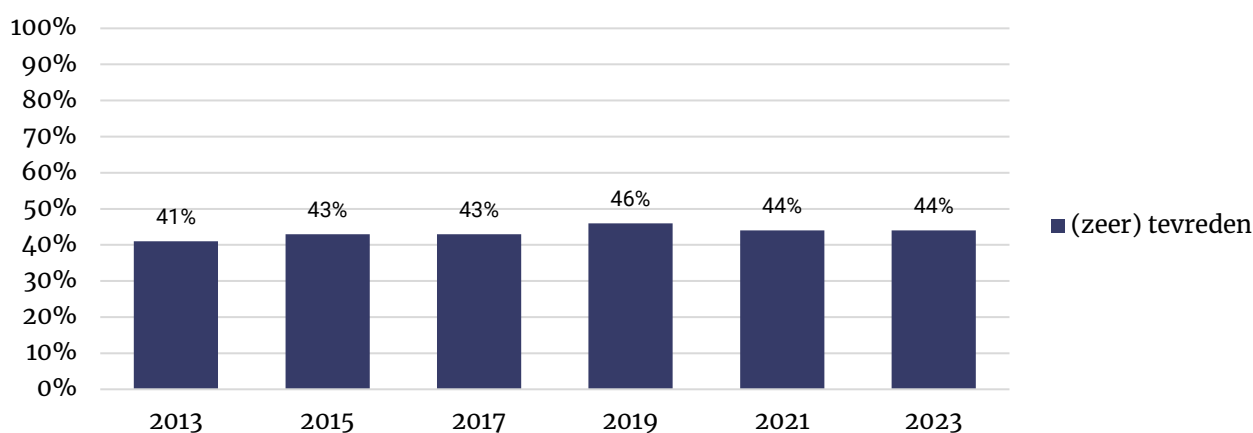
Het rapportcijfer voor de leefbaarheid van de woonbuurt liet in de periode 2015–2019 eveneens een (lichte) stijgende trend zien. Vanaf 2019 is sprake van een stabilisatie. Nederlanders beoordelen de leefbaarheid van hun woonbuurt in 2019, 2021 en 2023 gemiddeld met het rapportcijfer 7,6 (p. 94).

Figuur 9.1 – Rapportcijfers leefbaarheid en veiligheid woonbuurt, trend 2013-2023

De mate van tevredenheid die Nederlanders ervaren over het functioneren van de gemeente wat betreft haar aanpak van leefbaarheid en veiligheid is in 2023 niet veranderd ten opzichte van 2021 en ligt op 44 procent dat (zeer) tevreden is. Tot en met 2019 was er sprake van een positieve trend wat betreft het aandeel inwoners dat (zeer) tevreden is over hoe de eigen gemeente functioneert op het gebied van veiligheid en leefbaarheid. In 2013 gaf 41 procent van de Nederlanders aan (zeer) tevreden te zijn over dit functioneren, terwijl in 2019 de gemiddelde tevredenheid op 46 procent lag.

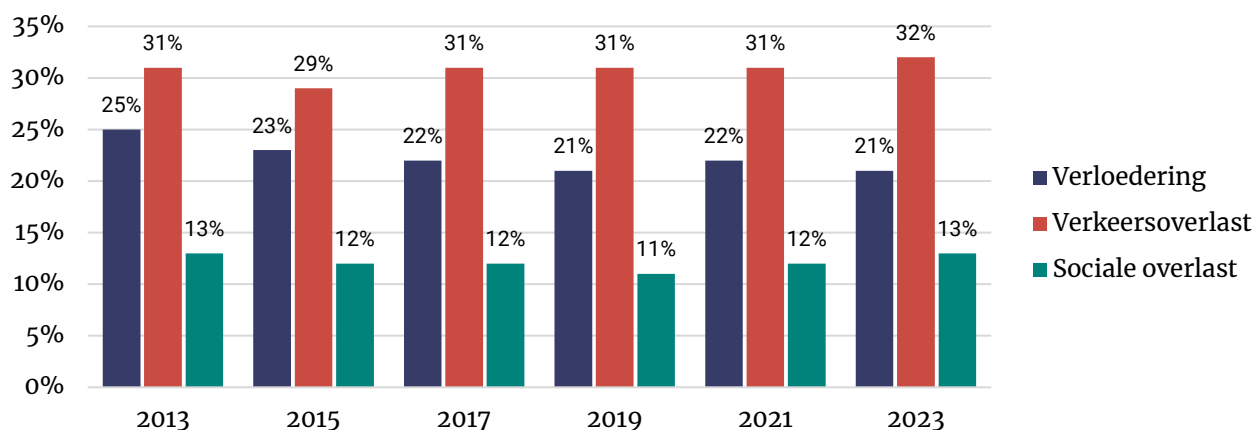
Figuur 9.2 – Oordeel functioneren gemeente op aanpak leefbaarheid en veiligheid, trend 2013-2023

Overlast

In 2023 heeft 45 procent van de Nederlanders zelf veel overlast ervaren van één of meerdere vormen van overlast die voor kunnen komen in de woonbuurt. Dit is vergelijkbaar met 2021. In 2023 is er sprake van een lichte toename van de ervaren sociale overlast ten opzichte van 2021. Ook tussen 2019 en 2021 nam sociale overlast al toe. Het aandeel Nederlanders dat veel sociale overlast ervaart in de woonbuurt ligt nu weer op het niveau van 2013 (13%). De ervaren verkeersoverlast is over de gehele periode 2013-2023 nagenoeg gelijk gebleven. De ervaren fysieke verloedering is in 2023 ongeveer gelijk gebleven ten opzichte van 2021 (21% tegenover 22%), maar ligt lager dan 10 jaar geleden (toen 25%).

Figuur 9.3 – Ervaren overlast in de buurt, trend 2013-2023

Veiligheidsbeleving

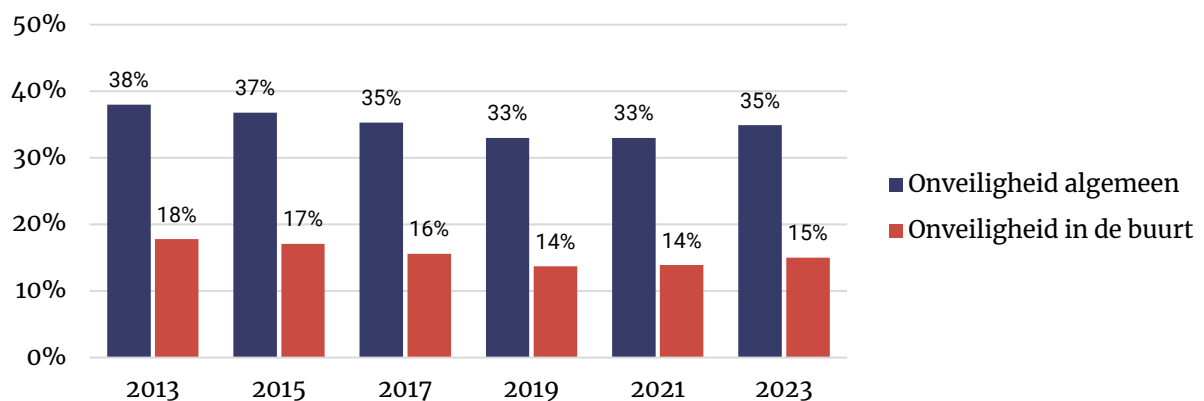
In 2023 geeft 15 procent van de Nederlanders aan zich weleens onveilig te voelen in de eigen buurt (p. 27). Dit betreft een stijging ten opzichte van 2021, toen dit aandeel 14 procent bedroeg. In de periode 2013 en 2019 was er sprake van een afname in de onveiligheidsgevoelens van Nederlanders in de eigen buurt (van 18% naar 14%).

In de Veiligheidsmonitor wordt naast de veiligheidsbeleving in de buurt ook gevraagd naar de veiligheidsbeleving van Nederlanders in algemene zin. Meer dan een derde van de Nederlanders (35%) geeft aan dat zij zich in het algemeen weleens onveilig voelen. Dit aandeel is hiermee ruim twee keer zo groot als het aandeel dat zich weleens onveilig voelt in de eigen buurt (p. 27). In 2021 gaf 33 procent van de Nederlanders aan zich weleens onveilig te voelen in algemene zin. Het aandeel Nederlanders met algemene onveiligheidsgevoelens ligt in 2023 dus hoger dan in 2021, maar lager dan in 2013 (toen 38%).

Het percentage inwoners dat zich vaak onveilig voelt ligt voor zowel de veiligheidsbeleving in de eigen buurt als in algemene zin op 2 procent. Voor de algemene veiligheidsbeleving is dit een stabilisatie, bij de veiligheidsbeleving in de buurt is er sprake van een lichte stijging ten opzichte van 2021 (p. 27).

Figuur 9.4 – Onveiligheidsgevoel, trend 2013-2023

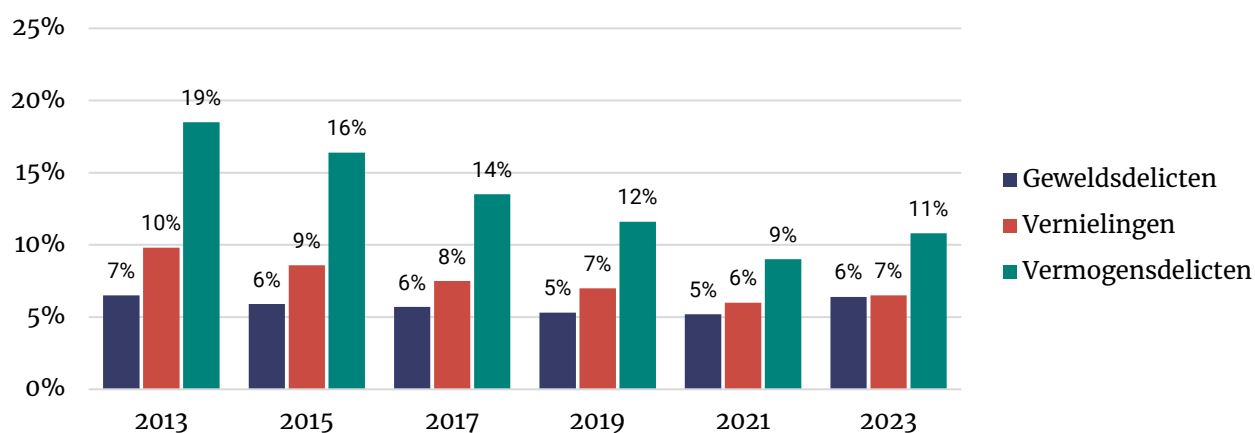

Slachtofferschap traditionele criminaliteit

In totaal is een op de vijf Nederlanders (20%) in 2023 slachtoffer geworden van een of meerdere vormen van traditionele criminaliteit (gewelddelicten, vermogensdelicten of vernielingen). Dit is een duidelijke stijging ten opzichte van 2021, toen het totale slachtofferschap 17 procent bedroeg (p. 36). Net zoals in eerdere jaren kwamen vermogensdelicten het vaakst voor (gestegen van 9% naar 11%), gevolgd door vernielingen (gestegen van 6% naar 7%) en gewelddelicten (gestegen van 5% naar 6%). De stijging is relatief het sterkst bij gewelddelicten (p. 38). Tussen 2013 en 2021 vertoonden vermogensdelicten en vandalismedelicten nog een dalende trend. Het slachtofferschap gewelddelicten ligt in 2023 weer op het niveau van 2015 en 2017 (6%).

Een slachtoffer van traditionele criminaliteit kan bij de politie melding of aangifte doen van het delict. In 2023 is 33 procent van alle ondervonden delicten traditionele criminaliteit bij de politie gemeld en van 27 procent werd aangifte gedaan (p. 45). Deze percentages zijn lager dan in 2021 toen 35 procent van alle delicten werd gemeld en van 29 procent aangifte werd gedaan. In 2021 was de aangiftebereidheid na een lange periode van daling (2013-2019) toegenomen. Deze stijging zet in 2023 dus niet door.

Figuur 9.5 – Persoonlijk slachtofferschap traditionele criminaliteit, trend 2013-2023

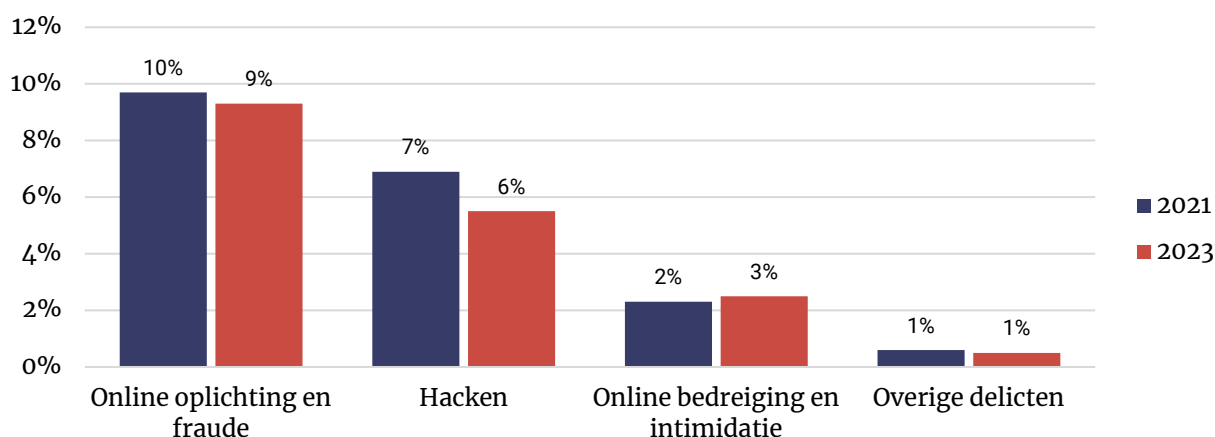
Online criminaliteit

In 2023 is 16 procent van de Nederlanders slachtoffer geworden van online criminaliteit (p. 48). Het slachtofferschap is hiermee afgenomen ten opzichte van 2021 (daling van 17% naar 16%). De daling is met name zichtbaar bij slachtofferschap hacken (van 7% naar 6%).

Aangezien de vragen gericht op online criminaliteit in de Veiligheidsmonitor 2021 grondig zijn veranderd ten opzichte van eerdere edities, kunnen de percentages slachtofferschap niet worden vergeleken met de metingen voor 2021. In de landelijke rapportage voor de Veiligheidsmonitor 2021 (CBS, 2022) is een benadering gedaan van de ontwikkeling tussen 2013 en 2021. Hieruit blijkt dat online criminaliteit tussen 2013 en 2021 een stijgende lijn vertoont. De toename was vooral duidelijk vanaf 2018 en het sterkst bij aankoopfraude. Maar tussen 2021 en 2023 was er dus sprake van een daling.

Van alle slachtoffers van online criminaliteit heeft 46 procent bij een instantie gemeld wat hen is overkomen, 17 procent heeft aangifte gedaan bij de politie. Een melding bij online pesten, stalken en shamesexting kan ook gedaan zijn bij familie, vrienden, op school of op het werk. In het geval van online bedreiging gaat het uitsluitend om melding bij de politie.

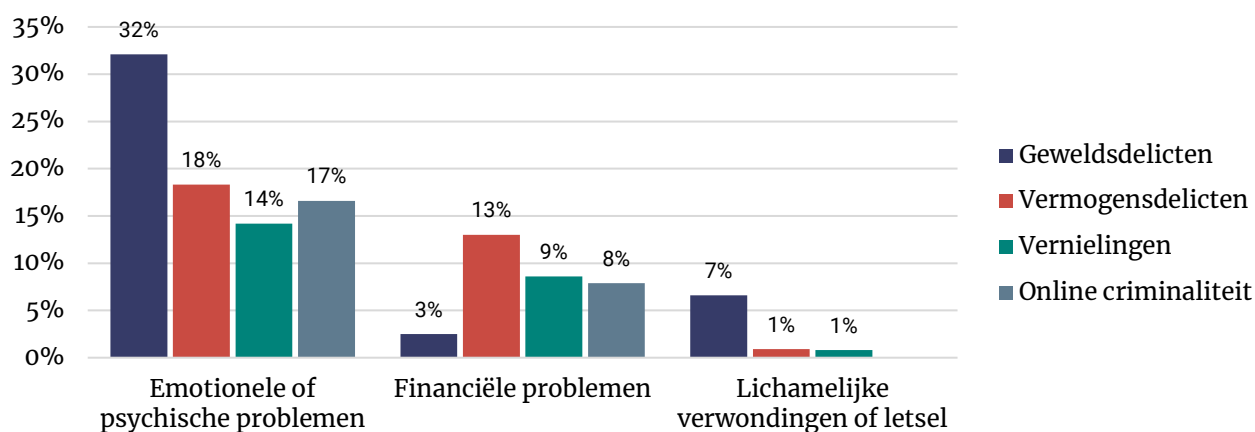
Figuur 9.6 – Persoonlijk slachtofferschap online criminaliteit, ontwikkeling 2021-2023

Gevolgen van criminaliteit

Meer dan een kwart van de slachtoffers van traditionele criminaliteit (28%) en een vijfde van de slachtoffers van online criminaliteit (21%) geeft aan emotionele, lichamelijke of financiële problemen te ondervinden als gevolg van het delict waar zij slachtoffer van zijn geworden (CBS, 2024, p. 43). Gewelddelicten leidden het vaakst tot één van deze gevolgen (35%). Net als in 2021 kwamen emotionele of psychische problemen het vaakst voor: 22 procent van de slachtoffers kreeg hier mee te maken. Bij alle type delicten ondervonden slachtoffers het vaakst emotionele of psychische problemen. Er zitten grote verschillen in de gevolgen tussen type online criminaliteit. Bij phishing is het percentage inwoners dat financieel in de problemen komt het grootst. Hacken en aankoopfraude bezorgen slachtoffers het minst vaak problemen.

Figuur 9.7 – Gevolgen criminaliteit naar type delict, 2023

Preventie

Het preventieve gedrag van inwoners varieert tussen meer en minder verstedelijkte gebieden. In stedelijke buurten nemen inwoners minder voorzorgsmaatregelen om te voorkomen dat ze slachtoffer worden van criminaliteit, bijvoorbeeld 's avonds licht laten branden bij afwezigheid, dan in niet-stedelijke buurten, zoals op het platteland (p. 72). Een soortgelijk patroon is zichtbaar bij de voorzieningen die inwoners treffen voor het beveiligen van hun woning. In sterk stedelijke buurten heeft bijvoorbeeld 28 procent van de inwoners buitenverlichting met sensor, terwijl dit aandeel in niet-stedelijke buurten op 65 procent ligt.

De mate van WhatsApp-buurtpreventie wordt groter naarmate de stedelijkheid van een gebied afneemt. Het aandeel inwoners dat zegt dat er WhatsApp-buurtpreventie aanwezig is, is in niet-stedelijke buurten 2,5 keer zo groot als in zeer stedelijke buurten, namelijk 48 procent tegenover 19 procent (p. 77). Ook de deelname aan WhatsApp-buurtpreventie wordt kleiner naarmate de stedelijkheid van een gebied toeneemt. Deze patronen komen overeen met de patronen die zichtbaar waren in 2021.

Het totale gebruik van maatregelen om digitale gegevens te beschermen is niet veranderd ten opzichte van 2021. Wel wordt het gebruik van sterke wachtwoorden en een wachtwoordmanager iets vaker gedaan, terwijl minder Nederlanders een virusscanner of firewall gebruiken (p. 78).

9.2 Patronen in de Veiligheidsmonitor

In het tweede hoofdstuk van deze bijlage bespreken we een aantal patronen in de landelijke Veiligheidsmonitor in de resultaten uitgesplitst naar geslacht, leeftijd en stedelijkheid. Dit is een samenvatting van de patronen die in het landelijke rapport worden beschreven. Meer informatie en cijfermateriaal is beschikbaar via Statline van CBS of Ipsos I&O.

Leefbaarheid en buurtoverlast

De tevredenheid van Nederlanders over het functioneren van de gemeentelijke aanpak van leefbaarheid en veiligheid vertoont geen duidelijke verschillen naar de mate van stedelijkheid van het gebied (p. 16). Dit was in 2021 ook het geval. In de 70.000+ -gemeenten is het percentage inwoners dat tevreden is over de gemeentelijke aanpak (42%) ook vergelijkbaar met het landelijk gemiddelde (44%).

Net zoals in eerdere jaren is de zichtbaarheid van handhavers in de buurt groter in stedelijke gemeenten dan in minder stedelijke gemeenten. Ook de tevredenheid over het functioneren van gemeentelijke handhavers neemt toe naarmate een gemeente meer stedelijk is. In niet-stedelijke gemeenten is 20 procent van de inwoners (zeer) tevreden over het functioneren van gemeentelijke handhavers, in zeer stedelijke gemeenten ligt dit op 27 procent (p. 20).

In gebieden die meer verstedelijkt zijn, ervaren inwoners meer buurtoverlast (p. 23). Ook het inwonertal heeft invloed op de ervaren overlast. Hoe groter de gemeente hoe meer inwoners aangeven buurtoverlast te ervaren. In de 70.000+ -gemeenten ervaart de helft van de inwoners veel buurtoverlast, terwijl het gemiddelde op 45 procent ligt (p. 26).

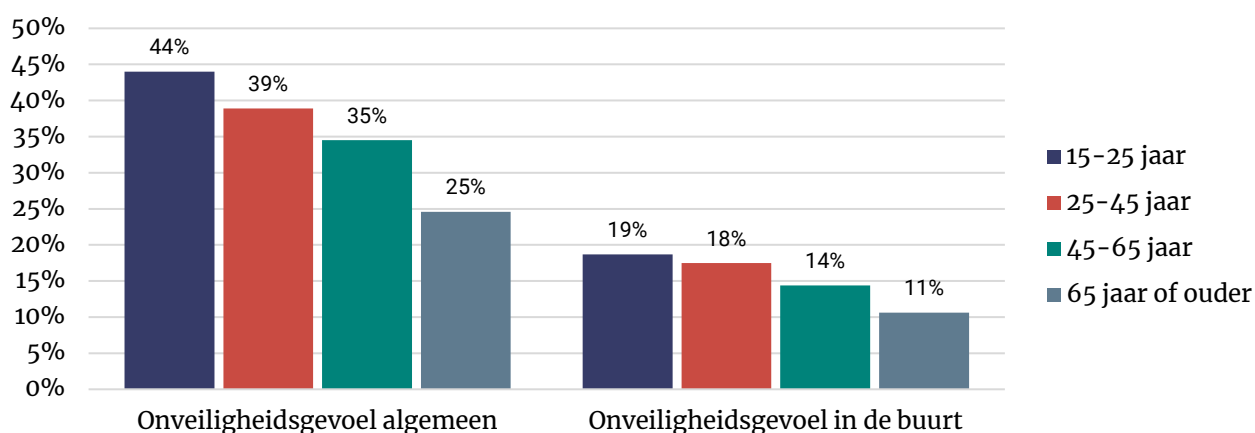
Veiligheidsbeleving

Er is sprake van verschillen in veiligheidsbeleving op basis van leeftijd (p. 28). Jongere mensen (zowel 15- tot 25-jarigen als 25- tot 45-jarigen) zeggen vaker zich onveilig te voelen dan oudere mensen (45- tot 65-jarigen, maar vooral 65-plussers). Dit geldt voor zowel veiligheidsbeleving in het algemeen als in de eigen woonbuurt. In 2019 en 2021 was er een soortgelijk patroon zichtbaar.

De veiligheidsbeleving van inwoners verschilt in Nederland ook naar geslacht: vrouwen ervaren vaker onveiligheidsgevoelens dan mannen, zowel in de woonbuurt (18% tegenover 12%) als in algemene zin (44% tegenover 26%). Vrouwen in de leeftijdscategorie 15 tot 25 jaar voelen zich het vaakst onveilig. Van deze groep ervaart 25 procent weleens onveiligheidsgevoelens in de buurt, terwijl ruim zes op de tien jonge vrouwen (61%) zich weleens onveilig voelen in algemene zin (p. 29).

De mate van ervaren onveiligheidsgevoelens varieert tevens op basis van seksuele oriëntatie. Homoseksuele en biseksuele mannen ervaren vaker onveiligheidsgevoelens in de buurt en in het algemeen dan heteroseksuele mannen. Vooral biseksuele vrouwen voelen zich vaak onveilig: 24 procent voelt zich weleens onveilig in de buurt en 59 procent weleens in het algemeen. Er is geen verschil tussen homoseksuele vrouwen en heteroseksuele vrouwen (p. 29).

Figuur 9.8 – Onveiligheidsgevoel naar leeftijd, 2023

Slachtofferschap criminaliteit

Het slachtofferschap van criminaliteit verschilt naar geslacht en vooral naar leeftijd. Mannen zijn vaker slachtoffer van met name vernielingen en vermogensdelicten, van geweldsdelicten zijn mannen en vrouwen even vaak slachtoffer (p.39). Groter zijn de verschillen naar leeftijd. Jongeren zijn vaker slachtoffer dan ouderen. In totaal zijn 15- tot 25-jarigen (29%) en 25- tot 45-jarigen (24%) meer dan twee keer zo vaak slachtoffer als 65-plussers (11%).

Bij online criminaliteit zijn er vrijwel geen verschillen naar geslacht (vrouwen wel vaker slachtoffer online stalking). Jongeren zijn wel vaker slachtoffer van online criminaliteit dan ouderen, maar de verschillen tussen 15- tot 25-jarigen (18%) en 65-plussers (11%) zijn kleiner dan bij traditionele criminaliteit.

Bronnen:

Centraal Bureau voor de Statistiek (2022). Veiligheidsmonitor 2021, Den Haag (online publicatie). <https://www.cbs.nl/nl-nl/publicatie/2022/09/veiligheidsmonitor-2021>

Centraal Bureau voor de Statistiek (2024). Veiligheidsmonitor 2023, Den Haag (online publicatie). <https://www.cbs.nl/nl-nl/publicatie/2024/09/veiligheidsmonitor-2023>

Contactgegevens

Ipsos I&O

Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede
053 - 200 52 00

KVK-nummer 08198802
info@ioresearch.nl
www.ipsos-publiek.nl

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
020 - 308 48 00
info@ioresearch.nl
www.ipsos-publiek.nl

